

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 200002 • 8 Ocak 2000 • 5 DM

Sosyal yıkım saldırısında yeni halka:

Sefalet ücreti 80 milyon

İÇİNDEKİLER

Sermayenin saldırıları sürüyor	4
Niçin sağlıkta özelleştirme?	5
ESK sınıfa ihanettir!	7
'99: PKK'nin teslimiyet yılı	8-9
Hücre tipi saldırısı ve cezaevleri sorunu.	10-11
Kapitalizm doğayı öldürüyor	13
Ekim'den	14-15
Parti Programı Üzerine Kongre Tartışmaları/6 (Orta)	16-19
Kürt sorununda son gelişmeler/6 ..	20-22
Gençlik hareketi	23
Yoldaşlarımız.../2	24-26
Parti Programı Üzerine/1-Sunuş.	27
Musa Dağ'da Kırk Gün.	30
Mücadele Postası	31

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete
Sayı: 200002 • 8 Ocak 2000

Fiyatı: 5 DM.

Sahibi ve Y. İşl. Md.: İbrahim GÜMÜŞ
EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yönetim Adresi:

Eksen Yayıncılık Laleli Cad. No: 52/5 İstanbul
Tel: 0 (212) 638 28 83 Fax: 0 (212) 517 39 49
e-mail: kb1@turk.net
Web: <http://kizilbayrak.cjb.net>

Baskı: SERLER Matbaacılık
İSTANBUL
Tel: 0 (212) 880 40 75

Genel Dağıtım:
BIRYAY

EKSEN Yayıncılık Büroları

Atatürk Bul. Gevrek Sok. Karakaş İşhanı No:13/22,
Kartal/İSTANBUL Tel: 0 (216) 488 67 05

853. Sok. Bilen İşhanı No: 27/604
Konak/İZMİR Tel-Fax: 0 (232) 445 21 50

Karanfil Sok. No:17/17
Kızılay/ANKARA Tel: 0 (312) 419 18 32

Mimar Sinan Cad. Mimar Sinan İş Merkezi
Final ders. üstü CHP İl Başk.yanı No:108 KAYSERİ

Ahi Evran Mahallesi Okatanlar Sokak Kent Apt.
No: 1 KIRŞEHİR Tel: 0 (386) 214 08 05

Cemal Gürsel Cd. Shell Karşısı Vakıf İşhanı Kat: 3 No: 306
ADANA Tel: 0 (322) 363 28 78

Hacı Halil Mah. 1219. Sk. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No: 33
Gebze/KOCAELİ Tel: 0 (262) 642 41 90

Terakki Mah. Cumhuriyet Cad. Papula İşhanı Kat: 2 No: 1
ZONGULDAK Tel-fax: 0 (372) 252 25 92

Kemalpaşa Mah. Demiryolu Cad.No: 40 İZMİR

Hürriyet Cad. Ziver Bey İşhanı Kat: 2, No: 59
ANTAKYA Tel: 0 (326) 213 76 14

Esenbey Bankalar Cad. Uyanal İşhanı No: 61 NİĞDE

Gazetene sahip çık!
Abone ol! Abone bul!

Adı :
Soyadı :
Adresi :
Tel :

6 Aylık Yurt içi 3 000 000 TL Yurt dışı 200 DM
1 Yıllık Yurt içi 6 000 000 TL Yurt dışı 400 DM
Fatma ÜNSAL adına,

* Yapı Kredi Bankası İSTANBUL/Aksaray Şb.
* TL için: 0079219-2
* DM için: 3002991-8
No'lu hesaba yatırdım. Makbuzun fotokopisi
ektedir.
* İş Bankası İstanbul/Aksaray Şb.
* DM için: 1002 30100 1051039
No'lu hesaba yatırdım.

Kızıl Bayrak'tan

"Hedeflenen enflasyon", kamu çalışanları ücretlerinden sonra asgari ücret zammına da uygulandı. Türkiye'de işçinin "milyenüm" ücreti 80 milyon. İstanbul'da kötüsünden bir evin kirası da bu civarda.

Buna zam yapıldı demek de pek doğru değil. Gerçekte, tüm ücretlerde olduğu gibi, asgari ücrette de indirim yapılmıştır. Demirel'in hesabına göre, bugünkü fiyatlarla 80 milyon, günde bir simit bir çayla ayı geçirmeye yetmektedir. Tabii bu hesap çaya yapılan zamdan öncedir.

Hükümet, sahiplerine verdiği sözü tutmuş, ücretleri aşağı çekme startını asgari ücret tesbitiyle vermiştir. Şimdi sıra, hükümetin saldırı programına desteklerini döne döne ifade eden patronlardadır. Sıra, TİS'lerde de ücret indirimindedir.

Bu program hesapsız bir saldırı programıdır. Sınır fazlasıyla aşılmış durumdadır. Sermaye çevrelerinin üç-beş yıldan beri korkuyla bekledikleri "sosyal patlama"nın tüm gerekleri, yine sermaye sınıfı ve devleti tarafından yerine getirilmiş bulunmaktadır. Ve elbette devlet, toplumu böylesine sıkıştırmanın nelere yol açabileceği konusunda fikir sahibidir. Bu programı böylece uygulamaya devam edemeyeceğini bilmektedir.

İMF'ye "söz verdik"lerine ve saldırı programını sonuna kadar uygulamakta "kararlı" olduklarına göre, gerekli önlemleri de düşünmekte ve

hazırlamaktadırlar. Hesapları, planları tümüyle saldırı üzerindedir. İktisadi-sosyal saldırılarına karşı gelişmesini bekledikleri tepkiler için, silahlı saldırı hazırlıkları içindedirler. Hatta, daha tepkiler ortaya çıkmadan kitlelerin gözünü yıldırma amacıyla, erken saldırıya hazırlanmaktadır. Yine devrimci öncü ezilmek suretiyle, işçi-emekçi hareketi kırılmaya, sindirilmeye çalışılacaktır. Cezaevlerindeki devrimci tutsaklara karşı yeni bir saldırı için hükümetin ilgili bakanlıkları arasında protokola varıldığı açıklanmış bulunuyor. Saldırının merkezinde, yine, "tek çözüm" sandıkları hücre

tipi var.

Oysa, sistemin tüm çözümleri gibi, hücre tipi de, çözümsüzlükten başka bir şey üretmedi ve üretmeyecek. İnsanlığın kurtuluşu mücadelesinde esir düşen devrimciler, insanlık onurlarını çiğnetmemeye kararlı olduklarını her seferinde kanıtladılar. Bedel ödemekten çekinmediler. Son olarak Ulucanlar'da, 10 şehit bedeline hücre saldırısını bir kez daha püskürttüler.

Şimdi sıra işçi ve emekçilerdedir. Sistemin topyekun saldırısına karşı birleşik direniş mevzilerini kurmak ve savunmak için mücadeleye!

Devrimci tutsaklarla dayanışmaya!

Kurtuluş yok tek başına

Ya hep beraber, ya hiç birimiz!

Kitapçılarda...

... Devrimci bir parti siyaset sahnesine her şeyden önce bilimsel temellere oturan devrimci bir programla çıkar. Zira programında kendi ilkelerini, temel amaçlarını, bu amaçlara ulaşmanın yol ve yöntemlerini ortaya koyacak, bunu dosta düşmana ilan edecektir. Engels'in sık sık tekrarladığımız güzel sözleriyle, dostun düşmanın gözü önünde göndere bir bayrak çekilecektir ve parti hakkında bu bayrağa bakılarak bir ilk hüküm verilecektir...

"İkincisi; devrimci bir parti programı kurulu düzene ve egemen sınıfa karşı bir savaş ilanıdır. Ortaya devrimci bir program koymak, mevcut toplumun çözümsüzlüklerine karşı devrimci bir çözüm platformu sunmak ve bu temel üzerinde bir savaş ilan etmek demektir. Bir parti programı dostun düşmanın önünde göndere çekilmiş bir bayraksa eğer, düşmana karşı bu bayrak altında savaşılacak, temel hedeflere bu bayrak altında yürünecektir..."

"Üçüncüsü; bir program, bu ilk iki temel özelliğinin de bir gereği olarak, bir partinin üzerinde yükseldiği, parti güçlerinin üzerinde kenetlenildiği, kendi irade ve eylem birliğini ifade ettikleri, bu birliği pekiştirdikleri bir zemindir. Bu demektir ki, irade ve eylem birliğimiz programımız temel üzerinde yeni bir kuvvet kazanacak, perçinlenecektir. Program, birliğimizin gerçek temeli ve harcı olacaktır, bizi birbirimize kenetleyen sağlam ve kuvvetli bir bağ olacaktır..."

ISBN 975-7271-29-3

Fiyatı: 2.250 000 TL. (KDV dahil)

Parti programı üzerine/1 Program yöntemi ve yapısı • Berleyen, H. FIRAT

Berleyen, H. FIRAT
Parti programı üzerine/1
Program yöntemi
ve yapısı

Asgari ücret İMF direktifleri doğrultusunda belirlendi

Sefalet ücretlerine karşı örgütlü mücadeleyi yükseltelim!

İMF-TÜSİAD hükümetinin işçi sınıfı ve emekçilere yönelik saldırı programı tüm hızı ve "kararlılığı" ile sürüyor. Bu saldırının ücretlere yönelik ikinci önemli adımı da atıldı. Temmuz ayında kamu çalışanlarına %15 ücret zammı ile başlatılan bu saldırı, Aralık sonunda tüm ücretlileri kesen asgari ücret tespitiyle sürdürüldü.

'99 yılı verilerine göre, yılda 2.470 saat (dünyanın en uzun çalışma saati) üzerinden 68 milyon lira olan sefalet ücreti, %17 artırımla, yetişkin işçiler için 80 milyon 650 bin lira olarak tespit edildi. 16 yaş ve daha altındaki yüzbinlerce genç ve çocuk işçi ise, daha düşük ücrete, daha fazla saat çalışmaya, sendikasız-sigortasız sömürülmeye devam edilecek. Şimdi devlet ve özel sektör kapitalistleri ücret saldırısının üçüncü ayağına, yani toplu sözleşmelerde sıfır zam saldırısına hazırlanıyorlar.

Asgari ücretin her dönem (ailesi hesaba katılmadan tek işçi üzerinden hesaplandığı için) bir sefalet ücreti olarak uygulandığı biliniyor. Ancak son asgari ücret tespiti, geleneksel uygulamaları da aşan özelliklere sahip.

İlkin; yiyecek, giyecek, barınma gibi hiçbir zorunlu ihtiyacın fiyatları gözönüne alınmadan belirleme yapıldığı için, ilgili hukukun bile dışına çıkan bir uygulama söz konusudur. 18 Ekim'den bu yana 8 kez toplanan komisyonun kıstas aldığı tek veri İMF direktifleri olmuştur.

İkincisi; sözde enflasyon oranı gözetilerek %17 artırıma gidilmiştir. Oysa enflasyon hedefi olarak gösterdiği rakamlara hükümetin kendisi bile inanmamaktadır. Rakamlar, demagojik söylemlerin çok çok üstünde enflasyon oranlarını göstermeye devam ediyor. Bizzat İMF direktifleriyle uygulanan iktisadi önlemler enflasyonu körüklüyor.

Üçüncüsü; ücret zamlarını, zorunlu geçim araçlarına gelen zamlardan soyutlayarak ele almak mümkün değildir. Asgari ücretin belirlendiği aynı süreçte, zorunlu ihtiyaç maddelerine yapılan (ve daha da yapılacak olan) bir dizi zamlarla birlikte hesaplandığında, aslında ücret artırılmış olmuyor. Tersine, %17'nin çok üstünde bir azalma söz konusudur. 2000 yılının ilk 6 ayında uygulanacak 80 milyon 650 bin lira ile, '99'un son 6 ayında uygulanan 68 milyon asgari ücretle satın alınabilen ihtiyaç maddelerinin yarısı bile alınamayacaktır.

Görünen odur ki; İMF, ücretlerin dondurulması direktifi ile "vur!" emri vermiş, hükümet ise ücretleri geri çekerek "öldürme" niyetini açıkça ortaya koymuştur.

Gerçekte ücretleri belirleyen tespit komisyonları değil, kapitalist sınıf ile işçi sınıfı arasındaki günlük mücadele, yani işçi sınıfının ekonomik-demokratik hak mücadelesinin düzeyidir. Bunu işçi ve emekçiler günlük yaşamın somut gelişmeleri üzerinden bilirler. İstatistikler ise bu gerçekleri sayılar halinde ortaya döker. Sadece asgari ücrete ilişkin birkaç rakam bile, ücretlerin mücadele ile belirlendiğini göstermeye yetecektir.

1989'dan itibaren yükselişe geçen işçi-emekçi

hareketinin asgari ücrete etkisi şöyle olmuştur: 1989'da 135.1 olan gerçek yıllık ortalamaya göre net asgari ücret, 1990'da 146.8'e, 1991'de ise 166.9'a çıkmıştır. Bilindiği gibi bu dönem işçi hareketinin doruğu büyük Zonguldak yürüyüşü olmuştur. Ancak madencilerin Mengen barikatını aşamamasının ardından genel bir durgunluğa giren sınıf hareketi, diğer gelişmelerin yanı sıra, gerçek ücretlerin seyrini de etkilemiş oldu. Ve 1993'te 192.5'e kadar yükselmiş olan asgari ücret, 1994'te 155'e, 1995'te 150'ye kadar düştü. (Veriler Petrol-İş'in 1995-96 yıllığından alınmıştır.)

Gerek günlük yaşamın, gerekse buna ilişkin araştırmalardan dökülen sayıların ortaya çıkardığı gerçek şudur: İşçi ve emekçiler ya kendi yaşamlarını kendileri belirlemek için mücadele edecekler, ya da bu işi kapitalistlere ve içimizdeki ajanları olan sendika bürokratlarına havale ederek, insanca yaşamaktan vazgeçeceklerdir. Asgari ücret tespit komisyonu, 5 kapitalist, 5 hükümet ve 5 de Türk-İş temsilcisinden oluşturuluyor. Hükümetin İMF-TÜSİAD hükümeti olduğu, Türk-İş bürokratlarının da sermayenin gönüllü ajanlığını yaptığı koşullarda, bu, kapitalistleri temsil eden 15 işçi düşmanı kodamanın ücretlerimiz üzerinde tek söz sahibi olması demektir. Türk-İş temsilcileri güya istekleri kabul edilmediği için son toplantıyı terk etmişlerdir. İstedikleri ise, kamu çalışanlarının "sefalet zammı" olarak reddettiği, bozmak için sokaklara çıktığı %25'lik orandır.

Oysa gerçek bir işçi sendikasının öncelikle yapması gereken, böyle bir komisyonda yer almayı reddetmektir. Asgari ücret tespit komisyonu, sendikaların varlık koşulu olan toplu sözleşme düzeninin temelini dinamitleyen bir girişimdir. Asgari ücret, toplu sözleşmelerin en temel maddelerinden biri haline getirilmek, böylece bizzat örgütlü işçilerin mücadelesiyle belirlenmek zorundadır. Örgütlenme hakkını da, toplu sözleşme hakkını da korumanın yolu budur. Oysa bugünkü sendikalar, toplu sözleşmelerden asgari ücrete ilişkin talepleri çıkararak ya da bunu toplu bir tutuma dönüştürmeyerek, gerçekte sözleşme kapsamındaki üyelerinin ücret pazarlığı gücünü de kırmış oluyorlar. Örgütlü işçilerin TİS kazanımlarını asgari ücret pazarlığında kullanmadığı durumda, kapitalistler asgari ücreti TİS pazarlığında kullanıyorlar. Asgari ücretle birlikte sözleşmeli ücretler de geri çekilmiş oluyor.

Bir asgari ücret daha, sınıfın hiçbir müdahalesi olmadan, tümüyle İMF'nin direktifleri doğrultusunda ve kapitalistler tarafından tespit edilmiş oldu. Müdahale edebilecek, mücadelenin önünü açabilecek tek güç, halen örgütlenme hakkını yitirmemiş bulunan bir milyon civarındaki sendikalı işçilerdir. Toplam ücretli sayısı karşısında bu bir milyon, sendikal hakkın kullanımı açısından son derece düşük bir rakamdır. Ancak bir milyon örgütlü işçinin gücü de küçümsenmemelidir. Harekete geçirildiği taktirde görülecektir ki, kapitalistler bu gücü asla küçümsemezler. Tek korku ve çekinceleri

sınıfın örgütlü gücüdür. Bu nedenle onu dağıtmak temel hedefleri arasındadır.

Asgari ücretin bir kez daha bu şekilde tespiti, kaderimizi sadece kapitalistlerin değil, onlarla işbirliği halindeki sendika bürokratlarının eline de bırakmamak gerektiğini yeniden göstermiş bulunuyor. Asgari ücretteki bu gerileme, sadece sınıfın asgari ücrete talim eden kesimi için değil, tüm ücretli emekçiler için büyük bir kayıp, kapitalist sınıf ve emperyalist efendileri için ise büyük bir kazanım olmuştur. Ancak herşeyi belirleyen mücadeledir. Kapitalistlerin tek taraflı olarak belirlediği bu rakam, sınıf mücadelesinin gücüyle değiştirilebilir, değiştirilmek zorundadır.

Yeni bir TİS dönemine girilmektedir. Burjuvazi yeni TİS'lere ilişkin kötü niyetini çoktan açıklamış bulunuyor. Hükümetin İMF direktifleri doğrultusunda belirlediği oranları desteklediklerini, hem TÜSİAD kanalıyla, hem de tek tek patronların ağzından ilan ettiler. İşçi sınıfı ise henüz sözünü söylememiş bulunuyor. Sınıfın sözcüsü ve lokomotif örgütlü kesimidir. Örgütlü işçiler, asgari ücretin belirlenmesindeki suskunluklarını kendi ücret pazarlıkları sırasında bozmalı, bu konudaki kaybı da giderecek bir mücadeleye hazırlanmalıdırlar. Üretimden gelen güç alanlarda birleştirilen güçle desteklenmeli, pazarlık bürokratların masabaşı oyunlarına endekslenmemelidir. O masalarda oyuna getirilenler hep işçiler olmuşlardır. Çünkü TİS masasının her iki tarafında da oturanlar, gerçekte işveren temsilcileridir.

Yeni dönem TİS'leri, yeni stand-by antlaşmasının en temel saldırı maddeleri üzerinde sıkı bir kavgaya vesile yapılmalıdır. Asgari ücret başta olmak üzere ücret dondurmaları, esnek çalışma, sendikasızlaştırma, özelleştirmeler, tensikatlar, tahkim ve sosyal güvenlik saldırılarını geri püskürtmek, TİS sürecini yeniden ayağa kalkmanın, mücadeleyi yükseltmenin kaldıracı haline getirmeye bağlıdır.

Bu aynı zamanda, sınıf devrimcilerinin yeni sürece hangi halkalardan yüklenmeleri gerektiğini de göstermektedir. Birleşik bir mücadele için öncü işçi-emekçi platformları, TİS komiteleri vb. taban örgütlenmelerine bugünden girişilmelidir. Sınıfın öncü kesimini görev ve sorumlulukları, kitlesini ise İMF-TÜSİAD saldırıları, asgari ücret ve TİS'ler, sınıf mücadelesi ve imkanları yönünden eğitmek için yoğun bir ajitasyon-propaganda çalışmasına bugünden başlanmalıdır. Bunun için, bildiri ve broşürlerden afiş ve kuşlamalara; öncü işçi toplantılarından panel, seminer ve forumlara kadar her türlü araç ve yöntem olabildiğince yaygın biçimde kullanılmalıdır.

Ardı arkası kesilmeyecek olan sosyal yıkım saldırıları, birleşik ve militan bir mücadeleyi örgütlemenin olanaklarını her geçen gün daha fazla genişletmektedir. Sınıf devrimcileri bu bilinçle hareket etmeli, mücadelenin güç ve olanaklarını büyütme hırs ve enerjisiyle sürece yüklenmelidirler.

Sermayenin saldırıları sürüyor

Bugüne kadar yapılan özelleştirmeler daha çok işçiler aldatılarak, sendikacılar satın alınarak, sermaye sınıfı ve devleti için sorunsuz olarak gerçekleştirildi. Ama önümüzdeki dönem yapılması öngörülen özelleştirmeler için sermaye devletinin aynı rahatlığı gösteremeyeceği çok açıktır. Tahkim sözleşmesinin yasalaştırılması ve özelleştirmenin anayasal güvence altına alınması, bu rahatsızlığı gidermek için alınan önlemlerden sadece birkaçıdır.

2000 yılı için 7.6 milyar dolarlık özelleştirme hedeflenmektedir. Özelleştirme ile görece yüksek ücret alan ve sendikal örgütlenme ve çalışma koşulları bakımından görece iyi koşullarda olan işçilerin tasfiyesi esas amaçtır. KİT'lerin zarar ettirilmesi, yolsuzluk ve talan alanları haline getirilmesinin arkasındaki esas amaç budur. En yüksek ücret çitasının asgari ücret seviyesine çekilmesi istenmektedir. Fabrikaların sermaye sınıfının istedikleri gibi at oynatabilecekleri yerler haline getirilmesi hedeflenmektedir.

Zamlar-enflasyon

'99 yılı için işçi ve memurlara yapılan zam oranları belirlenirken, enflasyonu düşürme programı nedeniyle ücret artışlarının hedeflenen enflasyon oranında verilmesi kararlaştırılmıştı. Verilen ücret artışı %40 civarında kalırken, '99 yılı enflasyon oranı %70 olarak gerçekleşti. Ki bu resmi olarak açıklanan rakamdır. Gerçek enflasyonun %100 dolaylarında olduğu tahmin edilmektedir. Her yıl enflasyonun altında ücret artışı verilerek, işçi ve memur ücretleri reel olarak düşürülmektedir.

'99 Ocak ayında 376 dolar olan memur ücreti '99 Aralık ayında 298 dolara düştü.

2000 yılı için de işçi ve memurlara verilen ücret artışı %25 olacak. Yani hükümetin hedeflediği enflasyon oranında bir artış gerçekleşecek. Fakat enflasyonun bu düzeyde olmayacağı şimdiden kesindir. Sermaye hükümeti bu yöntemle, enflasyonun esas sorumlusu olan borç-faiz-rant döngüsünü azaltabilmek için, bütçeden işçi ve memur ücretlerini en düşük düzeyde tutmayı tek seçenek olarak görmektedir. Çünkü sermaye devleti için sermayeye giden paraların dokunulmazlığı vardır. Ama işçi ve memur zaten örgütsüzdür, sesini çıkaramaz, çıkarsa da devletin bekçi köpekleri tarafından etkisiz hale getirilir diye düşünerek, işçi ve emekçilerin haklarını her geçen gün geriletmektedir. Bunun adı da enflasyonla mücadele programı olmaktadır. İşçi ve emekçiler bu ülkede 20 yıldır aynı masalı dinleyip duruyorlar. Program üstüne program, paket üstüne paket... IMF uzmanları Ankara'yı mesken tutmuşlar, sermaye hükümetine ekonomi öğretiyorlar.

İşçi ve memur maaşlarının %25 ile sınırlanmasını savunan sermaye, sözkonusu olan zamlar oldu mu "serbest piyasa ekonomisinin koşulları, bizim yabancı ortaklarımız var, kararları onlarla birlikte alıyoruz vb." demeye başlıyor.

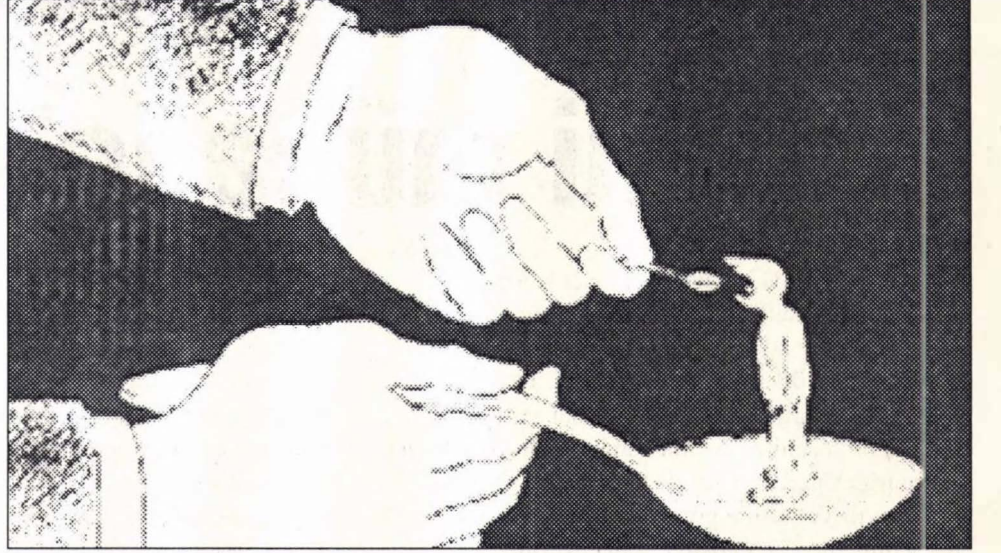
SSK'nın özelleştirilmesi

Sermaye devleti uzunca bir süredir SSK'ya gözünü dikmişti. Yaklaşık 35 milyon insana sağlık hizmeti vermesi gereken SSK, talan ve yağma ile batma noktasına getirildi. Bunun önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması ve sorumlularının cezalandırılması yerine SSK'nın özelleştirilmesi

gündeme getirilmeye başlandı. Böylece hem sağlık alanı azgın kapitalist sömürü sistemine yeni bir pazar olarak açılacak, hem de bugüne kadar işçi ve emekçilerden toplanan primler sayesinde oluşturulmuş bu devasa kurum bugüne kadar yapılan yağmalarla birlikte sermaye sınıfına peşkeş çekilecek.

SSK'nın

özelleştirilmesinin ilk adımı olarak Çalışma Bakanı'nın gündeme getirdiği yolsuzluk dosyaları, hastane kapılarında rezil olan hastalar vb. emekçilerden gelecek olan tepkiyi aza indirmek amacını taşıyordu. İşçiler bu kadar kötü olan bir kurumun özelleştirilmesine karşı çıkmazlar mantığıyla işe başladılar. Şimdi ise hazırladıkları yasa taslağı ile, SSK, emeklilik işleri ve sağlık işleri olarak ikiye ayrılmak isteniyor. Emeklilik fonu, özel emeklilik sigortasının yaygınlaşmasıyla birlikte, bütünüyle devreden çıkarılacak olan bir birim olarak düşünülüyor. SSK'nın sağlık hizmetlerinden sorumlu olacak olan birimi ise, emekçilere en düşük kalitede sağlık hizmetleri vermeye devam edecek. Ancak bugün üniversite hastanelerinde olduğu gibi, yüksek paralar ödeyerek özel hizmetlerden yararlanma imkanları da verilerek, iki ayrı kalitede hizmet veren bir kurum haline getirilecek.

Bütçe açıkları-borç-faiz

Devletin sermaye sınıfından vergi alacağı 3 katrilyon civarında. Bu vergileri toplamak yerine sermaye sahiplerinden yüksek faizle borç para alan devletin bütçe açıkları giderek büyümektedir. Bütçe zaten bütünüyle bir yağma ve talan bütçesi olarak planlanmaktadır. Sermaye devleti bütçe açıklarını yaptığı zamlarla, özelleştirmelerle, işçi ve emekçilere saldırdığı yeni vergilerle ve ücret artışlarını düşük tutarak kapatmak istemektedir.

Zorunlu tasarruf fonunu gaspeden devlet şimdi de konut edindirme fonuna gözünü dikmiştir. 2,5-3 milyon çalışanın dahil olduğu hesapta Ağustos sonu itibarıyla 350 trilyon lira bulunuyordu. Yıl sonuna kadar bunun 400 trilyona yaklaştığı tahmin ediliyor. Bu birikimin Emlak Bankası aracılığıyla sermaye sınıfına peşkeş çekilmesine çalışılıyor.

Asgari ücret ve koyulaşan sefalet

TÜSİAD, hükümetin '99 yılı icraatlarına geçerli not verdi ve hükümeti çok başarılı bulduğunu açıkladı. Son dönemde gerçekleşen yıkım saldırıları, sermaye sınıfının hükümeti neden bu kadar başarılı bulduğunu anlatıyor. Sermaye sınıfı için başarılı olan bir hükümetin işçi ve emekçiler için ne anlama geldiği de böylece açığa çıkıyor. Sermaye sınıfının aynı kararlılığın önümüzdeki süreçte de sürmesini istemesi boşuna değildir.

En son saldırı halkası olarak asgari ücret ilk altı ay için net 80 milyon 650 bin lira olarak belirlendi. Türk-İş, işçilerden gelecek tepkileri aza indirmek için, "muhalfeft ediyor" görüntüsü yaratmaya çalıştı. Ancak bu muhalfeftin sahteliği artık sıradan işçiler tarafından bile görülebiliyor.

Asgari ücretin nasıl belirleneceği yasalarda tarif edilmiştir. Buna göre, asgari ücretin Devlet İstatistik Enstitüsü'nün açıkladığı geçim endekslerine göre hesaplanması gerekmektedir. Oysa hükümetin kağıt üzerinde hesapladığı, gerçekliği hiçbir biçimde yansıtmayan sözde enflasyon oranına göre belirlenmiştir. Bu, devletin ve hükümetin işçi düşmanı yüzünü bir kez daha gözler önüne sermektedir. İşçiler ve emekçiler sözkonusu olduğunda, yasalara uymak ihtiyacı bile duyulmamaktadır. Sermaye iktidarı, işçi ve emekçilerin örgütsüzlüğünden cesaret alarak, saldırılarında hiçbir sınır tanımamaktadır.

Asgari ücret aslında en düşük ücret anlamına gelmektedir. Ama bizim ülkemiz işçilerinin önemli bir bölümünün alabildiği en yüksek ücrettir bu. Kadın ve çocuk işçiler çoğu durumda asgari ücretin de altında çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Asgari ücretin düşük olması sendikacı işçilerin ücretlerini de doğrudan etkilemektedir.

Asgari ücret tespit edilirken, işsiz milyonlarca insan öne sürülmektedir. Bunların daha düşük ücretlerle çalışmaya razı oldukları, asgari ücretin altında kayıt dışı olarak çalıştıkları, asgari ücretin yüksek belirlenmesinin haksız rekabet yaratacağı ve kayıt dışı ekonominin büyüyeceği iddia edilmektedir. Yani, "kâr oranlarının korunması ve rekabet koşullarının eşitlenmesi amacıyla işçilerin açlığa ve sefaletle mahkum edilmesi zorunludur" denilmektedir.

Servet-sefalet uçurumu her geçen gün biraz daha derinleşmektedir. Son yirmi yılda nüfusun %20'lik zengin grubu ulusal gelirin %56'sını alır hale gelirken, en alt gelir grubundaki %20'lik kesim ulusal gelirden %5 civarında pay almaktadır. Yaklaşık 26 milyon insan yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Kayıtlı işsiz sayısı 6 milyona, işsizlik oranı %23'e çıkmıştır.

Bugün asgari ücret 80 milyon 650 bin lira olarak belirlenmiştir. Oysa 4 kişilik bir ailenin sadece mutfak harcamaları 122 milyon 952 bin liradır. Yoksulluk sınırı ise 373 milyon lira olarak saptanmıştır. Bu rakamlar her geçen gün biraz daha derinleşen bir sefalet tablosunu yansıtmaktadır.

Niçin? Sağlıkta özelleştirme

Sağlık neden özelleştiriliyor? Ya da sağlıkta özelleştirmenin anlamı ne? Örneğin enerji, haberleşme ya da bir başka işkolundaki özelleştirmeden farkı var mı? Sağlıkta özelleştirme özel hastane ve polikliniklerden mi ibaret? Sağlıkta özelleştirmenin nedenleri, mekanizmaları, araçları, somut biçimleri ve sonuçları neler?

Neden özelleştirme?

Sağlık hizmeti eğitim gibi emeğin yeniden üretim süreciyle ilgili bir hizmettir. Kapitalizmin ihtiyacı olan emek gücü sürekli işler durumda olmalı ve eksilenin yerine aynı niteliklere sahip emek konabilmelidir. Bu, emek gücünün işler durumda olabilmesi için, yaptığı işin gerektirdiği eğitimi almış ve sağlıklı olması demektir. Dolayısıyla sağlık aynı zamanda iş için gerekli asgari koşullardan da biridir. Bu da bir harcamayı gerektirir. Kapitalizmde sağlığın da bir bedeli vardır. Bunun anlamı, emekçiler tarafından üretilen katma değerın bir bölümünün onların sağlığına ayrılmasıdır.

Kapitalizmin emek-değer denklemine bakarsak:

Katma Değer=Sabit sermaye harcamaları + ücret + artık değer (kâr, faiz, rant). Sabit sermaye harcamalarını çoğu durumda sabit kabul edersek, yapılacak sağlık harcamalarının "ücret + artık değer" toplamından yapılacağı açıktır. Öyleyse sağlık harcamaları da ücretin bir bileşenidir (ücretin sosyal bileşeni). Artık değerın artması ücretin azalmasına bağlı olduğuna göre, özelleştirmenin altında yatan temel nedeni ortaya çıkmış demektir: "Emekçilerin sağlık harcamaları için sermayenin cebinden çıkan parayı azaltmak."

Sağlıkta özelleştirme tüm özelleştirme girişimlerinde ortak olan gerekçeye sahiptir: "Sermayenin kâr oranını arttırmak, bunun için de ücretleri (sosyal ücretleri de) aşağı çekmek." En önemli neden bu.

Sağlıkta özelleştirmenin yöntemleri neler?

Emekçilerin yararlandığı sağlık hizmetlerinin finansmanında genel bütçe payı sürekli aşağı çekilerek, halka sağlık hizmeti sunmakla yükümlü kamu sağlık kuruluşlarının bütçe payı sürekli azaltılır. Yani kamu sağlık kuruluşları (sağlık ocakları, devlet hastaneleri, SSK Hastaneleri, SSK Dispanserleri, Sağlık Evleri, Ana-Çocuk Sağlığı Merkezleri) genel bütçeden hizmetlerin yürümesi için gerekli parayı alamaz hale gelir. Bunun anlamı bu kuruluşların fiilen çökmesi, hizmet veremez hale gelmesidir. Bu arada zaten azaltılmış olan genel bütçedeki sağlık harcamaları kaleminin önemli bölümü, kamu sağlık kuruluşları dışına yapılan sevkler ve ilaç alımları yoluyla ilaç tekellerinin ve özel sağlık kuruluşlarının kasasına aktarılır. Ayrıca özel sağlık kuruluşlarına yapılan yatırım teşvikleri yoluyla da sermayenin kasasına ek kaynak aktarılır.

Sağlıkta özelleştirme, temel bölüşüm ilişkilerinde yarattığı sonuç dışında, ikincil bölüşüm ilişkilerine ve ikincil sonuçlara da neden olmuştur. Ortaya çıkan kaynak (yani emekçilerin cebinden çekilen ve genel bütçe üzerinden oluşturulan) özel sağlık kuruluşlarına ve ilaç tekellerine akmaktadır. Sağlık metalaşmakta, temel bir insan hakkı olmaktan çıkıp parayla alınır satılır bir mal haline gelmektedir. Böylece sermaye

için yeni bir yatırım ve kâr alanı da oluşturulmaktadır. Özel hastaneler, özel laboratuvarlar, özel görüntüleme merkezleri vb.

Özelleştirme karşısında sağlık emekçilerinin durumu

Özelleştirmenin diğer yüzünde sağlık emekçileri yer almaktadır. Kamu sağlık hizmetlerinin çökertilmesine paralel olarak sağlık emekçilerinin ücretleri de aşağı çekilmektedir. Bu arada kamu hastanelerine yerleşen dernek ve vakıflar tam bir özelleştirme ajanı olarak işlev görmektedir. Bir yandan bu dernek ve vakıflar yoluyla sağlık hizmetleri emekçiler için paralı hale getirilirken, diğer yandan sağlık kuruluşlarının eleman açıkları buralarda sendikasızsiz-sigortasız asgari ücrete çalıştırılan emekçilerle kapatılmaya çalışılmaktadır. Dolayısıyla sağlık emekçilerinin toplamı açısından bakıldığında, çalışma koşullarında kötüleşme, ücretlerin aşağı çekilmesi, örgütsüzleştirme ve sendikasızsizleştirme özelleştirmenin diğer yüzünü oluşturmaktadır.

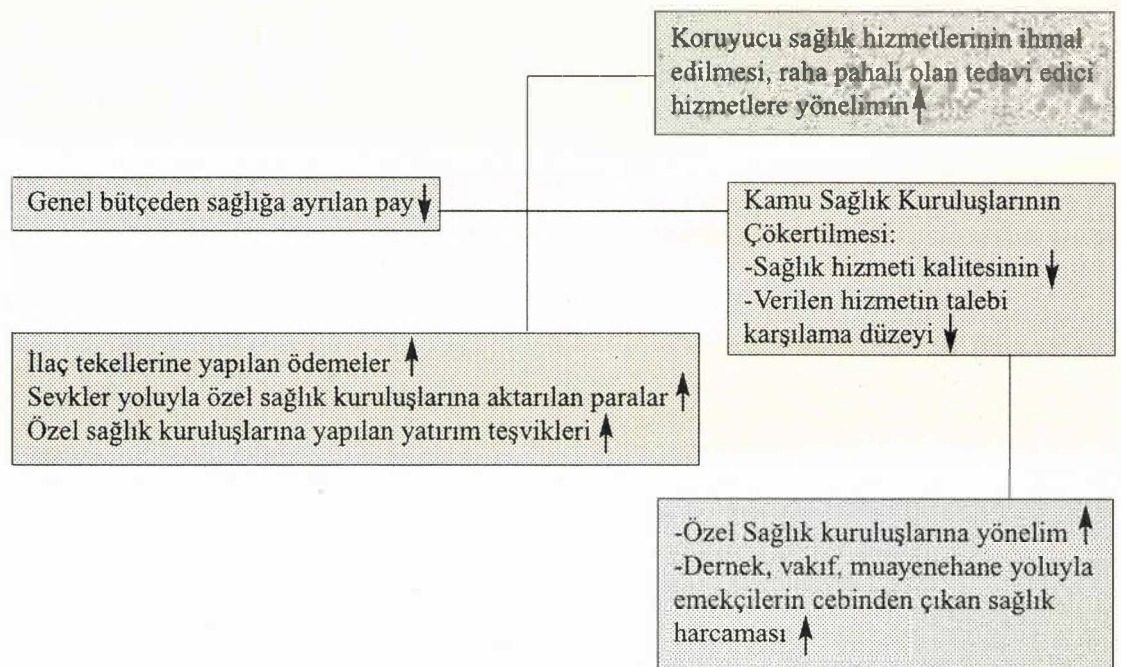
Sağlıkta özelleştirmenin boyutlarına bakıldığında, bugün ülkemizdeki sağlık hizmetlerinin yaklaşık %50'sinin özelleştirilmiş olduğunu görüyoruz. Bu oran her geçen gün artmaktadır. Buna karşılık sağlık emekçilerinin özelleştirme karşısında ciddi bir muhalefet oluşturduğunu söylemek ise olanaklı değildir. İşkolunda örgütlü işçi sendikası Sağlık-İş tam bir işbirlikçilik sergilemektedir. Özelleştirme karşısında değil muhalefet oluşturmak, sürece çeşitli biçimlerde katkı sunmaktadır. Kamu emekçilerinin sendikası SES ise, tüzük ilkelerine ve kararlarına rağmen, özelleştirme karşısında somut bir adım atabilmiş değildir. Oysa sürecin gidişatına bakıldığında, özellikle sosyal güvenlik kuruluşlarının

özelleştirilmesinin de planlandığı düşünülürse, bugünden pratik adımlar atılmaması durumunda yarın çok geç olabilir. Çünkü özelleştirme her alanda olduğu gibi sağlık alanında da örgütsüzleştirme ve sendikasızsizleştirme ile at başı gitmektedir.

Tekelci sermaye basınının ideolojik propagandası ve kamu sağlık kuruluşlarına yönelik karalama kampanyası, sağlıkta özelleştirmenin halk nezdinde de taraftar bulmasını sağlamaktadır. Halkın yaşadığı sağlık sorunlarının kaynağında yatan kapitalizm, kamu sağlık kuruluşlarını karalama ve özelleştirme propagandası eşliğinde kendini aklamaktadır. Kamu sağlık kuruluşlarında ortaya çıkan her türden olumsuzluğun faturası "ücretsiz sağlık" yaklaşımına çıkarılmakta, "bir özelleşse, bak nasıl da iyi çalışır bu hastaneler" vb. yönlü bir psikoloji yaratılmaktadır.

Öyleyse özelleştirme karşıtı perspektifin kendisini özelleştirmenin tüm ideolojik-politik ve pratik alanlarında var etmesi, sürecin tümünde etkin bir muhalefeti örgütleyebilmesi gerekmektedir. Bunun tek başına sağlık emekçilerinin çabasıyla olamayacağı açıktır. Fakat sağlık emekçilerinin süreçte lokomotif işlevi görmesi gerekliliği de bir o kadar açıktır. Bu lokomotif tüm emekçileri sürece katacak politikalar oluşturabilmelidir. Bu politikaların temelini, özelleştirmenin temelinde olduğu gibi sınıf çatışmasının temel dinamiği, yani "emek-sermaye ilişkisi" oluşturmalıdır.

Unutulmamalıdır ki, eğer bir takım sosyal haklar kazanılacak ve mevcut kazanımlar korunacaksa, bunun yolu kapitalist sömürü çarkının temellerine karşı mücadeleden geçmektedir. Tersine, kötü bir "sosyal devlet" propagandacılığı olacaktır. Bu ise devrimcilerin ve komünistlerin değil, kapitalizmin koltuk değneği sosyal-demokratların ve sosyal-reformistlerin işidir.

SONUÇ:

- 1-Bozulan Halk Sağlığı ↓
- 2- Emekçilerin Sağlık harcamalarında ↑
- 3- Sağlık harcamaları için sermayenin cebinden çıkan parada ↓
- 4- Özel sağlık kuruluşları yoluyla sermayenin cebine aktarılan parada ↑
- 5- Toplumsal anlamda ücretlerin ↓ kârların ↑

Telekom niçin özelleştiriliyor?

Tüm özelleştirmelerin ortak hedefi sermayenin kâr oranlarını arttırmak ve buna bağlı olarak ücretleri aşağı çekmektir. Haberleşme tüm toplumun yararlandığı bir hizmettir. Bu alandaki özelleştirme girişimleri de kârlılığı arttırmak için aynı iki yolu kullanmaktadır: Üretilen hizmetin emekçiler tarafından ödenen ücretini arttırmak ve bu hizmeti üreten emekçilerin ücretlerini aşağı çekmek. Bu nedenle haberleşme sektöründeki özelleştirme de işçi ve emekçiler için daha fazla sömürü demektir.

Sermaye sınıfı, son yüzyıllık süreçte tüm dünyada işçi sınıfının mücadeleleriyle elde edilen tüm hak ve kazanımlara gözünü dikmiş durumdadır. Eğitim, sağlık, enerji ve haberleşme alanlarında sürmekte olan özelleştirme talanı, işçi ve emekçilerin görece ucuz olarak yararlandıkları hizmet kurumlarını ya tasfiye etme ya da satın alma yoluyla ele geçirmeye çalışmak, bu arada bu işkollarında çalışan emekçileri örgütsüzleştirmek, taşeronlaştırmak yoluyla ücretleri aşağı çekmek anlamına gelmektedir.

Özelleştirmelerde asıl hedef kârlı kamu kuruluşlarıdır. Kamu kurumlarının en kârlı olanları emperyalist tekeller ve yerli işbirlikçileri tarafından yok pahasına satın alınmaktadır. Bunun için kamu işletmelerine genel bütçeden yapılan finansman desteği kesilmekte, teknolojik ve yönetsel olarak bu işletmeler yenilenmemekte, iyice kalitesizleştirilerek bu hizmetlerden yararlanan geniş kesimlerde "özelleştirilsin de kurtulalım" mantığının yerleştirilmesi amaçlanmaktadır. Bunda bir hayli yol alınmıştır da.

Haberleşme alanındaki özelleştirme uygulamaları sonucunda işçi ve emekçiler için haberleşme çok pahalı hale gelecek, hatta pek çoğu asgari ücretli emekçiler için olanaksızlaşacaktır. Telefon kontör ücretleri alabildiğine pahalalanacak, TV, radyo bandrol ücretleri artacak, tekeller artan reklam giderlerini mal ve hizmetlerin fiyatlarına yansıtacaklardır. Bunların tümü emekçilerin aleyhine gelişmelerdir.

Öte yandan, haberleşme alanı, şebekesinden santrallerine, vericilerine ve bilimüm iletişim noktalarına kadar, işbirlikçi ve uluslararası tekellerin denetiminde bir alan haline getirilecektir.

Telekomünikasyon alanı kârlılığıyla sadece ülkemizde değil tüm dünyada emperyalist tekellerin iştahını kabartmaya devam etmektedir. GSM sistemi yabancı ve yerli ortaklıkları ayrıcalıklı şirketlere peşkeş çekilmiştir. Turkcell olsun Telsim olsun, TT'nin tüm mevcut şebekesinden ve hizmet binalarından neredeyse karşılıksız yararlandırılmış ve bu sayede palazlandırılmıştır.

Taşeronlaştırma yoluyla ucuz işgücü haberleşme alanında alabildiğine yaygın bir şekilde uygulanmaktadır. Türktelekom'da on yıldır kadrolu eleman alımı yoktur. Taşeron sistemi örgütlenme girişimlerinin önünü kesmede önemli bir işlev görmektedir. Bir işin ihalesinde dahi, sayılarını kendilerinin dahi bilmediği alt taşeronlar oluşmuştur.

Türk Telekom'un özelleştirilmesinin, emekçilerin haberleşme ücretlerinin artması, haberleşme işçilerinin ve emekçilerinin sendikasıylaştırılarak, taşeronlaştırılarak ücretlerinin aşağı çekilmesi, özlük ve sosyal haklarının daha da tırpanlanması anlamına gelmektedir.

DEĞERLİ KAMU EMEKÇİSİ ARKADAŞ!
TÜRK TELEKOM PERSONELİNİN SSK'LILAŞTIRILMASI MECLİSTE, HABERİN VAR MI?
BUNUN ARDI SIRA ÖZELLEŞTİRMENİN VE İŞSİZLİĞİN KAPIDA OLDUĞUNU BİLİYOR MUSUN?

Türk Telekom'u almaya talip şirketlerin, Telekom personelinin 2/3 oranında azaltılmasını istedikleri bilinmektedir.

Hükümet de bunun üzerine uluslararası tekellere "dikensiz bir gül bahçesi" sunmak amacıyla Telekom yasa tasarısını 7.12.1999 tarihinde meclis başkanlığına sundu.

Tasarının yangından mal kaçırmasına, İMF direktifleri doğrultusunda, Aralık ayı sonuna kadar yasalaştırılması hedefleniyor.

TASARI YASALANIRSA NELER KAYBEDECEKSİN?

* Seni SSK'lı yapmalarının ardında yatan gerçeği görmelisin. Önce SSK'ya işgüvenceni ortadan kaldıracaklar, ardından rahatça işten çıkarılıp hayatını ve geleceğini karartacaklar.

Tasarı EMEKÇİNİN KIYIMININ, İŞTEN ATILMANIN ilk adımdır.

Tasarı İŞGÜVENCESİNİN GASPIDIR!

* SSK'ya geçmek istemezsen diğer kamu kuruluşlarının Doğu ve Güneydoğu'daki münhal kadrolarına kaydırılacaksın. Üstelik aktarıldığın kurumdaki emekçilerin maaşı senin maaş düzeyine gelene kadar zamsız çalışmak zorunda kalacaksın.

* Tasarıyla amaçlanan, her türlü sosyal ve ekonomik haklarının budanmasıdır. Buna en güzel örnek, kazanılmış hakkın olan telefon tenzil hakkının elinden alınacak olmasıdır.

* Uluslararası tahkimin kabul edilmesiyle, Telekom'u alacak olan yabancı ortaklı tekellere Türk Hukuk Mevzuatı uygulanmayacak. Bu nedenle haksız yere işten atılsan dahi hiçbir mahkemeye başvuramayacaksın. Her türlü örgütlenme hakkın elinden alınacak, değil sendika, dernek bile kuramayacaksın.

TASARI YASALANIRSA HALKIN VE ÜLKEN NE KAYBEDECEK?

* Cep telefonu işletme hakkını 3-4 aylık geliri karşılığında 25 yıllığına devreden bir özelleştirmeci anlayışın telekom hisselerini ve işletme haklarını yok pahasına uluslararası tekellere ve onların yerli işbirlikçilerine peşkeş çekecekleri gün gibi ortadadır.

* Satıştan elde edilecek gelirin %60'ı İMF direktifleri doğrultusunda, borç ödemede kullanılacaktır.

* Pahalı ve kalitesiz hizmetle halkımız soyulacaktır.

* Yabancı şirketlere kamu arazilerini işgal hakkı tanınacaktır.

* Şirketlerin zarar etmesi halinde, devlet imdada yetişip tazminat ödeyerek batık şirketleri kurtaracaktır.

BANA BİR ŞEY OLMAZ DEME! Teletaş'ta, Netaş'ta, Aktaş'ta yüzlerce emekçi böyle dediği için işinden oldu. SEKA'da, Karabük Demir Çelik'te, Sümerbank Beykoz'da ise emekçiler direne direne kazandılar.

Biz de **HABER-SEN** olarak bu tasarının yasalanmaması için her türlü meşru, fiiili, demokratik direnme hakkını kullanacağız.

İşkolumuzda örgütlü olan tüm dernek, sendika ve diğer örgütlere de çağrıda bulunuyoruz.

Telekom'un satışından pay kapma yerine, emekçilerin ve ülkemizin çıkarları için çaba harcasınlar.

Bu saldırılara karşı birlikte direnelim!

BU SESE KULAK VER!

KENDİN, AİLEN, ÇOCUKLARIN VE ÜLKEN İÇİN İŞİNE, EKMEĞİNE VE GELECEĞİNE SAHİP ÇIK!

HABER-SEN ANKARA SUBESİ

Atilay Ayçin'in Türk-İş Genel Kurulu'na ilişkin açıklaması

1-5 Aralık tarihleri arasında yapılan Türk-İş 18. Olağan Genel Kurulu beklentilere cevap vermekten çok, listelerin yarıştığı seçim genel kurulu olmuştur. Yönetime aday olduklarını belirten listeler arası rekabetin dışına çıkılamamış, Türk-İş'in yeniden yapılanmasına ilişkin ilke ve politikaların tartışılmasına fırsat tanınmamıştır. Kısacası, yıllardan beri süregelen alışkanlıkların terkedilmediği bir kez daha görülmüştür.

Oysa ki, Türkiye'nin en büyük işçi konfederasyonu olması nedeniyle Türk-İş Genel Kurulu işçilerin yanı sıra toplumun değişik kesimlerinin umut ve beklentiyle izlediği ve sonuçlarıyla beklenti içerisinde olan bu katmanlara nasıl bir mesaj vereceği açısından önemliydi ve de anlamlıydı. Ancak gerek aday olan listeler ve gerekse de genel kurula katılan delegasyonun tüm bu beklentilere cevap verebilecek nitelikte sorunlar ve çözümlerine yönelik politikaları dile getirmek gibi bir düşüncelerinin olmadığını söyleyebiliriz.

Bu nedenledir ki, Türk-İş Genel Kurulu politikaların ve ilkelerin tartışılmadığı, ben benci ve ben olmazsam bu iş olmaz mantığı ile hareket eden, karşılıklı suçlamalardan zaman zaman da hakaret noktasına varan, saldırganca tutumlara sahne olmaktan öteye gidememiş, kısır ve yetersiz kalmıştır. Oysa ki AB süreci öncesinde gerek ülke geneline ilişkin ve gerekse de çalışma hayatına ilişkin meclis çatısı altında gerçekleştirilmeye

çalışılan uyum politikaları, 2000 yılı için ciddi saldırıların ve acımasız kararların uygulanmasına yönelik önemli mesajlar vermekte, ciddi tehditleri içerisinde taşımaktadır. Bütün bu ciddi saldırılara karşı topyekun bir karşı çıkışın örgütlenmesinde tarihsel konumu itibarıyla büyük sorumlulukları olması gereken bir konfederasyonun, çok daha kaliteli ve çözüm politikaları ile çok daha nitelikli olması gerekiyordu.

Türk-İş Konfederasyonu'nu umut olarak gören kesimlerin beklentilerine cevap verebilecek bir yapılanmanın kişilere bağlı politikalar yaparak değil, sınıfın sorunlarını çözüme ulaştıran politikalara denk düşecek, yani Türk-İş'te yeniden yapılanmayı oluşturacak politikalara uygun kadroların iş başına getirilmesi ile mümkün olacağı unutulmuştur.

Genel Kurul sonuçlarına bakacak olursak, geçmişten bugüne izlenen partiler üstü politika anlayışı devam edeceğe benzemektedir. Geçmişteki örneklerden anlaşılacağı gibi, bu anlayışın işçi sınıfının sorunlarını çözmediği, aksine daha da ağırlaştırarak ve yeni sorunlara yol açan bir anlayış olduğu bilinmektedir. 2000 yılı içerisinde '99 yılından sarkan sorunların yanı sıra, yaşanacak yeni sorunların üstesinden gelmek ve siyasi iktidarların işçi ve emekçilere karşı saldırgan politikalarına "dur" diyebilmek için, güven veren ve kitleleri arkasından sürükleyebilecek bir Türk-İş'e,

işçiler kadar tüm emekçi katmanların ihtiyacı olduğu bir gerçekliktir.

Umudumuz o ki, Türk-İş yönetimi ve Başkanlar Kurulu bu beklentilere cevap verebilecek kararlılığı oluşturabilsinler, siyasi iktidar üzerinde caydırıcı güç olabilme özelliğini kazanabilsinler. Bunun başarılmadığı noktada, emperyalizmin yeniden yapılanma politikaları karşısında yeni haklar elde etmekten uzak, kazanılmış olanları da kaybetmiş olmanın sorumluluğundan kurtulamayacağımızın yanı sıra, varoluş amacımıza denk düşmeyen, teslimiyetçi politikaların da sahipleri olarak tarihe geçeceğimizin unutulmaması gerektiği kanısındayım.

Bu nedenledir ki, işçi sendika ve konfederasyonları bürokratik sendikacılık anlayışını tez elden terk ederek, işçi sınıfı bilinci ve militan ruhunu yeniden kazanabilmenin yollarını araştırmalıdır. Ancak bunu başarabildiğimiz oranda Türkiye'de bazı dengeleri bozmak söz konusu olabilecek ve Türk-İş Konfederasyonu'nun genel kurulları kısır çekişmelerden kurtarılacak, nitelikli çözüm politikalarının tartışıldığı ve bu politikalara denk düşen kadroların iş başına getirildiği, özgür kürsüler ve platformlar olabilecektir.

Saygılarımı sunarım.

Atilay Ayçin
Hava-İş Sendikası Genel Başkanı

Saldırıların hız kazandığı bir evrede ihanet cephesi tahkim ediliyor

ESK sınıfa ihanettir

“Beşli sivil inisiyatif” adı altında icraatlarını sürdüren hain çete, artık 7’li olarak uğursuz rolünü oynamak üzere harekete geçmiş bulunuyor. Beşli “sivil inisiyatif” TISK, TOBB, Türk-İş, Hak-İş ve DİSK’den oluşuyordu. Artık TESK (Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu) ile TZOB (Türkiye Ziraat Odaları Birliği) de bu ihanet çetesine katılmış bulunuyor. Saldırının kapsamı genişledikçe, ona uygun yeni bileşenler de ihanet platformunda yerlerini almaktadırlar. Sermayenin temsilcileri kendi sınıflarının çıkarlarının gereğini yerine getirmektedirler. Sözümüz, işçilerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi, haklarının savunulması misyonuyla tutum alması gereken sendikaların düşman saflarında yer alan hain bürokratlarıdır.

“Sivil inisiyatif”ın en son icraatı, emek düşmanı Ecevit’e mektup yazarak, ESK’nın yasal statüye kavuşturulması talebi oldu. Mektupta, var olan ve yaşanabilecek sorunların diyalog ve uzlaşma yoluyla çözümü temennisi çerçevesinde, kendilerinin taraf olarak kabul edilmesi isteniyor. Sorunların ESK masası etrafında çözülebilirliğinden söz edilmesinden anlıyoruz ki, bu hain bürokratlar bir kez daha işçi ve emekçilerin geleceğini sermayeye pazarlayacaklar. Sermaye devleti ve onun icraatçısı hükümetin istediği de budur. Hain bürokratlar eliyle sınıfın tepkisini düzen kanallarında eritmek, eylemlilikleri bloke etmek ve sefalet koşullarına boyun eğdirmek.

ESK kurumlaşması gündeme tam da, boyutlanacak saldırılara karşı işçi sınıfının mücadelesinin önüne set çekmek, onun gelecekte eylemini dizginlemek, en az zararlı dönemi atlatmak üzere getirilmiştir.

“Beşli sivil inisiyatif” ya da ESK’nın işlevi

Beşli çete, 28 Şubat süreciyle birlikte, işçi sınıfını devletin politikalarına yedeklemek amacıyla gündeme gelmişti. Laiklik-şeriat eksenli yaratılmaya çalışılan kutuplaşmada taraf olunmuş ve durum olağanlaştırılarak toplum nezdinde meşruiyet kazanmak için zemin düzlenmişti. Daha sonraki işlevi ise, sermayenin saldırılarına ESK çatısı altında “çözüm” arama ve “uzlaşma” adı altında onay vermek oldu. ESK’nın misyonunu görebilmek için, sosyal güvenliğin gasp edilmesi sürecinde yaşananlara bakmak yeterlidir. Bu hainler kazanılmış hakları sermayenin ayakları altına sermekte zorlanmışlarsa, bunun tek nedeni, yüzbinlerce işçinin mücadele isteğini ve kararlılığını anlatan sokak eylemleri olmuştur.

IMF-TÜSİAD eksenli saldırıların önümüzdeki süreçte hız kazanacağı, bugün hiçbir kesim tarafından reddedilemeyen bir olgudur. Sermaye de, hain bürokratlar da hazırlıklarını bu yönde yapıyorlar. Merkez Bankası’nın açıkladığı yeni para politikası

ücretlerin dondurulmasını gerektiriyor. Açıklamalar, en zor gerçekleştirilecek önlemin bu olduğunu gösteriyor. Ücretlerin dondurulması sınıfa yönelik saldırılardan yalnızca bir tanesi. Ama sermayenin hiç de rahat olmadığını da göstergesidir. Saldırıları salt terör ve baskı yoluyla gerçekleştiremeyeceklerini bildikleri içindir ki, yeni önlemler alma ihtiyacı duyuyorlar.

Önlemlerden birisi olarak ESK gündeme getiriliyor. Sendika bürokratları eliyle hareketi geriye çekmek ve boğmak, bunu da her kesimin “fedakarlıkları” yalanlarıyla süslemek için, ESK yasal bir kuruma dönüştürülmek isteniyor. Bu boyutta ihanetin imzacıları, sınıf düşmanlarıyla kol kola girerek yasal

statü talep eden hain sendika bürokratlarıdır. B. Meral haini, genel kurul ağırlığından da kurtulduğu için, ihanetin başını çekmekte bir sakınca görmüyor.

ESK sınıfa ihanettir!

Sermaye devletinin yıkım programı son derece kapsamlıdır. İşçiler, kamu emekçileri, küçük üreticiler, her bir kesim saldırının hedefi durumundadır. Bu program geçmiş yıllarla kıyaslanamayacak bir içeriğe sahiptir. Yalnızca ücret sınırlamaları ile yetinilmemekte, mevcut tüm hakların da gasp edilmesi

hedeflenmektedir. Kayıplar ve düzenlemeler bir-iki yıl üzerinden değil, geleceğin de ipotek altına alınmasına yönelik planlanmaktadır.

Mezarda emekliliğin yasalasmasının ardından, özel emeklilik ve sağlık sigortası gibi açılımlarla, emeklilik ve sağlık hakları tamamıyla ortadan kaldırılmak istenmektedir. Özelleştirme hızlandırılmaktadır. Enerjide açılacak ihaleler tekellerin iştahını kabartmaktadır. Bütçe açıklarının vergi, zam vb. yollarla emekçilere yüklenmesi gündemdedir, vb...

Bu saldırı zincirinin halkaları oldukça uzundur. İşte sınıf bu kapsamda bir yıkım saldırısıyla karşı karşıya iken, sözde onların sendikaları adına hareket eden bürokratlar, ESK eliyle sermayeye paha biçilmez hizmetlerini yerine getirmek amacıyla, haince çalışmalarını sürdürmektedirler.

ESK işçi sınıfına ihanettir. Mevcut haklar işçilere bahşedilmedi. İşçi sınıfı bu hakları yılları bulan mücadeleler sonucu bedeller ödeyerek kazandı. Profilo’da, Derby’de polisle çatışan, Zonguldak madenlerinde jandarmanın dipçik ve kurşunlarına hedef olan, Kavel’de direniş destanı yazan işçi sınıfıdır. 15-16 Haziran’da DİSK’i ve dolayısıyla örgütlenmelerini savunan işçiler, kendilerini polis ve jandarma kurşunlarına, DİSK’in kendilerini ESK masalarında sermayeye yem yapması için siper etmediler.

Bu haklar işçi sınıfına bahşedilmedi, zorlu mücadelelerle kazanıldı. Yalnızca Türkiye işçi sınıfının

değil, dünya proletaryasının mücadeleleri sonucunda kazanıldı ve burjuvaziye kabul ettirildi. Haklar yalnızca mücadeleler sonucunda elde edilebilir ve yine mücadeleyle korunabilir. İşçi sınıfının burjuvaziyle “uzlaşma” temelinde haklarını koruyabilmesi olanaklı mıdır? İşçi sınıfının can düşmanı sermayenin kendi çıkarları yerine sınıfın çıkarlarını düşündüğü nerede görülmüştür? Bu herşeyden önce kapitalizmin işleyiş yasalarına aykırıdır.

İşte hain bürokratlar işçi sınıfını bu masala inandırarak onu arkasından hançerlemek hesabındadır. Bu hesap tutacak mıdır? Bu, işçi ve emekçilerin mücadele ve örgütlenme kapasitesine, kararlılığına ve cüretine bağlıdır.

İhanete geçit vermeyelim, hesap soralım!

Sermaye ile uzlaşma arayışları içerisinde karartılmak istenen bizim geleceğimizdir. İşimiz, ekmeğimiz, yarınlarımız elimizden alınmak istenmektedir. Bize ve ailemize sefalet ve kölelik koşulları dayatılmaktadır. Öz örgütlenmelerimiz olan sendikalarımızın başına çöreklenmiş bürokratlar bizleri pazarlamak için zemini düzlemeye çalışmaktadırlar.

Ya bunlara boyun eğip geleceğimizi onların ellerine teslim edeceğiz ve sefalet içinde yaşamaya mahkum olacağız; ya da ihanete geçit vermeyeceğiz, kendi geleceğimizi ellerimize alıp kaderimizi kendimiz tayin edeceğiz. Ya onların uzlaşma arayışlarına destek olup kırıntı koparma beklentileriyle oyalanacağız; ya da onursuzluğa karşı çıkıp, ihanetçilerden hesap soracağız. Ya onca bedeller ödeyerek kazandığımız haklarımızdan korkularımıza, kişisel kaygılarımıza yenik düşerek vazgeçeceğiz ve savaşı baştan kaybedeceğiz; ya da “bedel ödedik, bedel ödeteceğiz” şiarıyla kavgaya girecek, sonunda kazanan biz olacağız.

“Genel grev, genel direniş” şiarını yükseltmenin tam zamanıdır. Kendi gücümüze güvenelim. Ama gücümüzün örgütlülüğümüzden geldiğini, üretimden geldiğini, sokakları kazanmaktan geldiğini unutmayalım.

Önümüzdeki süreç sermaye ile işçi sınıfının karşı karşıya geleceği bir süreç olacaktır. Girilecek kavganın sonucunu sınıfın örgütlülük ve militanlık düzeyi belirleyecektir. Ne saldırı geçmiş saldırılar gibidir, ne de onun geriletilmesi ve püskürtülmesi barışçıl eylem biçimleriyle mümkündür. Örgütlenmenin düzeyi ve niteliği bu nedenle büyük bir önem taşımaktadır. Birleşik eylemlilikler zorlanmalı, ama yalpalamalara prim verilmemelidir.

“Emek Platformu” türünden içi boş, mücadelecilerden uzak yapılanmalara ümit bağlanamayacağı açıktır. Süreci militan duruşla karşılayacak, hakları için bedel ödemekten ve ödetmekten kaçınmayacak, saldırıların boyutu ve püskürtülmesi konusunda hayale kapılmayacak platform ve örgütlenmelerin kurulması en acil ihtiyaçtır. Gerekli olan nicelikten çok niteliktir. Bu çerçevede sendikalar içerisinde ileri, devrimci ve emekten yana samimi tutum içindeki sendikacılara, ileri ve öncü güçlere büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir.

IMF-TÜSİAD eksenli yıkım programı burjuvazinin işçi sınıfı ve emekçilere yönelik kapsamlı ve acımasız bir savaş ilanıdır. Emek cephesine düşen, bu daveti kabul etmek, sermayeye hak ettiği cevabı savaş alanlarında vermektir.

'99: PKK'nin teslimiyet yılı

Kürt hareketinin '99 yılında yaşadığı hızlı evrim Kürt yurtsever kitleleri hızla devrimci muhalefetten uzaklaştırdı. Yıllardır devrimci kitle hareketinin önemli bir bileşeni olan kesimler, yıl sonuna gelindiğinde, AGİT'ten, Clinton'dan, AB'den medet umar hale gelmişlerdi. Önceki yıllardan devralınan emperyalizme teslimiyet eğilimi, '99 yılında doruk noktasına ulaşmış ve yıl sonunda Türkiye'nin AB'ye alınması için mitingler düzenlemeye kadar varmıştı. Emperyalizmi barışın temsilcisi gibi gören bu anlayış, emperyalistlerin dayattığı azgın saldırı politikalarına karşı yükselen muhalefeti zayıflatan bir rol oynadı.

'99 yılı, Kürt hareketinin tam bir tasfiyesi yılı, bir takım ulusal hak kırıntıları adına büyük bir devrimci birikimin heba edildiği bir yıl olmuştur. Bu bir yıl boyunca tek bir "reform" adımının bile atılmaması da göstermektedir ki, en küçük hak kazanımları bile devrimci mücadelenin yan ürünleri olarak elde edilebilmektedir. Emperyalist-kapitalist egemenlik koşullarında ulusal sorunun gerçek ve kalıcı çözümü, emperyalist-kapitalist sistemin dışına çıkabilmekle, ulusal özgürlük mücadelesini toplumsal kurtuluş mücadelesiyle birleştirebilmekle mümkündür.

1999 yılı düzen cephesinde önemli kazanımların elde edildiği bir yıl oldu. Sermaye düzeni çeteleşmiş devletin tahkimatını sürdürürken, diğer taraftan önüne çıkan kimi fırsatları da değerlendirerek, kitle hareketinin giderek zayıflamasını sağlayacak manevraları da devreye soktu. Hiç kuşkusuz gerici düzen cephesinin '99 yılı içindeki en önemli başarısı, Kürt hareketi cephesinde sağlandı. '99 yılı PKK önderliğindeki Kürt hareketi için tam bir teslimiyet yılı oldu. Sermaye devleti bu teslimiyeti kendi gücüyle değil, PKK'nin yapısal zayıflıkları ve çözümsüz politikaları sayesinde elde etti. Düzenin sözcüleri beklenmedik biçimde elde edilen bu büyük başarı ile adeta şaşkına döndüler. Kontr-gerilla cumhuriyeti sürdürdüğü kirli savaş üzerinden PKK karşısında belli mevzileri elde etmiş olsa da, böylesine büyük çözülüşü ve görülmemiş biçimdeki utanç verici teslimiyeti hiç kimse beklemiyordu.

Şovenist histori dalgası

ABD'nin Ortadoğu planları ve bu çerçevede gündeme getirdiği basınç, Öcalan'ın yıllardır yerleştiği Suriye'den zorunlu olarak ayrılışıyla sonuçlandı. Bu zorunlu yolculuk, Avrupa üzerinden tasarlanan "diplomatik" manevralar ve emperyalizme ilişkin ham hayaller nedeniyle Roma'ya yöneldi.

'99 yılı, Öcalan'ın Roma'daki "misafir"liği ve Türkiye'de bizzat MGK'nin organize ettiği güçlü şovenist histori dalgasıyla açılıyordu. Kürt hareketine karşı azgın bir gericilik örgütleniyor, yasal kurumlar basılıyor, linç senaryoları tezgahlanıyor, İtalya'ya karşı ilkel protesto gösterileri yapılıyor, boykot komedileri devreye sokuluyordu.

Burjuva medya bir yandan şovenizmi azdırırken, diğer taraftan o gün için inanılması güç gibi görünen kimi manşetlerle Kürt hareketinin gireceği yeni süreci haber veriyordu. Öcalan'ın Avrupa'da yaptığı açıklamalar karmaşık ifadelerle bir sis perdesi

arkasında duruyorken, burjuva medyanın başlıkları çok net ifadeler taşıyordu. Bunlardan birkaç örnek: "99 PKK'nin teslim yılı olacak" (Milliyet, 3 Ocak '99); "Öcalan PKK'yi kapatıyor" (Türkiye, 10 Ocak '99); "Apo'dan PKK'yi tasfiye hazırlığı" (Hürriyet, 10 Ocak '99); "Öcalan Türkiye'ye gelebilir" (Hürriyet, 7 Şubat '99)

15 yıldır ulusal köleliğe karşı ulusal özgürlük için silahlı mücadele yürüten bir örgütün lideri Öcalan, gerçekten de kısa denilebilecek bir süre içinde Türkiye'ye geldi ve bir yıl gibi kısa bir süre içinde de PKK'yi savattığı devletin eline ve insafına teslim etti. Adeta kurulmuşçasına işleyen bu süreç hiç kuşkusuz bir hamlede yaşanmadı. Sürecin adım adım hazırlanması gerekiyordu. PKK liderinin ABD-İsrail-Türkiye ittifakının düzenlediği bir operasyonla Kenya'da yakalanarak Türkiye'ye getirilmesi bu sürecin ilk adımı oldu.

Öcalan'ın yakalanması ve kitle hareketi

Öcalan'ın yakalanması Kürt kitleleri üzerinde sarsıcı bir etki yarattı. Yakalanmasının hemen ardından hem Türkiye'nin dört bir yanında hem de bütün dünyada kitlesel protestolar yapılmaya başlandı. Yükselen kitle hareketi aylarca tırmandırılan şovenist histerinin bir ölçüde geriletilmesini sağladı. Ancak PKK'nin kitle eylemlerine sakat yaklaşımı, Mavi Çarşı ve bir dizi başka provokatif eylem ile PKK'nin bu tür eylemleri arkalayan tutumu, şovenizmi güçlendiren bir işlev görüyordu. PKK, militan kitle eylemlerini yükseltmek, kitle şiddetini geliştirmek yerine, kitlelere barış ve uzlaşmaya dayalı bir çizgiyi dayatıp, şiddeti bireysel bir tarzda kullanma yolunu seçti. Böylece devrimci şiddeti de gözden düşüren, meşruluğunu yitirmesine yol açan bir tutum izlemiş oldu. Öcalan'ın yakalanmasını ve tecritini protesto için yapılan kendini yakma ve canlı bomba türü

eylemler ise, devrimci şiddetin kitlelerden uzaklaştırılması karşısındaki arayışlar olarak şekillendi.

Mahkemeye giden süreç

2 Şubat'ta, Öcalan'ın yakalanmasından hemen önce, PKK 6. Kongre'sini topladı. Bu kongrede bir dizi karar alındı. Ancak Şubat'tan Mayıs sonuna kadar yaşanan süreçte parça parça açıklanmaya başlanan ve nihayet 31 Mayıs'ta Öcalan'ın savunmasıyla somutlanan politikaların hiçbiri 6. Kongre'de ifade edilmemişti. 6. Kongre'de PKK'nin reformist politikaları derinleştiriliyor, ancak henüz teslimiyetten söz edilmiyordu.

Öcalan'ın Türkiye'ye getirilirken daha uçakta ifade ettiği, "Devlete hizmet etmeye hazırım" sözleri, sonraki günlerde giderek anlamını buldu ve bu teslimiyet çizgisi baş döndürücü bir hızla derinleştirildi. 12 Mart'ta yaptığı basın açıklaması, Newroz mesajı, bayram mesajı ve en son 11 Nisan'da açıklanan koşullu yasallaşma çağrısı, neredeyse her hafta yapılan açıklamalarla bir sürecin önünün düzlenmekte olduğunu gösteriyordu. Mayıs başından itibaren de, Öcalan'ın açıklamalarına paralel olarak, artık tereddütleri geride bırakmış ve kendisi de teslimiyet çizgisine onay vermiş Başkanlık Konseyi açıklamaları geliyordu.

Savunma ve teslimiyet

Nihayet 31 Mayıs'ta Öcalan İmralı'da savunmasını yapmaya başladı. PKK çevreleri tarafından "Yüzyılın manifestosu" olarak övülüp göklere çıkartılan savunma, gerçekte tam bir utanç belgesiydi. 15 yıldır verilen mücadelenin bütün bir tarihsel ve ideolojik temeli boşa çıkarılıyor, Kürt isyanları yerin dibine batırılıyor, "yeni dünya düzeni" övülüyor, devrimin ve sosyalizmin bütün değerleri inkar ediliyordu.

"Büyük barış" adı altında örneği görülmemiş türden büyük bir teslimiyet formüle ediliyordu. Üstelik bu teslimiyet formülasyonu sermaye egemenliğinin en sıradan argümanlarıyla savunuluyordu. Sovyetler Birliği'nin çöküşünün ardından dünya halklarının baş düşmanı emperyalizmin saldırganlığının alabildiğine yükseldiği bir dönem olan '90'lı yıllar, demokrasinin "zafer yılları" olarak sunuluyor, mevcut rejim Kürtlerin dil ve bazı kültürel haklarının tanınması koşuluyla "demokratik cumhuriyet" olarak tanımlanıyordu.

Öcalan'ın savunması PKK'nin 20 yıllık tüm bir ideolojik ve programatik temelini tümüyle reddiydi. Buna rağmen PKK Başkanlık Konseyi ve ardında neredeyse bütün örgüt yeni çizgiyi benimsedi. Kimi kadrolarda oluşan soru işaretlerinin çözülebilmesi için kısa bir süre yetti. Hareketin yıllardır izlediği çözümsüz çizgi nedeniyle yaşadığı tıkanma, PKK'nin bilimsel temelden uzak küçük-burjuva demokrat kimliği ve yerleşmiş bulunan güçlü lider kültü, yeni teslimiyet çizgisinin hızla kabul edilmesini kolaylaştırdı. Devrimci kimliklerini yıllar önce terk etmiş, Kürt hareketinin gelişmesinin rantını yemeye soyunmuş bazı yarı-aydın müsveddeleri ile besleme köşe yazarları, Öcalan'a bu yeni çizgisinden dolayı methiye dizmek için birbirleriyle yarıştılar.

Teslimiyetin dev adımları

Teslimiyet platformunun tüm çıplaklığıyla ilanından sonra Öcalan'ın açıklamaları birbirini izlemeye başladı. Öcalan artık hafta geçirmeden peşpeşe açıklamalar yapıyor, mektuplar gönderiyor, İmralı'da tecritte tutulan bir devrimci gibi değil, aktif siyaset içinde yer alan biri gibi hareket ediyordu. Daha doğrusu bu olanaklar, teslimiyet ve tasfiye planı çerçevesinde devlet tarafından Öcalan'a özel olarak sağlanıyordu. Önce istese 3 ayda gerillayı dağdan indirebileceğini açıklıyor, ardından idam edilmesinin Türkiye'ye hazırlanan bir tuzak olduğunu, sorunu çözmek için ille de kendisinin muhatap kabul edilmesi gerektiğini söylüyordu. Öcalan'ın her açıklamasına burjuva basında geniş yer veriliyordu.

Nihayet Ağustos başında ikinci önemli adımı attı ve gerillanın sınır dışına çıkmasını istedi. Geri çekilme 1 Eylül Barış Günü'nde başlayacak, yıl sonuna kadar tamamlanacaktı. Ardından Başkanlık Konseyi'nin destek kararı duyuruldu. PKK tasfiye sürecinde o kadar acele ediyordu ki, deprem nedeniyle geri çekilmeyi daha önce başlattığını bile açıkladı. Geri çekilme henüz başlamıştı ki, bu kez teslimiyet konusundaki samimiyeti göstermek için 8 kişilik PKK'li bir grup, Güney Kürdistan'dan gelip 5 Ekim'de silahlarıyla birlikte teslim oldu.

Aynı günlerde Öcalan PKK'nin toplayacağı yeni kongrede programını ve eski kimliğini tümünden terk etmesi gerektiğini ilan ediyordu. Gerçekte ortada eski program adına en ufak bir şey kalmamıştı. Bir örgütü tasfiye edecek kararlar örgüt kongresinde değil, İmralı'da alınmış ve hayata geçirilmişti. Artık PKK'nin programı İmralı savunmasıydı. Ama ortada biçimsel olarak bir programın kalması bile doğru değildi. Teslimiyet süreci tüm sonuçlarına vardiirilmalıydı.

Yine aynı günlerde PKK, Türkiyeli kimi kuyrukçu örgütlerle oluşturduğu Birleşik Devrimci Güçler Platformu'ndan (BDGP) çekildiğini duyurdu. BDGP gerçekte PKK'nin inisiyatifi ve özel oportünist hesapları çerçevesinde kurulmuştu ve onun çekilmesi üzerine dağıldı. Bu dağılışı duyuran BDGP bildirisi, bu platformda yer alan kuyrukçu akımların ciddiyetsizliklerinin ve aşırı samimiyetsizliklerinin yeni bir belgesi oldu.

Birinci grubunun teslim olmasının üzerinden bir

ay geçmeden, ikinci bir grubun geleceği açıklandı. Kürt halkının inkarına dayalı bir cumhuriyetin kuruluş tarihi olan 29 Ekim gününe denk getirilen ikinci teslim grubu ise Avrupa'dan geldi.

Teslimiyet süreci utanç verici bir tarzda derinleştirilip, "demokratik cumhuriyet" ve barış dillerden düşürülmezken, PKK'nin teslimiyet sürecine karşı çıkan ve kendilerini "Devrimci Çizgi Savaşçıları" olarak ilan eden bir grup PKK'liye yönelik düşmanca bir dil kullanılmaya, iftira ve karalamalar eşliğinde tehditlere başlandı. Çanakkale Cezaevindeki PKK'li ve DHP'liler provokatör ilan edildi.

Kasım sonunda teslimiyet sürecine karşı çıkan Dersim Komutanı Haydar Alpaslan ve arkadaşları katledildiler. Haydar Alpaslan'ın katledilmesindeki ciddi kuşklara rağmen, kamuoyuna tek bir açıklama yapılmadan, Alpaslan samimiyetsiz bir şekilde sahiplenildi. Gazetelerde boy boy resimlerle cenazesi dışında hakkında tek söz edilmedi.

Pişmanlık yasası, idam tartışması ve AİHM

Devletin pişmanlık yasası dayatması karşısında geri adım atmanın yolu düzlenmeye başlandı. Öcalan pişmanlık yasasının aslında doğru bir tanımlama olmadığını, bu yasanın gerçekte anti-terör yasası çerçevesinde bir tür af yasası olduğunu açıkladı. Ancak pişmanlık yasası örgüt yöneticilerine uygulanmıyordu. Öcalan pişmanlık yasasının kapsamının genişletilmesi gerektiğini söyleyerek yasaya yeşil ışık yaktı. Teslim gruplarıyla gelenler "pişman olmadıklarını" söyleyerek yasaya karşı çıksalar da, İmralı'dan farklı bir hava esiyordu.

Pişmanlık yasası tartışmaları ile Öcalan sürecin önünü açsa da henüz tüketilmesi gereken bir mesafe vardı. Hakkında verilen idam kararının Yargıtay'da onaylanması AGİT zirvesinin ardına bırakıldı ve nihayet 25 Kasım'da karar onaylandı. Kararın ardından idam tartışması yeniden başlatıldı. Ancak Öcalan'ın yakalanması sonrasındaki süreçten farklı bir süreç yaşanıyordu. İdam etmemek teslimiyet sürecinin hızla derinleşmesini sağlayacaktı ve sermaye rejiminin yararınaydı. Hükümet yetkilileri net bir şekilde AİHM sürecinin bekleneceğini ilan ederek tartışmayı noktaladılar. AİHM beklenmesi en az 2-3 yıl demektir.

Kuzey Irak'ta yeni hükümet

'99 yılı gerçekten daha Ocak başında burjuva medyanın ilan ettiği gibi tam bir teslimiyet yılı olmuştu. Ancak atılacak adımlar henüz tamamlanmamıştı. Çözülüş büyük ölçüde gerçekleştirilmişti, ancak tasfiye sürecinin tamamlanması için bir süre daha beklenmesi gerekiyordu. Aralık ayının son gelişmeleri, Türkiye'nin AB'ye aday üyeliğinin kabulü ve ardından İsmail Cem'in Kürtçe televizyona izin verilmesi doğrultusundaki açıklamalarıyla, Kuzey Irak'ta Barzani'nin hükümet ilan etmesi oldu.

Cem'in Kürtçe televizyon açıklamaları, teslimiyetin ardından devletin kontrolünde sınırlı kültürel hak kısıntılarının verilir verilemeyeceği tartışmaları olarak gündeme geldi. Kuzey Irak'ta ise Barzani, Talabani'yi dışlayıp, Türkmen gruplarını da yanına alarak bir hükümet kurma girişiminde bulundu.

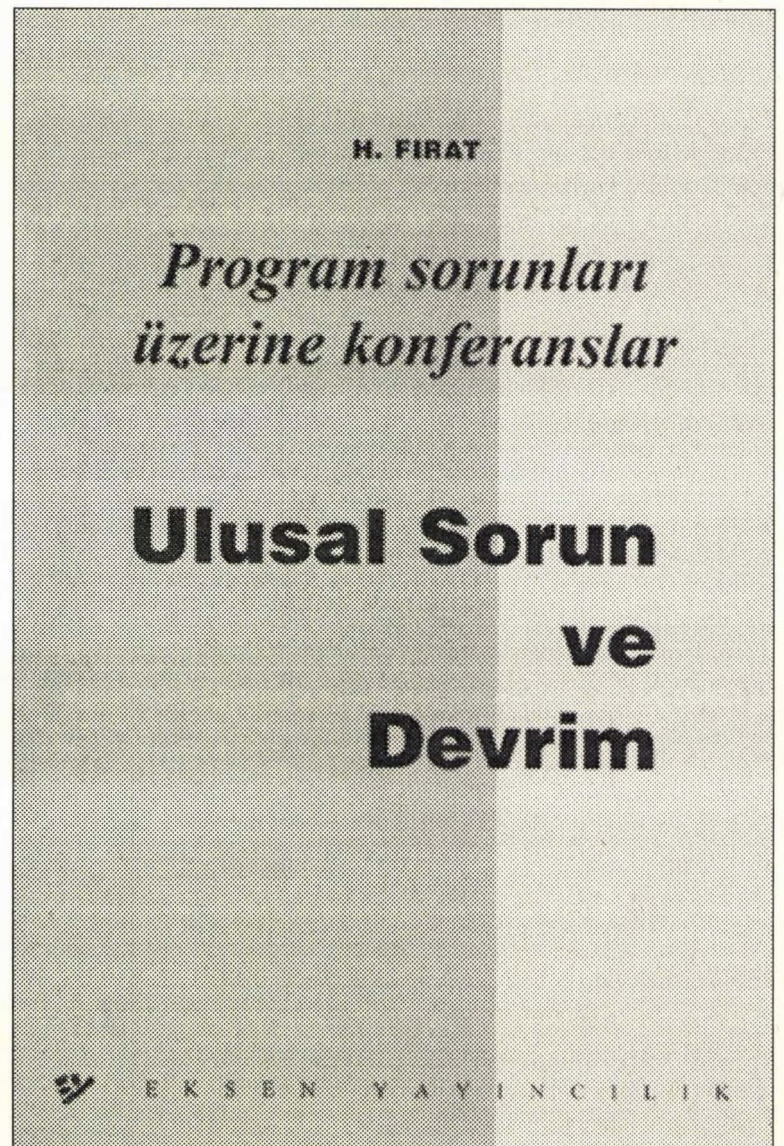
Öcalan'ın pişmanlık yasası açıklamaları gibi, Barzani'nin girişimi de henüz yeterli olgunluğa ulaştırılmadan yapılan aceleci girişimlerdi. Ancak bütün bunlar, teslimiyet sürecinin 2000 yılında nasıl bir ihanete evrilebileceğini gösteren adımlar oldu.

Sonuç

Kürt hareketinin '99 yılında yaşadığı hızlı evrim Kürt yurtsever kitleleri hızla devrimci muhalefetten uzaklaştırdı. Yıllardır devrimci kitle hareketinin önemli bir bileşeni olan kesimler, yıl sonuna gelindiğinde, AGİT'ten, Clinton'dan, AB'den medet umar hale gelmişlerdi. Önceki yıllardan devralınan emperyalizme teslimiyet eğilimi, '99 yılında doruk noktasına ulaşmış ve yıl sonunda Türkiye'nin AB'ye alınması için mitingler düzenlemeye kadar varmıştı. Emperyalizmi barışın temsilcisi gibi gören bu anlayış, emperyalistlerin dayattığı azgın saldırı politikalarına karşı yükselen muhalefeti zayıflatan bir rol oynadı.

Tersinden düzen cephesi, '99 yılı boyunca önemli başarılar elde etti. Kürt hareketinin geriletilmesi bunun en önemli göstergesidir. Yıl boyunca terör politikalarında en küçük bir gerileme olmadı. Dizginsiz bir terör estirildi. Şovenist histeri dalgası sırasında saldırılar ve baskınlarda yüzlerce insan tutuklandı. Geri çekilme sürecinde gerilla birliklerine saldırılara hiç ara verilmediği gibi, yıl sonunda Kuzey Irak'a büyük bir sınır ötesi operasyon bile düzenlendi.

'99 yılı, Kürt hareketinin tam bir tasfiyesi yılı, bir takım ulusal hak kısıntıları adına büyük bir devrimci birikimin heba edildiği bir yıl olmuştur. Bu bir yıl boyunca tek bir "reform" adımının bile atılmaması da göstermektedir ki, en küçük hak kazanımları bile devrimci mücadelenin yan ürünleri olarak elde edilebilmektedir. Emperyalist-kapitalist egemenlik koşullarında ulusal sorunun gerçek ve kalıcı çözümü, emperyalist-kapitalist sistemin dışına çıkabilmekle, ulusal özgürlük mücadelesini toplumsal kurtuluş mücadelesiyle birleştirebilmekle mümkündür.

Hücre tipi saldırısı ve cezaevleri sorunu

Saldırıya karşı kitleler ve ilerici kamuoyu seferber edilmelidir

Cezaevlerinde yıllardır yaşanan sorunlar incelendiğinde, sorunların temelinde şu ya da bu idarecinin, bakanın ya da hükümetin olumsuz tavrından çok, siyasi tutsaklara yönelik belirli hedeflere ulaşmak üzere üretilen ve uygulanan uzun vadeli devlet politikalarının bulunduğu görülür. Devletin büyük ölçüde 12 Eylül cuntası döneminde şekillenen ve uygulamaya konulan cezaevleri politikası, özetle şunları hedeflemektedir:

- Siyasi tutsağı, siyasi düşüncelerinden, dünya görüşünden, kültürel ve moral değerlerinden uzaklaştırmak, tutsağın siyasi kimliğini tahrip etmek.

- Tutsakları dış dünyadan ve birbirlerinden tecrit ederek kollektif yaşamı, dayanışmayı ve sosyal ilişkileri ortadan kaldırmak. Bu yolla baskı ve haksızlıklar karşısında örgütlü direnişi kırmak, tutsakları otoriteye boyun eğen, düzene teslim olmuş, sessiz "kul"lar haline getirmek.

- Süreklileştirilmiş baskı, işkence, saldırı ve katliamlarla bireyin ruh ve beden sağlığını bozmak, bireysel kişiliği tahrip etmek.

Bu temel hedefler devlet yetkilileri tarafından "rehabilitasyon" olarak adlandırılmaktadır. Siyasi tutsakların cezaevinde tutulma nedenleri siyasi düşünce, örgütlenme ve eylemleri olduğuna göre, "rehabilitasyon" denilen şeyin siyasi tutsakların düşünce ve ideolojilerini zorla değiştirmek olduğu ortaya çıkar.

"Cezaevlerine hakim olan sokağa da hakim olur" görüşünü resmi ağızlarından dile getiren rejim, cezaevlerini sosyal ve siyasi hakları uğruna mücadele eden kitlelere karşı caydırıcı bir tehdit olarak kullanabilmek, toplumsal muhalefeti ve devrimci hareketi etkisizleştirebilmek için, cezaevleri politikasını saldırı ve katliamlar yoluyla uygulamaya çalıştı. Cezaevlerinde yaşanan tüm sorunlar devletin cezaevleri politikasından kaynaklanmakta, bu politikanın araçları olarak gündeme getirilmektedir.

Hücre tipi cezaevleri/tabutluklar

Devlet, tutsakları siyasi kimliklerinden soyundurarak teslim alabilmek için hücre tipi cezaevi sistemine geçişi zorunlu görmektedir. 1989 yılında açılan Eskişehir tabutluğundan bu yana hücre sistemine geçiş için birçok deneme yapılmış, fakat tutsakların direnişi ve oluşan tepkiler nedeniyle, bu saldırı uygulanamamıştır. Tutsaklar her seferinde hücre sistemine karşı direnmiş, bu amaçla gerçekleştirilen pek çok uzun süreli açlık grevi, ölüm orucu ve fiili direnişlerde, birçok tutsak hayatını kaybetmiştir. Bugün cezaevlerindeki temel sorun, hücre tipine geçiş çalışmalarıdır. Devlet, belirli bir program dahilinde hücre tipi hazırlıklarını sürdürmektedir. Bir yandan çeşitli adlar altında hücre tipi cezaevleri inşa edilirken, bir yandan da TV ve gazetelerin, istihbarat ve emniyet güçlerinin tek merkezden yönlendirilen propaganda ve kampanyalarıyla, hücreler toplum nezdinde meşrulaştırılmaya çalışılmaktadır.

Hücre tipi temel sorundur

Devlet, hücre tipi cezaevlerini hayata geçirebilmek için tüm cezaevlerinde farklı ölçülerde ve biçimlerde kendini gösteren bir "gerilim politikası"

uygulamaktadır. Adım adım hak gaspları, saldırılar ve katliamlar ile tutsakların direnişini kırmaya, örgütlü direnişini yıpratmaya çalışılmaktadır. Böylece kapsamlı saldırılar için zemin hazırlamakta ve fırsat kollamaktadır.

Tek tek cezaevlerindeki çeşitli sorunlar, herbiri kendi içinde belli amaçlarla gündeme getirilen ayrı ayrı sorunlar olmakla birlikte, sözünü ettiğimiz "gerilim politikası"nın bir parçası olarak hücre tipi sorununa bağlanmaktadır. 1995'te Buca'da, 1996'da Ümraniye'de yapılan katliamlar, Ceyhan Cezaevi'nde 19 Ekim 1998'te otuz tutsağın ağır yaralanarak hücrelere atıldığı operasyon, en son 26 Eylül'de Ulucanlar Cezaevi'nde on devrimcinin katledilmesi, onlarcasının ağır yaralı şekilde sürgün edilmesiyle sonuçlanan operasyon, bu yıpratma savaşının birer parçası, hücre tipine geçiş denemeleridir.

Yine son günlerde Burdur Cezaevi'nde gündemde olan hak gaspları ve idarenin provokatif tutumları, benzer bir katliam operasyonunun hazırlığı ve "gerilim politikası"nın bir görüngüsüdür. Bundan dolayı, bugün çeşitli cezaevlerinde yaşanan hiçbir sorun, hücre tipi sorunundan bağımsız ele alınamaz. Hücre tipi bu nedenle tüm cezaevlerindeki irili ufaklı tüm sorunları kesen temel sorundur.

Hücre tipi "kilit" sorundur

Cezaevlerinde yaşanan -ileride sıralayacağımız- çeşitli sorunlara rağmen görece yaşanabilir koşullar yaratılabiliyor ve hak gaspları kısmen de olsa sınırlandırılıyorsa, bu, tutsakların dayanışması, kollektif çabası ve örgütlü direnişi ile mümkün olmaktadır. Hücre tipi ile gerçekleştirilmek istenen de bu dayanışmanın zorla kırılması, baskı ve işkencenin kurumlaştırılması, temel insan haklarından yoksunluğun kalıcılaştırılmasıdır.

Tutsaklar hücrelere kapatılarak birbirlerinden ve dış dünyadan tecrit edilecek, böylece hücrelerde yalnızlaştırılan tutsaklara yönelik her türlü baskı ve saldırının yolu açılmış olacaktır. Toplumsal muhalefeti bastırmada sistematik bir araç olarak kullanılan işkence, siyasi şube binalarından cezaevlerine taşınacak, günlük uygulamalar haline gelecektir. Bu aynı zamanda tutsakların hukuki haklarının, bu arada savunma hakkının engellenmesi anlamına gelecektir.

Hücrelerde tecrit edilen tutsaklara yönelik

itirafçılaştırma dayatmaları ağırlaşacak, iletişim olanakları kesilecek, bu durumda -Almanya'da RAF militanlarının hücrelerde katledilmesi örneğinde olduğu gibi- "sessiz katliamlar" mümkün hale getirilecektir. Hücre tipi ile, örgütlü direnişle elde edilen insani haklar gasp edilecek, yalnızlaştırılan tutsağın bedensel ve ruhsal sağlığı tahrip edilecektir.

Kısacası; bugün cezaevlerinde yaşanan sorunlar, sağlıksız yaşam koşulları, temel insani haklara ve tutsakların siyasi kimliğine yönelik saldırılar, baskı ve işkence, hücre tipi uygulamasıyla dizginsizleşecek, katliamlar sıradanlaşacaktır. Bu nedenle hücre tipi sorunu, cezaevlerinde tutsakların insan onurunu ve siyasi kimliğini koruma mücadelesinde "kilit sorun"dur.

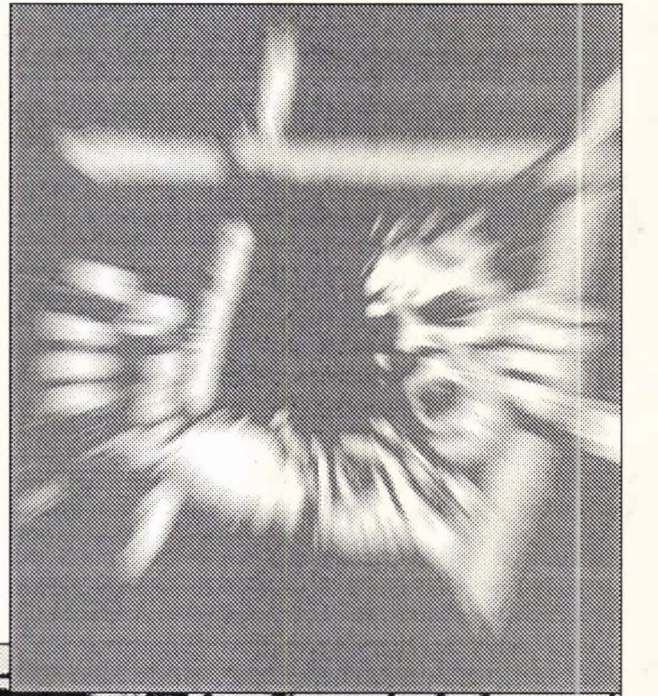
Cezaevlerinde yaşanan çeşitli sorunlar

Yukarıda belirttiğimiz çerçevede, cezaevlerinde yaşanan mevcut sorunları başlıklar halinde özetlemeye çalışalım:

I- Savunma hakkına yönelik saldırılar:

a) Avukatların müvekkilleriyle görüşmelerine getirilen süre, vekalet şartı vb. kısıtlamalar.

b) Avukatlara yönelik uygunsuz arama vb. dayatmalar, avukatların asılsız suçlamalarla gözaltına alınması-tutuklanması. (Bu sorunlar avukatlık mesleğini ilgilendirdiği gibi, aynı zamanda tutsakların

savunma hakkına yönelik saldırılardır.)

c) Mahkemeye gidiş-gelişlerde dayak ve işkence, kelepçe, onur kırıcı arama vb. engellemeler.

d) Tutukluların tecrit amacıyla veya sürgün edilerek, yargılandıkları mahkemeye uzak cezaevlerine konulması.

e) Savunmada yararlanılacak çeşitli yayın ve kaynakların verilmemesi.

II- Sağlık koşulları:

a) İçme ve kullanma suyunun yetersiz verilmesi, temizlik malzemesi verilmemesi, cezaevi mutfağında temizlik koşullarına uyulmaması.

b) Yetersiz beslenme.

c) Revirde yeterli tıbbi donanım bulunmayışı, cezaevlerine ambulans tahsis edilmemesi, uzman hekim, yeterli sağlık personeli ve 24 saat doktor bulunmaması.

d) Tedavi için gerekli malzemeler ve ilaç için ödenek ayrılmaması.

e) Tüberküloz, hepatit gibi bulaşıcı ve salgın hastalıklara karşı önlem alınmaması, aşılama vb. yapılmaması.

f) Düzenli sağlık taraması yapılmaması.

g) Hastaneye sevklerin zamanında yapılmaması.

h) Hastanelerde mahkum koğuştaki bulunmadığı gerekçesiyle, uzun süreli tedavilerin yapılmaması.

i) Muayene sırasında askerin odadan çıkarmaması, bu şekilde özellikle bayan tutsakların muayenesinin engellenmesi ve doktorların baskı altına alınması.

j) Onur kırıcı arama, kelepçelerin aşırı sıkılması, gidiş-gelişlerde dayak ve işkence gibi uygulamalarla hastaneye gitmenin imkansızlaştırılması.

k) Kanseri gibi cezaevinde tedavi edilmesi mümkün olmayan ölümcül hastaların tahliye edilmeyerek ölüme terk edilmesi.

l) Cezaevinde ve hastanelerde sağlık personelinin yer yer kötü muamelesi, tıbbi etiğe uymayan davranışları.

III- İletişim hakkına yönelik saldırılar:

a) Kitap ve süreli yayınların çeşitli gerekçelerle verilmemesi, koğuştaki bulunanlara el konulması.

b) Faks ve mektupların engellenmesi, imha edilmesi, geç verilmesi, sansürlenerek okunamaz hale getirilmesi.

c) Keyfi mektup cezalarıyla iletişim hakkının gasp edilmesi.

IV- Ziyaret sırasında yaşanan sorunlar:

a) Kimi cezaevlerinde soyadı tutmayan ziyaretçilerin alınmaması.

b) Ziyaretçilerin gözaltına alınması, kaçırılması, ziyarete gelmemeleri yönünde baskı yapılması.

c) Ziyaretçilerin üst aramasının onur kırıcı biçimde yapılması, ayakkabı, ceket vb. elbiselerin çıkartılması.

d) Ziyaretçilerin getirdiği yiyecek ve yiyeceklerin içeriye verilmemesi ya da parçalanması, kullanılamaz hale getirilmesi.

e) Ziyaret günlerinin ve süresinin kısıtlanması, uygun ziyaret yeri bulunmaması.

f) Ziyaretçilerin uzun süre bekletilmesi, bekleme salonu vb. bulunmaması.

g) Ziyaretçilerin cezaevi girişinde video kamerayla kaydedilmesi gibi tedirgin edici uygulamalar.

V- Koğuşlar arasında sosyal ilişkilerin, sportif ve kültürel faaliyetlerin engellenmesi.

VI- Sevki sırasında eşyaların tahrip edilmesi, dayak ve işkence.

VII- Koğuşlarda yapılan periyodik aramalarda kullanım eşyalarının, kitap vb.'nin tahrip edilmesi.

VIII- Yaşam koşullarına ilişkin diğer sorunlar:

a) Banyo, çamaşırhane, sıcak su ihtiyaçlarının karşılanmaması.

b) Yeterli miktarda yatak, ranza, battaniye, çarşaf vb. verilmemesi.

c) Isınma ihtiyacının karşılanmaması.

d) Kantinde fiyatların piyasadaki yüksek tutulması, bazı malzemelerin alınmaması.

e) Video, bilgisayar vb. elektronik eşyaların verilmemesi.

Sonuç ve öneriler

Cezaevlerinde yaşanan sorunlar ve siyasi tutsaklara yönelik saldırılar, bir "cezaevleri sorunu" olmanın ötesinde, bir toplum ve ülke sorunudur. Cezaevleri sorunu ülkenin siyasal sorunlarının bir yansımasıdır. Siyasi tutsaklara yönelen saldırılar, işçi sınıfına ve emekçilere, toplumun direnen kesimlerine yönelik saldırılardan ayrı ele alınamaz. Ezilen sınıfların egemenlere karşı mücadelesinin seyri, cezaevleri sorununun kapsamını da belirler. Sosyal mücadeleler geliştikçe, aradaki bağ daha dolaysızca görülebilir hale gelmektedir. Bu yıl Newroz gösterilerinde gözaltına alınan deri işçilerinin ve sendika yöneticilerinin Kartal hücre tipi cezaevine konulmaları ve Ulucanlar'daki katliamın tam da Başbakan'ın Washington ziyareti sırasında gerçekleştirilmesi, bu gerçeği çarpıcı bir biçimde göstermektedir.

Bu nedenle en önemli hedef, siyasi tutsaklara yönelen saldırılara karşı mücadeleyi işçi sınıfının, emekçilerin ve tüm ezilen kesimlerin mücadelesiyle bütünleştirmek olmalıdır. Bu perspektifle mücadeleyi işçi ve memur sendikaları, meslek odaları, ilerici partiler, dernekler ve kitle örgütleri duyarlı kılınmalı, harekete zorlanmalı, ortak platformlara katılmalıdır.

Mücadele tüm demokratik kamuoyuna mal edilmeli, tutsak yakınları kitleleriyle sınırlı kalmaktan çıkarılmalıdır.

Tutsaklara yönelik saldırıların ve hücre tipinin teşhir edilmesinde en az devlet güçleri kadar programlı ve örgütlü hareket edilmelidir. Farklı bölgeler arasında koordinasyonu sağlayacak ve bilgi akışını merkezileştirecek organlar oluşturulmalıdır. Yaygın ve kitlelesel oluşumların yanı sıra dinamik ve esnek bir yapılanma gereklidir. Hareketin en etkin unsuru olarak tutsak yakınlarının demokratik katılımı sağlanmalıdır. Meşru direnme çizgisini temel alan hareketli bir yapılanma, kendisini "izleme" ile sınırlayan hantal ve bürokratik bir oluşumdan daha başarılı olacaktır.

Kamuoyunun bilgilendirilmesine önem verilmeli, basından daha etkin bir biçimde yararlanılmalıdır. Hücre sistemi ile ilgili bilimsel literatürden yararlanılarak broşürler hazırlanmalı, ülkemizdeki ve diğer ülkelerdeki deneyimler değerlendirilmeli, paneller, seminerler düzenlenmeli, film, dia vb. araçlardan yararlanılmalıdır. Hücre saldırısının hukuksal ve tıbbi boyutlarıyla ilgili çalışmalara akademisyen ve uzmanların katılımı sağlanmalıdır.

Ulucanlar Katliamı Davası'na Çağrımızdır!

Bugün devletin topyekun saldırısıyla karşı karşıyayız. İşçi-emekçilere IMF'nin hazırladığı talan bütçesi dayatılıyor, özelleştirmelerle sefaletle sürükleniyor. Buna karşı konulduğunda, öfke alanlarda haykırıldığında ise kitleler suyla, copla, yetmedi gaz bombasıyla yıldırılmaya çalışılıyor. Emekçiler için mücadele veren, haksızlığa boyun eğmeyip, özgür ve eşit bir toplum kurmak isteyen devrimcilere de gerek işkencehanelerde gerekse zindanlarda saldırılıyor.

Devletin, devrim davası için mücadele verirken tutuklanan ve bu yol uğruna yıllarca zindanda kalmayı göğüsleyen devrimci tutsaklara karşı bir tahammülsüzlüğü olduğu ortadadır. Zindanda olmalarına rağmen bir komün hayatı oluşturmaları, insanlık dışı yaşam koşullarının dayatılmasına karşı ortak bir barikat kurup bu saldırıları püskürtmeleri ve devleti acz içinde bırakmaları, emperyalist efendileri ve kendileri için katlanılabilir bir durum değildir.

Ve bunun için düzenin zindanlara yönelik özel bir yönelimi vardır. Devletin zindanlara hakim olamadığı yalanlarını söyleyerek, tek çözümün F tipi cezaevleri yani hücre sistemine geçmekte olduğunu savunuyorlar. Bunun altında yatan asıl amaç ise devrimci tutsakları yalnızlaştırmak, onları devrimci kimliklerinden soyutlamak ve itirafçılaştırmaktır.

Devlet bu amacına ulaşmak için vahşice katliamlar yapabileceğini 26 Eylül günü Ulucanlar Cezaevi'nde 10 insanımızı öldürerek ve onlarcasını yaralayarak bir kez daha göstermiştir. Devrimci tutsaklardan nasıl korktuğunu, savunmasız bir avuç insanın üzerine yüzlerce kolluk gücünü salarak, gaz bombalarıyla, köpükleriyle ve en önemlisi de silahlarıyla saldırarak kanıtlamıştır. Çünkü tutsakların mücadelesi devrim içindir ve asla teslim alınamazlar!

Devlet 26 Eylül günü ve sonrasında yine ne kadar büyük bir acz içinde olduğunu göstermiştir. Orada 10 insanımızı katletmeleri yetmemiş olacak ki ağır yaraladığı 85 tutsak hakkında dava açmıştır. Açılan davaya göre katledilen 10 kişiden 5'ini kendisi öldürdüğünü ve 47 kişiyi yaraladığını kabul ediyor. Öldürüldüğünü kabul ettiği bu 5 kişi onların iddiasına göre silahla karşı koymuşlardır. Bunun ne büyük bir yalan olduğu ortadadır. Çünkü saldırıyı düzenleyenlerden silahla yaralanan tek bir kişi dahi yoktur. Burjuva medyada tutsakların elinde bulunduğu iddia edilen silahların gösterilmesinin nedeni, katliamı meşru kılmak ve bir kez daha devletin cezaevlerine hakim olamadığını, acilen hücre sistemi uygulamasına geçilmesi gerektiğini vurgulamaktır.

Davada asıl ilginç olan 2. bölümdür. Buna göre katledilen diğer 5 tutsak ve 85 yaralı birbirini vurmuştur ve 5 kişi böyle ölmüştür. Söz konusu iddianamede bahsedilenler öylesine gülünçtür ki, orada komün bir yaşam oturtan tutsakların aslında birbirleriyle kavgalı olduklarından ve birbirlerini öldürmek istediklerinden bahsedebiliyor.

Kısaca içeriği bu olan dava ileriki günlerde görülmeye başlayacak. Geçmişte de örnekleri görüldüğü gibi bu tür davalara kitlelesel katılım davanın seyrini değiştirebiliyor. Yani siz DKÖ'ler ve sendikalar kitlelesel bir şekilde bu davaya katıldığımızda herşey tersine dönebilir. Oradan bir kazanımla çıkabiliriz. Eğer saldırı topyekun diyorsak ve bu insanlar işçi-emekçi iktidarının mücadelesini verdikleri için katledildilerse, aslında bu dava sizi de çok yakından ilgilendiren bir davadır. Bunun için de bu davanın HER DURUŞMASINA kitlelesel bir katılım olmalıdır.

Şunu unutmayalım ki; Ulucanlar'da yapılan cezaevlerine yönelik genel bir saldırının provasıydı ve Mayıs ayında inşası bitecek olan 6 tane hücre tipi cezaevini uygulamaya geçirmek için daha büyük bir katliamdan asla çekinmeyeceklerdir. Bu sürece etkin bir müdahale konulmadıkça bu katliamların önünü alamayız. DKÖ'lere ve sendikalara düşen görev tüm kitlelerini bu konuda bilinçlendirerek açılan bu davayı ve önümüzdeki süreci sahiplenmektir. Bu saldırılar ancak devrimci tutsaklarla dayanışma içinde olan işçi ve emekçi barikatıyla püskürtülebilir.

Unutmayın susmak suç ortaklığı etmek demektir!

Ulucanlar Davası Aile Komisyonu

Yeni katliamlara izin vermeyeceğiz! Örgütlenecek ve kazanacağız!

26 Eylül katliamı TC'nin tarihinde kara bir sayfa, devrimcilerin, işçi sınıfının tarihinde direnişin adıdır. Katliam devlet tarafından bilinçli olarak planlanmış ve adım adım hayata geçirilmiştir. Ulucanlar Hapishanesi'nde yakınları olan biz aileler ise, kamuoyu oluşturmak ve devletin planlarını boşa çıkartmak konusunda üzerimize düşeni yeterince yapamadık. Orada bir avuç, evet bir avuç aileydik. İçerde ise yüzlerce devrimci tutsak. O süreçte çalmadığımız kapı kalmadı. Sendikalar, demokratik kitle örgütleri, basın vb. Tüm çabalarımıza rağmen katliamın önüne geçmek ve tezgahlanan oyunu teşhir etmek için sesimizi çoğaltıp örgütleyemedik. Şimdi belki de birçok tutsak ailesi, benim yakınım kurtuldu ya, deyip kabuğuna çekilmiştir. Oysa Ulucanlar katliamı devlet için başlangıçtır. Nice katliam uygulamaları kapıda, eli kulağındadır. Devlet tarafından yapılan katliam, yine devletin resmi ağızlarınca yalan ve senaryolarla meşru gösterilmeye çalışılmakta, yeni katliamlara zemin hazırlanmaktadır.

F tipi olarak adlandırılan hücreler, yani tabutluklar, dün olduğu gibi bugün de gündemde. Kızlarımızı, oğullarımızı, eşlerimizi, yoldaşlarımızı, kısaca yakınlarımızı bu tabutlara diri diri gömmeye çalışıyorlar. Bu yolla onları itirafçılaştırmayı, kimliklerinden arındırmayı planlıyorlar. Biliyoruz ki devrimci tutsaklarımız baş eğmeyecek, direneceklerdir. Onlar üzerlerine

düşeni daima yaptılar. Eksik olan biz tutsak yakınlarımızın örgütlülüğüdür. Bugün bu eksiklik görülerek tutsak yakınları örgütlülüğü yaratılmaya çalışılıyor. Yakınlarımızı sağ görmek istiyorsak bu örgütlülüğe bütün gücümüzle sarılalım. Gerçekte sarılacağımız kendi onurumuz, kendi insanlığımızdır. Bugün zindanlarda tutsak düşenler bizim geleceğimizin, insanlığın geleceğinin temsilcileridir.

Yakınlarımız ne istiyor, neden katledildiler, hiç düşündünüz mü? Düşündüyseniz hafızalarınızı yeniden tazeleyin. Onlar, gündüzlerinde sömürülmeyen, gecelerinde aç yatılmayan bir dünya istedikleri için katledildiler.

Devlet Ulucanlar'daki katliamıyla ezilen işçi ve emekçilere gözdağı vermeyi, seslerini kısmayı hedefledi. Bu devlet, sömürülerinin sürmesi için, tarihi boyunca katliam yapmaktan çekinmemiştir. Karartılmaya çalışılan bizim aydınlığımız, bizim geleceğimizdir. Tutsak yakınları olarak, kimimiz öğrenci, işçi, memur, çiftçi vb.'yiz. Hepimiz bu düzenin dişileri arasında öğütülmeye çalışıyoruz. Eziliyor, sömürülüyor, hor görülüyor. Hakkımızı aradığımız için coplanıyor, kurşunlanıyor, yargısız infazlara kurban gidiyor, Ulucanlar Hapishanesi'nde olduğu gibi katlediliyor.

Tüm bunlara dur demek için, biz tutsak yakınları yaşamın her alanında örgütlenmeli, gücümüzü birleştirmeliyiz.

Mersin'den Bir Tutsak Yakını

Cezaevlerinden... Cezaevlerinden...

Devlet hücre sistemine geçiş için sistematik saldırılarına hız verdi...

Yozgat Cezaevi: Ulucanlar katliamından sonra yaralı olarak Yozgat'a sevk edilen 4 devrimci tutsağın sevkleri hala yapılmamış durumda. Birçok başvuruya rağmen sevkler geri çevrildi. Cezaevinde yalnızca 4 siyasi tutsak olduğu için, koğu büyük geliyor gerekçesiyle hücreye konulmak isteniyorlar. Fakat tutsakların direnciyle koğuştta kalmaya devam ediyorlar.

Katliamdan bugüne kadar tutsakların tedavileri gerçekleşmemiş durumda. TKİP dava tutsağı Özgür Soylu'nun bacağına kurşun dururken, TİKB dava tutsağı Cenker Aslan ise bir gözünü kaybetmiş durumda. Görüşe giden aileler onursuzca aramaya maruz bırakılırken, bir yandan da yiyecekler talan ediliyor. Ayrıca, yasalar çiğnenerek avukatlara kalem içleri de dahil üst aramasına kadar arama dayatılıyor. Bu uygulamaya karşı tutum aldıkları için, avukat görüşü de yapılamıyor.

İskenderun Cezaevi: Saldırıdan sonra İskenderun'a sevk edilen Halil Can Doğan tek kişi olarak kalıyor ve sevki gerçekleşmiyor. Saldırıda neşterlerin bilinmeyen bir sıvıya batırılarak tutsakların vücutlarının kesilmesinin etkileri görülüyor. TİKB dava tutsağı Halil Can Doğan'ın vücudunda kıllar dökülmeye, sivilceler çıkmaya ve iltihaplanmaya başladı. Buna rağmen hiçbir tedavi uygulanmayarak ve yalnız bırakılarak ölüme terk ediliyor.

Bartın Cezaevi: Katliamdan sonra Bartın'a sevk edilen devrimci tutsakların koğuş sorunu devam ediyor. Cezaevi yönetimi imkan olduğu halde yeni koğuş açmamakta kararlı.

Ayrıca Bartın'da ziyarete giden tutsak yakınları çıkışta keyfi bir şekilde gözaltına alınarak terör estiriliyor.

Burdur Cezaevi: Burdur'a sevk edilen tutsaklara cezaevi yönetimi tarafından sürekli baskıyla saldırı hazırlığı yapılıyor. Kamuoyu basıncıyla sınırlı oranda tedavisi gerçekleştirilen Cemal Çakmak dışında, diğer tutsakların tedavisi gerçekleşmiyor. Aileler sürekli cezaevi yönetimi, gardiyanlar, hatta sivil polisler tarafından tehdit ve taciz ediliyor.

Gebze Cezaevi: Ulucanlar'ın ardından savcılığın hazırladığı iddianameyi protesto etmek amacıyla Gebze Cezaevi'nde de sayım vermeme eylemi gerçekleşti. Cezaevi yönetimi buna karşı ailelere görüş yasağı koydu. Tüm gün boyunca cezaevi önünde bekleyen aileler tutsaklarla görüşemediler. Yapılan basınç sonrasında bir grup temsilci tutsaklarla görüşebildi.

Cezaevlerine yönelik saldırıları boşa çıkarabilmek için

Tutsak yakınları örgütlenmesi güçlendirilmeli

13 Aralık Pazartesi günü ziyaret için Gebze Cezaevi'ne gittiğimizde, görüş yapılmadığını, tutsak yakınlarımızın dışarıda beklediklerini gördük. Net bilgi alabilmek için iki temsilci seçerek içeri gönderdik.

Tutsak yakınları "acaba yine saldırı zemini mi hazırlanıyor" diye kaygılanıyor, yeni katliamların gerçekleşmemesi için kendi cephelerinden nelerin yapılabileceği üzerine tartışıyorlardı. Bu arada içeri giren temsilciler geldiler. Tutsaklar; Ulucanlar katliamına maruz kalanların idamla yargılanmaları, çeşitli cezaevlerinde tedavilerin engellenmesi, burada da bir dizi hak gaspının yaşanması nedeniyle Cezaevleri Merkezi Koordinasyonu'nun sayım vermeme eylemine katıldıklarını ve görüşe çıkmama kararı aldıklarını açıklamışlar ve ailelerin Çarşamba günü görüşe gelebileceklerini söylemişlerdi.

Diğer tutsak aileleri ile cezaevlerinde her an gelişebilecek saldırılara karşı nelerin yapılabileceği üzerine konuştuk. Cezaevi önünde basın açıklaması yapılması ve Gebze Cezaevi Savcılığı'na gidilerek görüşülmesi kararlaştırıldı. Fakat ailelerin çeşitli gerekçelerle dağılması nedeniyle bunu gerçekleştiremedik. Kalan tutsak aileleri ile yaklaşık bir saat süren bir toplantı yaptık. Devletin F tipi hücre politikasında ısrarlı olduğu ve devrimci tutsakların buna asla boyun eğmeyeceği, bunun devlet tarafından cezaevlerine saldırı zemini olacağı, dışarıda tutsak aileleri, demokratik kitle örgütleri, sendikalar ve duyarlı insanların üzerine düşen görevleri yerine getirmeleri

gerektiği üzerine konuşmalar yapıldı. Bir tutsak yakını ana, çoğu tutsak ailesinin cezaevleri olaylarına gereken duyarlılığı göstermediğinden yakınlara, içerideki devrimci tutsakların ailelerini daha duyarlı olmaları konusunda ikna etmeleri gerekliliğini vurguladı.

15 Aralık Çarşamba günü cezaevine gittiğimizde, CMK içinde yer almayan bazı dava tutsağı yakınları görüşe alınıyordu. Oysa Çarşamba günü bizlerin görüş yapacağı duyurulmuştu. İçeriye bir temsilci gönderdik. Dönen temsilci; CMK içerisinde yeralan dava tutsaklarının sayım vermeme ve görüşe çıkmama eyleminin bugün de devam ettiğini, bu yüzden görüşün yapılamayacağını; ayrıca bir devrimci tutsağın zatürreye yakalanması, hasta tutsakların hastaneye

sevkinin engellenmesi, suların kesik olması vb. sorunların yaşandığını, açıkladı. Dışarıda ise görüşçüler sıkı bir soruşturmaya tabi tutuluyor, göreşebilmeleri için yanlarında nüfus cüzdanı fotokopisinin de getirilmesi isteniyordu.

25 kadar tutsak yakını olarak biraraya geldik ve Gebze Cezaevi Savcılığı'na suç

duyurusunda bulunmayı kararlaştırdık. Savcı, "vekaleten" baktığını söyleyerek cezaevindeki sorunlarla ilgilenmediğini açıkça ifade etti.

Dönüşte yaklaşık bir saat süren bir toplantı yaptık. Bizim bizden başka dostumuzun olmadığı, devlet yetkililerinden bir şey beklenemeyeceği, tek alternatifin sıkı bir örgütlenme olduğu, devrimci, demokrat ve duyarlı insanların ve demokratik kitle örgütlerinin görevlerini yerine getirmeleri gerektiği üzerine konuşuldu.

**Kurtuluş yok tek başına,
ya hep beraber ya hiçbiriniz!**

Gebze'den Kızıl Bayrak okurları

Cezaevi koşulları bir tutsağı daha öldürdü

Tutsakları yok etme politikasını devlet politikası haline getiren devlet, açıkça gerçekleştirdiği katliamların ötesinde, yaralı ve hasta tutsakların tedavilerini engelleyerek teker teker ölüme göndermektedir. Cezaevi koşullarında tedavi imkanları sınırlı olan tutsaklar, hastanelere götürülmemekte, ya da götürüldüklerinde askerlerin tutumundan kaynaklı olarak tedavi kabul etmemektedirler. Yol boyunca da askerlerin fiziki saldırılarına maruz kalmaktadırlar.

Son bir yıl içinde tedavilerinin engellenmesi sonucu Mehmet Canpolat, Uğur Hülagü Erdoğan ve Necmi Ergün öldü. En son olarak bir süre önce Ümraniye Cezaevi'nde yatan rahim kanseri olan ve kamuoyunun basıncıyla cezaevinden tahliye olan PKK dava tutsağı Hanım Baran da yaşamını kaybetti

Kapitalizm doğayı öldürüyor

Deniz ÜMİT

Kapitalizm sömürü temelinde kurulu bir düzen olduğundan, insanın ve doğanın, kapitalistlerin çıkarları ve kâr hırsları için sınırsızca sömürülebileceği mantığından hareket eder. Kendi türü de dahil, tüm canlı yaşamı yok etme pahasına!

Kapitalizmin insana ve doğaya egemen olma zihniyeti, doğanın tükenmez ve değişmez bir kaynak olarak görülmesine neden oldu. Oysa ki, doğanın kendi içinde bir dengesi vardır ve insan müdahalesiyle bu denge her zaman bozulabilir. Nitekim son bir milyon yıl içinde dünyanın iklim dengesi 8 kez bozulup yeniden kurulmuştur. Ama kapitalizm çağında doğa, bozulan bu dengeyi kolay kolay yenileyemeyecektir.

Artık küreselleşme evresindeki kapitalizmde dünya tek bir pazar ve yekpare bir ekonomi haline gelmiş, bir avuç tekeli sömürücü asalağın refahı uğruna insanlık, küresel açlık, küresel yoksulluk ve küresel çevre sorunlarıyla başbaşa bırakılmıştır.

Özellikle küresel çevre sorunları üzerinde durmak gerekmektedir. Çünkü, artık sorun, insanlığın ve dünyanın geleceği sorunu olarak kendini tüm aciliyeti ile dayatmaktadır. Bu küresel çevre sorunları içinde; sera etkisi, ozon tabakasının incilmesi ve bunların sonucu küresel ısınma üzerinde durmakta fayda vardır. Çünkü bu sorunlar, dünyanın iklim dengesini bozucu sorunlardır; iklim ise yaşam için kilit önemdedir.

Sera etkisini kısaca şu şekilde özetleyebiliriz. Sera gazları olarak bilinen, aslında doğada az miktarda bulunan CO₂ (karbondioksit), su buharı, ozon, CH₄ (metan), nitrozoksit vb. gazlar, iklim olaylarının gerçekleştiği atmosfer tabakası olan troposferin üzerinde tıpkı bir sera gibi etki gösterirler. Doğal şartlarda güneşten gelen ışınları, ultraviyole radyasyonu ve kızılötesi radyasyonu, sera gazlarından geçerek yeryüzüne ulaşır. Daha sonra geriye dönerken kızılötesi ışına ve ısıya dönüştürülür. Bir kısmı uzaya giderken, diğer bir kısmı da sera gazlarında absorblandıktan sonra, yeryüzüne geri yansıtılır. Bu şekilde yeryüzünün ısınması olayına "sera etkisi" denir. Ama bu sera gazlarının miktarı, insan aktiviteleri sonucu, doğal olmayan yollardan artmıştır. Bu durumda daha fazla ısı tutulacağından, küresel ısınma meydana gelmiştir.

Sera gazları endüstrinin başlangıcından bu yana, 150 yıldır artmıştır. Bu sera gazlarının yarısından fazlası sanayi ülkelerine aittir. ABD, bu emisyonların %25'inden sorumludur.

Sera gazlarından CO₂ (karbondioksit); doğadaki atmosfer döngüsü içinde doğal olarak üretilmektedir. Ama fosil yakıt tüketimi, endüstrileşme ve ormanların yok edilmesiyle, atmosfere çokça CO₂ verilmektedir. Atmosferdeki CO₂ düzeyi, son 130 bin yılın en yüksek düzeyine ulaşmış bulunmaktadır. CO₂'nin küresel ısınmaya etkisi %60 oranındadır. CO₂'yi en fazla yayan ülke olarak %20'lik oranıyla ABD başta gelmektedir. ABD'de bulunan her kişi yılda ortalama 18,4 ton CO₂ emisyonundan sorumludur. Bu oran az gelişmiş ülkelerdeki kişilerin yıllık ortalamasının 6 katı fazladır. Şu anki atmosfere verilen fazla CO₂'nin doğal yollardan emilebilmesi için her yıl Avusturalya'nın büyüklüğüne eşit bir orman alanının açılması gerekmektedir. Dünya genelinde bu miktar her yıl kişi başına ortalama 1000 ağaç demektir. Oysa CO₂ kirlenmesinden sorumlu olan sermaye sınıfının elinde, enerji sektöründen kaynaklı CO₂ salımını durdurabilecek ve 2005 yılına kadar en az %20 oranında azaltabilecek imkanlar vardır. Ama bunu kendi sınıf çıkarları gereği yapmayacaklardır.

Gelecek yüzyılda, CO₂ artışı bu şekilde devam ederse, bugünkü oranın 2 katına çıkacak ve küresel ısınmayı 1-3,5 °C (santigrat derece) kadar yükseltecektir. Böyle bir artışın neden olabileceği değişimler üzerine şu şekilde bir örnek olasıdır: Normal olarak su ısıtıldığında az miktarda olsa da genişler. Küresel ısınmadaki artış, okyanusları ısıtacak ve küresel deniz yüzeyleri bu nedenle artacaktır. Aynı zamanda buzulların erimesiyle de deniz seviyesi yükselecektir. Sıcaklığın ortalama 5 derece artışı 50-100 yıl içinde deniz yüzeylerini ortalama 0,2 ile 1,5 m arasında artıracaktır. Dünya nüfusunun yaklaşık 1/3'ü ve ekonomik yönden verimli bölgelerin 1/3'ünden fazlası, deniz yüksekliğinden 1,5 m'den aşağı kıyı bölgelerinde yoğunlaştığından, bu kıyıları tehdit altındadır. Antartika'daki buz tabakalarının hacminin, kar birikiminin buz kaybını/erimesini aşması tahminen 2050'li yıllarda olacaktır. Ve deniz yüzeyinde 0,3 m.'lik bir artış kıyı çizgisini 30 m. geriye itecektir. Eğer 1,5 m.'lik bir artış olursa, 136 m. gerisi kıyı çizgisi olacaktır. Deniz seviyelerinde 1 m.'lik yükselme olursa, örneğin Şangay, Kahire, Bangkok, Venedik, Mısır, Bangladeş, Hindistan ve Çin'deki tarım alanları sular altında kalabilecektir. 1,5 m.'lik yükselmeye, Marshall adaları, Maldivler ve bazı Karaib milletleri sular altında kalacaktır.

Sera etkisi yapan gazlardan bir diğeri de CH₄ (metan)'dir. CH₄, kapitalizmin gelişmesiyle, 1750'deki miktarının iki katına çıkmıştır ve CH₄ ve CO₂ 'ye göre molekül başına 25 kat daha fazla küresel ısınma oluşturma potansiyeline sahiptir. Diğer bir sera gazı olan N₂O (nitrozoksit) miktarı da, özellikle son 50 yıldır, artış göstermiştir. Daha çok naylon üretiminden ve otomobillerdeki katalitik dönüştürücülerden kaynaklanır.

İnsan ve diğer canlıların yaşamı için, güneşten gelen zararlı ışınları süzücü etkisi olan stratosferdeki ozon tabakası oldukça önemli ve gereklidir. Ozon tabakası, atmosferin gereğinden fazla ısınmasını engellemektedir. Ozon tabakasının incelmesinde en büyük etkiyi CFC (kloroflorokarbon) gibi kimyasal maddeler gösterir. 1930 yılından önce atmosferde olmayan CFC'ler, gelişmiş ülkelerin yoğun kullanımı sonucu hızla artmıştır. CFC'ler; buzdolabı, klima, böcek öldürücüler, deodorant gibi spreyley, yangın ve traş köpüğü, tıbbi alet ve elektronik parça temizliği gibi alanlarda kullanılır. Gelişmiş sanayi ülkeleri, CFC üretiminin %84'ünden sorumludur. ABD, CFC kullanımında birinci sıradadır. ABD'de kişi başına kullanılan CFC, dünyada kişi başına kullanılanın 6 katı fazladır. ABD'de yıllık CFC emisyonun yaklaşık 3/4'ü klimalar sayesinde oluşmaktadır. CFC kullanımında ABD'den sonra Avrupa ülkeleri ve Japonya gelmektedir.

CFC yerine, daha az tehlikeli HCFC (hidroflorokolorofor) ve HFC (hidroflorokarbon) de kullanılabilir, ama CFC'lere göre 5-7 kat daha pahalı olduğu gerekçesiyle kullanılmamaktadır.

Diğer hava kirleticilerden olan SO₂ (kükürtdioksit), asılı parçacık madde*, ozotoksitler vb. kimyasal maddeler, elektrik santrallerinde ve fabrikalarda kömür ve petrol yakımı sonucu oluşur. Bunun yanında ozotoksitler, süpersonik uçakların yerden 20 km. yükseklikte uçması sonucunda oluşurlar. Bu kirleticilerin kaynağındaki büyük oran yine ABD'ye aittir. Ve bu kirleticiler doğal olarak atmosferde olmayan, kanserojen etkiye sahip kimyasal maddelerdir ve bu emisyonların hepsi yasaldır. '74'ten

beri ozon tabakasına zararlı gazların kullanımının engellenmesi gündeme gelmiş, ama hiçbir girişimde bulunulmamıştır. '75-76 yıllarında ABD'de CFC gazlarının üretiminin durdurulması çalışmaları başlamış, ama tekellerin hiçbiri bunu kabul etmemiştir. Son olarak '92 yılında kullanımın durdurulması kararları alınmıştır. Ama bu kararlar kağıt üzerinde kalmaya mahkumdur.

Sera gazlarının neden olduğu sıcaklık artımı sel, kuraklık, yangın gibi doğal faaliyetleri artıracak ve böcek istilalarına yolaçacaktır. İklim değişimi sonucu 20-30 yıl içinde tarım üretim alanlarının değişimi besin temininde bozulmalara yol açacaktır. Bu durum ise, kapitalizmin ürettiği bilinen açlık dışında, en az 1 milyar "çevre sığınmacısı" yaratacaktır.

Yine sera gazlarının neden olduğu sıcaklık artımının dünyanın kendi çevresindeki dönüşümü yavaşlattığı tespit edilmiştir. Bilim insanlarına göre, günlerin 24 saatin üzerine çıkması gibi olasılıklar mevcuttur.

Kapitalizmin kâr amacı bulutlarımızı bile kirliletmektedir. Endüstriyel salınımlar sonucu olarak, bulutların beyazlık derecesi değişmektedir. Bulutlar atmosferde ısıyı soğurucu rol oynarlar ve bulutların rengindeki koyulaşma, ısıyı soğurma derecesini artırmaktadır. Bundan dolayı da iklimde sıcaklık artışı olacaktır.

Kapitalizmin kirliliği sadece iklimi etkilemekle kalmıyor. Canlı yaşam ortamı olan herşey bu kirlilikten nasibini alıyor. Toprak kirliliği, su kirliliği vb. Doğada 1 cm kalınlıktaki toprak 1000 yılda oluşurken, erozyonla kaybettiğimiz toprak miktarı durumun vahametini ortaya koymaktadır. Tarımda kullanılan zararlı kimyasal maddeler hem toprak verimliliğini azaltmakta, hem de besinler yoluyla bizlere zarar vermektedir. Radyoaktif kirleticiler nedeniyle toprak ve su yaşamı yok edilmektedir. Ve bunun sorumluları bellidir. Radyoaktif kirleticileri atmak için Kürdistan'daki köylerden bazılarının boşaltıldığı bilinmektedir.

Kapsamı genişletilebilecek çevre kirliliği artık görmezden gelinemeyecek boyutlarda olduğu için, çevre duyarlılığı az da olsa artış göstermiştir. Bunun için sermaye sınıfı, çevre duyarlılığı az bizim gibi ülkelere atıklarını atmakta ve bunun için yerli işbirlikçileri tarafından önlerine çıkabilecek "engeller" ortadan kaldırılmaktadır. Ama bu noktada Bergama halkının direnişi umut verici bir örnek olarak karşımızda dimdik durmaktadır.

Kapitalist sistemin çevreye yönelik tahribatı insana da yansımıştır. Sistem, ayakta kalabilmek için, üretimden yabancılaşmış, tüketim çılgını bir kitle oluşturmak zorundadır. Ve bu tüketim toplumunun arttığı çöplerin kişi başına günlük ortalaması 1 kg'dır. Dünya genelinde düşünülecek olursa, bu kocaman çöp yığınları demektir.

Kapitalistlerin kâr hırsı uğruna doğa tahrip edilmektedir ve artık teknolojik ilerleme, kalkınma vb. söylemler hiçbir şekilde kılıf olamamaktadır. Kapitalizmin yaşamın her alanındaki küresel saldırısına karşı koyamazsak, toplumsal yokoluştan sermaye sınıfı kadar sorumluyuz demektir. Çözüm, sermaye sınıfının ortadan kaldırılmasıyla birlikte gelecektir.

* *Asılı parçacık madde: Toz (toprak), kurum (karbon), asbest, kurşun, arsenik kadmiyum, nitrat, sülfat tuzları, sülfirikasit, petrol ve çeşitli peptitler gibi kimyasalların sıvı parçacıkları.*

*Bütün Ülkelerin
Proleterleri, Birleşin!*

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 211, Aralık '99, Başyazı

Emperyalist stratejilerin kısıkcındaki Türkiye

**Emperyalizm özgürlük değil
egemenlik peşindedir**

Helsinki Zirvesi'nde Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylığının onaylanması işbirlikçi düzen cephesinde büyük bir sevinçle karşılandı. Medya olayı kitlelere bir bayram havası içerisinde sundu. Avrupa ile bütünleşmenin Türkiye'ye "refah" ve "demokrasi" getireceği, Türkiye'nin "çağdaş uygarlık yürüyüşü"nde artık yeni bir aşamaya girdiği üzerine, asil olarak emekçileri aldatmayı, sersemletmeyi, bu türden temelsiz hayallerle oyalamayı amaçlayan bayağı bir propaganda günlerdir sürdürülmektedir.

Benzen bir propaganda dört yıl önce Türkiye'nin Gümrük Birliği'ne girişi vesilesiyle de yapılmıştı. Aradan geçen dört yıl içerisinde işçi sınıfı ve emekçiler iktisadi, sosyal ve siyasal haklar alanındaki yeni kayıplara uğradılar. Ağırlaşan siyasal ve sosyal yaşam koşulları, emperyalizme daha sıkı kölelik bağlarıyla bağlanmanın emekçiler için gerçekte ne anlama geldiğini böylece somut olarak da göstermiş oldu. Bugün ülke kaynaklarının talanı ile sosyal yıkım saldırıları kesintisiz olarak sürmekte ve buna her türlü hak arama mücadelesinin dizginsiz bir baskı ve terörle engellenip bastırılması eşlik etmektedir. Başka türlü de olamazdı. Bilim açıkça tespit etmiş ve tarih her zaman, her yerde, her adımda doğrulamıştır ki; emperyalizme bağımlılık ülke ve halklar için özgürlük ve refah değil, kölece egemenlik ve katmerli sömürü demektir.

AB, gerici ve emperyalist bir oluşumdur. Bu oluşum, Avrupa tekellerinin; dünya ölçüsünde kızıyan emperyalist rekabette, güç ve imkanlarını birleştirerek, güçlü bir emperyalist odak olma arzularının ve planlarının somut bir ifadesidir. Bu tür bir gerici emperyalist birlik, çağdaşlığı ya da uygarlığı değil, tastamam kapitalist barbarlığın Avrupa odağını temsil etmektedir. İşçi sınıfı ve halkların refahını, barış ve özgürlüğü değil, tam tersine, tekellerin sınırsız sömürü ve egemenlik arzularını, emperyalist-yayılmacı planlarını, saldırı ve savaş tehdidini temsil etmektedir. İşçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesi karşısında ve emperyalist rekabet koşullarında, Avrupa tekellerinin çıkarlarını güvence altına almaya çalışmaktadır.

Tekellerin Avrupası demek olan AB'nin, geçtik Türkiye gibi sistemin bağımlı ülke halklarını, gelişmiş Avrupa ülkelerinin işçileri ve emekçileri için bile anlamı bugün budur. Tekellerin emperyalist Avrupası'nın dünya ölçüsünde kızıyan emperyalist rekabet ve nüfuz mücadelelerinde konumunu güçlendirmek çabasının, Avrupa işçi sınıfı ve emekçilerine faturası, daha çok işsizlik, süreklileşen hayat pahalılığı, sosyal hakların gaspı, Avrupalı olmayan halklara karşı ırkçılık ve polis devletinin güçlendirilmesi olmaktadır. Bunu hergün yaşayarak gören bu ülkelerin işçi ve emekçileri içerisinde, "Tekellerin Avrupası'na hayır!" eksenli bir muhalefet ve mücadelenin günden güne büyümesi de bundan dolayıdır.

Masal ve gerçek

Bu kısa değinmeler, gerici emperyalist bir oluşum olan Avrupa Birliği'ne atfedilen "çağdaş uygarlık", "demokrasi" ve "refah" masallarına işaret etmek içindir. Fakat asıl masal, Türkiye'nin artık "Avrupalı" olduğu, böylece önünde "yeni ufuklar" açıldığı, toplum olarak demokrasiye ve refaha kavuşacağımız yeni bir dönemin başladığı üzerinedir. Kendi halklarının zorlu mücadelelerle elde edilmiş kazanımlarını budayan bir emperyalist oluşumun, emperyalizme kölece bağımlılık içinde bulunan bir ülkenin halkına neler getirebileceğini

kestirmek zor değildir. Bunun üzerinde öyle uzun boylu durmak gerekli de değildir.

Karmaşık diplomatik hesaplar, pazarlıklar ve entrikaların ürünü olan Helsinki kararı, Türkiye'ye AB yolunu açmamış, yalnızca emperyalist AB'ye Türkiye'yi daha sıkı denetleme, kendi çıkarları ve hesapları doğrultusunda daha etkili bir biçimde yönlendirme olanağı sağlamıştır. Kuşkusuz AB ile ABD arasındaki emperyalist çelişkiler ve rekabetin karmaşık ilişkileri düzleminde. Türkiye'nin AB'ye adaylığına ilişkin kararın gerçek politik anlamına ve sonuçlarına da asil buradan giderek bakmak gerekir.

Bu karar, ABD emperyalizmi ile Almanya'nın başını çektiği AB emperyalizmi arasında açık ve örtülü biçimler içerisinde süren rekabetin kendine özgü bir ürünü olmuştur. Büyük emperyalist odaklar arasındaki mücadelenin ve hesapların ürünü bir karar ise, doğaldır ki, Türkiye halkına yalnızca daha ağır bağımlılık ve kölelik koşulları getirmekle kalmaz, Türkiye'yi emperyalist stratejilerin hizmetinde dış maceralara da daha kolay bir biçimde sürükler.

ABD-AB ilişkileri kısıkcında Türkiye

Helsinki kararının gerçek politik mahiyetini ve sonuçlarını yerli yerine oturtmak için, bakılması gereken üç temel önemde ilişki alanı vardır. Bunlardan ilki, ABD ile AB ilişkileri; ikincisi, Türkiye'nin ABD ve AB ile bugüne kadarki ilişkileri; üçüncüsü ise, özellikle Avrasya üzerinde git gide kızıyan emperyalist rekabet içerisinde, ABD'nin Türkiye'ye biçtiği ve uygulamasına şimdiden geçtiği rol ile AB'nin bu alandaki beklentileri ve hesaplarıdır.

İlkinden başlayalım. '89 yıkılışını izleyen süreç, dünya ölçüsünde emperyalist güç odaklaşmalarının git gide daha belirgin hale gelmesine ve batılı emperyalist güçler arasında o güne kadar daha çok iktisadi ve ticari alanda sürmekte olan rekabetin giderek politik biçimler kazanmasına, dünya ölçüsünde emperyalist hegemonya ve nüfuz mücadelelerine dönüşmesine sahne oldu.

Avrupa Birliği bu emperyalist hegemonya mücadelesinde başa gürşen odaklardan biridir. Bunun bir gereği ve ön koşulu olarak, bugün hegemonyayı ve dolayısıyla liderliği hala elinde tutan ABD'den bağımsızlaşmaya, onun dünden kalan vesayetini çeşitli alanlarda adım adım kırmaya çabalamaktadır.

NATO'nun 50. kuruluş yıl dönümü zirvesinde gündeme getirilen, son Helsinki Zirvesi'nde daha somut adımlara konu edilen Avrupa Güvenlik ve Savunma Kimliği (AGSK) de bunun bir boyutu ve ifadesidir. Ve AB bununla, yalnızca ABD'nin askeri vesayetinden kurtulmayı hedeflemekle kalmamakta (ki bu onun kısa dönemli hedefidir), yanı sıra ve asil olarak, kendi egemenlik alanındaki halklara karşı olduğu kadar, dünya egemenliği mücadelesinde ABD'ye ve öteki emperyalist odaklara karşı da kendi saldırı, müdahale ve savaş gücü oluşturmanın başlangıç adımlarını atmaktadır.

Tersinden ise ABD, Avrupa üzerindeki denetimini korumak için yoğun bir çaba harcamaktadır. Özellikle muazzam askeri gücünden gelen avantajları ile NATO içerisindeki hakimiyetini bu doğrultuda kullanmaktadır. Son on yılda birçok örneği görüldüğü gibi, Avrupalı emperyalistleri oldu bittilerle yüz yüze bırakmakta, kendi politika ve tercihlerine yedeklemeye çalışmakta, halen birçok durumda bunda başarılı da olmaktadır.

İkincisine, Türkiye'nin ABD ve AB ile ilişkilerine gelince. Bilindiği gibi Türkiye, '89 yıkılışına kadar birleşik bir blok oluşturan batılı emperyalistlerin Ortadoğu'daki ileri karakolu durumundaydı. Bu konumuyla, NATO'da birleşmiş ABD ve Avrupalı

emperyalistlerin ortak çıkarlarına sadakatle hizmet etmekteydi. Bununla birlikte ikinci emperyalist savaştan beri Türkiye asil olarak ABD'ye bağımlı bir ülkeydi. Siyasi, askeri ve diplomatik alanlarda dizginler tam olarak ABD'nin elindeydi. Yanı sıra, İMF ve Dünya Bankası yoluyla, mali ve iktisadi bakımdan da ABD'nin tam denetiminde olan Türkiye, öte yandan Avrupalı emperyalistlerle de güçlü iktisadi bağlara ve yoğun ticari ilişkilere sahipti. Bu çerçevede Türkiye, üye olduğu bazı kurumlar ve imzaladığı antlaşmalar yoluyla, Avrupa'nın da siyasi ve diplomatik etki ve denetimi altındaydı.

Bugün de durum esasında budur ve bu durum AB ve ABD ile ilişkilerinde Türkiye'nin kendine özgü konumunu işaretlemektedir. '89 yıkılışından sonra, ABD'nin Türkiye üzerindeki egemenliği ve denetimi Avrupalı emperyalistlere göre çok daha güçlenmiş ve pekişmiştir. Körfez savaşındaki uşakça angajmanların yanı sıra, özellikle Kürt halkının özgürlük mücadelesinin bastırılmasında Türk burjuvazisine verdiği kayıtsız şartsız destek, ABD payına bunu kolaylaştıran bir rol oynamıştır. Son olarak ABD, İsrail ve Türkiye'nin birlikte oluşturduğu saldırgan stratejik ittifak, ABD'nin Türkiye üzerindeki denetimini yeni bir düzeye çıkarmıştır. Tüm bunlar ABD'nin Türkiye üzerindeki hegemonyasının AB aleyhine pekişmesinin ifadesi olmuştur.

ABD'nin Türkiye'yle son on yıl içerisinde geliştirdiği ve kuşkusuz AB etkisinin sınırlanması anlamına gelen bu yeni ilişkiler, bizi üçüncü temel alana getirmektedir. Bu, ABD'nin kendi stratejik emperyalist hesapları çerçevesinde Türkiye'ye biçtiği yeni roldür. Bu rolün anlamı ve mahiyeti daha şimdiden bir dizi olay ve uygulamayla açığa çıkmış bulunmaktadır. ABD emperyalizmi Türkiye'yi Ortadoğu'da, Balkanlar'da ve Kafkasya ile İç Asya'da kendi hegemonya mücadelesinin aktif bir aracı olarak kullanmak istemektedir.

Türk burjuvazisi ise buna fazlasıyla heveslidir, neredeyse tüm geleceğini buna ipotek etmiş bulunmaktadır. Bu sayede, ABD'nin hizmetinde ve himayesinde, bir bölgesel güç olmayı hesaplamaktadır. Buna olan hevesini ve bu çerçevede ABD çıkarlarına ve hesaplarına sadakatini Körfez savaşından beri sayısız olayla kanıtlamıştır. Körfez savaşında aktif şekilde ABD'nin yanında yer alınmış ve bugüne kadar Türkiye toprakları, ABD'ye, Irak'a karşı bir serbest saldırı üssü olarak kullanılmıştır. Somali'ye asker gönderilmiş, ABD hizmetinde Bosna'ya müdahale edilmiş, Yugoslavya'ya karşı emperyalist NATO müdahalesi içinde aktif olarak yer alınmıştır. Ve nihayet ABD ve İsrail'le Ortadoğu halklarına karşı saldırgan bir stratejik ittifak oluşturulmuştur. Bu arada Kafkasya'da ve Orta Asya'da ABD'nin stratejik hedeflerine hizmet edilmiş, bu doğrultudaki açık çabaların yanı sıra çeşitli komplo ve entrikalar içinde de yer alınmıştır.

Yine de tüm bunlar, ABD ile yeni ilişkilerin ve ABD stratejisi içerisindeki yeni rolün sadece bir ön hazırlığı mahiyetinde girişimlerdir. Asıl hesap ve hazırlık bundan sonrasına ilişkindir. Bundan sonrasının ne olacağına ise Clinton'ın tantanalı Türkiye gezisi yeni açıklıklar getirmiştir. ABD Türkiye'yi kendi emperyalist dünya liderliğinin zorunlu koşulu olarak gördüğü Kafkasya ve İç Asya'da egemenlik kurmanın bir aracı, bir koçbaşı, bir müdahale gücü olarak görmekte ve buna hazırlanmaktadır.

"İlişkilerde en parlak dönem" ve yeni "stratejik ittifak"

Zengin petrol ve doğalgaz yataklarına sahip olan Kafkasya ve İç Asya, '89 yıkılışından sonra, tıpkı Ortadoğu gibi, emperyalist dünya egemenliğinin kilit alanlarından biri haline geldi. Özellikle Amerikalı

emperyalist stratejistler bunu açıklıkla dile getirmekte, Brzezinski türünden ünlü akıl hocaları bu konularda kitaplar yazmakta; ABD dünya üzerindeki liderliğini korumak istiyorsa eğer, Kafkasya'ya ve Orta Asya'ya mutlak biçimde egemen olmayı başarabilmelidir demekteler. Enerji kaynakları bakımından Ortadoğu kadar önem kazanan Kafkasya ve İç Asya'nın Ortadoğu'dan farkı, henüz tam olarak paylaşılmamış ve denetime alınmamış olmasıdır. Bugün bu bölgede gündün güne şiddetlenen, açık ve örtülü biçimler içerisinde süren yoğun bir emperyalist rekabet ve nüfuz mücadelesi vardır.

Son yıllarda ABD'nin dikkatleri, hesapları ve çabaları bu bölgeye yoğunlaşmıştır. ABD bu bölgede egemenlik kurmanın Rusya ve Çin'in etkisinin kırılıp zayıflamasına bağlı olduğunu bilmekte ve buna uygun davranmaktadır. NATO'yu doğruya doğru sürekli genişletmenin, Türki cumhuriyetlerdeki entrikaların, Kafkaslar'da sonu gelmeyen karışıklıkların, Çeçenistan'daki savaşın, Afganistan'daki iç karışıklıkların, Rusya'ya içinden zayıflatmaya ve denetim altına almaya yönelik ABD girişimlerinin, tüm bunların içerisinde hep Avrasya'nın denetim altına alınması hesabı ve çabası vardır. Brzezinski açıkça, ABD tek süper güç konumunu ve dünya üzerindeki liderliğini korumak istiyorsa Avrasya'ya mutlak biçimde egemen olmak zorundadır; Amerika'nın küresel hegemonyası "doğrudan doğruya Avrasya kıtasındaki hakimiyetinin ne kadar süreyle ve nasıl bir etkiyle sürdürüleceğine bağlıdır", demektedir.

Türkiye ABD ilişkilerinin yeni yönelimine de buradan bakmak gerekir. ABD'nin Türkiye'nin önüne açtığı ve işbirlikçi Türk burjuvazisinin de büyük heveslerle sarıldığı "yeni ufuk" gerçekte işte budur. Türkiye, ABD'nin dünya liderliği için zorunlu bir koşul olarak gördüğü bir bölge üzerinde kurulacak hakimiyetin aracı ve müdahale gücü olarak görülmektedir. Clinton'ın Türkiye gezisi ve AGİT Zirvesi'nde hediye olarak sunulan Bakü-Ceyhan antlaşması, bu hesabın bir parçasıdır.

Clinton'ın gezinin hemen öncesinde ABD'de yaptığı ve Türkiye'yi bol keseden onore ettiği bir konuşmasında dile getirdikleri için de aynı şey geçerlidir. Clinton açıkça, Türkiye'nin alacağı kararlar ve yapacağı tercihler, 21. yüzyılın şekillenmesinde belirleyici bir rol oynayacaktır, demişti. Dünya hakimiyetini korumak ve sürdürmek, bizzat emperyalist akıl hocalarının ifadesiyle Avrasya'dan geçtiğine; ve ABD emperyalizmi de, Avrasya hakimiyeti için gerek bölge halklarına, gerekse Rusya'ya karşı Türkiye'yi bölgesel bir jandarma ve aktif müdahale gücü olarak değerlendirdiğine ve hazırlamak istediğine göre, Clinton ancak bu kadar açık konuşabilirdi.

Türkiye gezisi esnasında Clinton Türkiye-ABD ilişkilerinin tarihinin en parlak döneminde olduğunu ilan etti ve Türkiye'yle "stratejik ittifak"tan söz etti. Böyle bir ittifak İkinci Emperyalist Savaş'tan beri gerçekte zaten var olduğuna göre, belli ki burada daha da yeni ve ileri bir ilişki tanımlanıyordu. Bu, dünya çapındaki emperyalist hegemonya mücadelesinin kaderini belirleyecek bir kritik çatışma bölgesinde ABD hesabına Türkiye'ye biçilen yeni rolden başka bir şey değildir. ABD Başkanı'nın Türkiye'ye yaptığı gezinin başarısının ve AGİT Zirvesi'nde Bakü-Ceyhan için kaldırılan kadehlerin tüm anlamı, Türkiye'yi yönetenlerin bu rolü üstlenmeye bir kez daha onay verdikleridir. Bölgesel yayılmacı bir güç olmak hevesindeki Türk burjuvazisi, Türkiye'yi tam anlamıyla ABD emperyalizminin savaş arabasına bağlamış bulunmaktadır.

Günlerdir tüm yeminli Amerikancı cephenin "Avrupalılığa" üzerine kopardıkları yaygaralar, bir yerde bu temel gerçeği örtmeye de hizmet etmektedir.

Dünün "Truva atı" bugün neden "üye adayı"?

Kafkasya ve Orta Asya üzerine süren paylaşım ve nüfuz mücadelelerinde AB, özellikle onun başını çeken Alman emperyalizmi de etkin bir biçimde yer almak çabasıdadır. Bu konuda her ne kadar ABD'ye ters düşmemeye çabılıyor görünse de, temelde kendi hesapları vardır ve bunlar için çalışmaktadır. Türkiye'nin AB ve ABD ilişkileri içerisindeki özgün konumu ve son Helsinki kararı da işte bu rekabet çerçevesinde belirmektedir. Düne kadar Türkiye'yi, eski Alman

başbakanı Helmut Kohl'ün ifadesiyle, ABD'nin AB'ye sokulmak istenen "Truva atı" olarak gören AB, Türkiye'yi ölçülü sınırlar içinde iterek bir basınç uygulamaya ve böylece kendi denetimine almaya çalışıyordu. Bunun umulan yararı sağlamadığını, tersine, Türkiye'nin Amerikan emperyalizmine tek yanlı bağımlılığını pekiştirdiğini gördüğü içindir ki, bugün farklı bir yol tutmakta, yakınlaşma ve okşama politikası izlemektedir. Almanya'daki hükümet değişikliği Alman burjuvazisinin bu manevrasını kolaylaştırmıştır. Helsinki Zirvesi'nde alınan son kararın bundan öte bir anlamı yoktur.

Türkiye, AB için, çözümsüz iktisadi, siyasi ve sosyal sorunlarla yüzyüze bir "problemlilik"dir. Bu nedenle hiçbir biçimde böyle bir ülkeyi bünyesine alarak kendisine yük etmek istemez ve zaten istemiyor. Adaylığın onaylanması ona bu konuda herhangi bir yük yüklemiyor değil. AB'ye, "hazırlan da gel" demek dışında bir yükümlülük getirmeyen bu karar, fakat öte yandan ona, üyeliğe hazırlamak adı altında Türkiye'yi denetleme, kendi çıkarları ve hesapları doğrultusunda etkileme ve yönlendirme olanağı sağlayan bir araç işlevi görecektir.

Kuşkusuz bu kendi cephesinden AB emperyalizminin hesabı. Ne sonuçlar vereceğini ise zaman gösterecek. Zira tersinden de Türkiye'yi AB'ye sokmaya çalışırken, yıllardır bu doğrultudaki çabaları desteklerken, hatta hatta bu konuda AB'ye baskı yaparken, ABD'nin de kendi hesapları var. Türk burjuvazisi ve devleti üzerindeki denetimine ve egemenliğine haklı olarak çok güvenen ABD, Türkiye'yi AB'ye sokmayı başarır, böylece bu bünyede kendi hesabına önemli bir dayanak yaratabileceğine de inanmaktadır. Bu konuda rahat ve güvenlidir. Eski Alman başbakanının "Truva atı" değerlendirmesi boşuna değildir. Nitekim son Helsinki kararının ardından en çok memnun olanlardan biri de, Türkiye'yi Avrasya'ya hazırlayan bu aynı ABD'nin kendisi olmuştur. ABD hükümeti Helsinki kararı karşısında duyduğu memnuniyeti resmen açıklamış, başkan Clinton bunu "ABD için sonsuz faydalar" sağlayacak bir karar olarak değerlendirmiş, ayrıca yarı resmi hükümet sözcüsü durumundaki ABD basın organları da kararı ABD hesabına övmüşlerdir.

"Mucizeler serisi"nin yeni halkası: Kafkaslar ve İç Asya'da ABD'ye hizmet

Türkiye'deki tüm Amerikancı işbirlikçi uşak takımının, basındaki tüm Amerikan beslemesi kalemlerin, Helsinki kararını hararetle karşılayıp alkışlamalarını da bu çerçevede anlamak gerekir. Bunlardan birisi, Amerika'nın sesi bir günlük gazetenin başyazarı, önce Helsinki kararını da dahil ettiği son iki ayın "mucizeler" serisini sıralıyor: "Türkiye'yi karanlık bir girdabın felaketi sonuçlarından kurtaran mucizeye şükürler olsun. Şu son birkaç aya bakın. Önce Amerika'nın 'Büyük Türkiye'yi keşfetmesi, Başkan Clinton'ın gelişi, AGİT, dün Avrupa Birliği ve yakın günlerde IMF ile imzalayacağımız anlaşma..." Ruhunu emperyalizme satmışlara özgü bu kendinden geçişin hemen ardından ise, bu "mucizeler"i başaran hükümete şu telkinde bulunuluyor: "Ama layık olması için daha yapacakları çok şey var. Orta Asya ve Kafkaslar'ın anahtarını elinde tutan Türkiye'nin bu gücünü halkın refah ve mutluluğu için değerlendirmesi, inanç, kararlılık ve cesaret gerektiriyor." (Güngör Mengi, Sabah, 12 Aralık '99)

Başkan Clinton'ın keşfettiği "Büyük Türkiye"yi, Helsinki "mucizesi"nin ardından, Orta Asya ve Kafkaslar'la ilgili olarak bekleyen ve "kararlılık ve cesaret gerektiren" yeni kararlar, ABD'nin bölgedeki saldırı ve savaş gücü olmanın gereklerine uygun tercihleri ve adımları anlatıyor. Burada dikkate değer olan, en Amerikancı yazarların bile AB'ye adaylık adımı ile ABD stratejisi çerçevesinde Kafkaslar ve Orta Asya'ya yönelik olarak üstlenilecek rolü bir arada savunmalarıdır. Bu son derece normaldir, zira ikisi de aynı Amerikancı politika eksenine oturmaktadır.

Liberal ve milliyetçi burjuva hayallere karşı mücadele

Helsinki kararının soldaki yankılarına gelince. Olduğu ve kaldığı kadarıyla sözde "millici" eğilim

taşıyan düzen solunun bu konudaki tutumunu, Cumhuriyet gazetesinde yer alan şu sözler dile getirmektedir: "Türkiye Balkanlar'dan Orta Asya'ya kadar uzanan bu bölgede, kilit bir konuma, olmazsa olmaz derecede stratejik bir öneme sahiptir. Türkiye bu konunun ayırıcında olmalıdır: Eğer Türkiye bu konumunu yetenekle ve ustalıklarla kullanabilecek bir politika izleyebilirse, ulusal çıkarlarımız açısından hem bu olanaklardan yararlanmış olur; hem de bu bölgede bir barış ve istikrar unsuru olarak gücünü büyütür." (Dr. Alev Coşkun, 11 Aralık '99)

Bu sözlerin özü ve özeti, Türkiye'yi çevreleyen kriz bölgelerinde kızışan zorlu emperyalist rekabet ortamında Türkiye'nin kendini akıllıca ve başarıyla pazarlayabilmesidir. Aynı şekilde bu sözler, Türkiye'de ulusal kaygılar peşinde bir burjuva katmanın artık bulunmadığının, burjuva katmanlar içerisinde en ileri "milli kaygı"nın kendini en iyi şekilde pazarlama arzusundan öteye gidemediğinin bir göstergesidir.

Artık Kürt burjuvazisinin sınıfsal çıkar ve tercihleri eksenine oturmuş, bu çıkar ve tercihlerin Türk burjuvazisinin çıkar ve tercihleriyle ortaklığına dayalı politik çözümler peşindeki yeni liberal Kürt hareketi ise, Helsinki kararını hararetle destekliyor. Bunun da ötesinde, bunun gerçekleşmesindeki özel rolü ve çabalarıyla övünebiliyor. Tüm bunların içerisinde, Türkiye'nin AB'ye angajmanlarının demokratikleşme ve dolayısıyla Kürt halkına ulusal özgürlük sağlayacağı hayali yatmaktadır. Kürt neo-liberallerinin düşünce çizgisi ve beklentileri bu konuda Türkiye'nin neo-liberalleriyle örtüşmektedir.

Sosyal reformist solda değişik tonları bulunan iki ana eğilim var. Bunlardan ÖDP tarafından temsil edileni, bazı mahsurlara işaret eden utangaç bir tutumla da olsa, AB'ye katılmanın Türkiye'deki demokratikleşme sürecini kolaylaştıracağı inancını taşıyor ve bu konuda kitlelere temelsiz hayaller pompalıyor. İP'in temsil ettiği kemalist milliyetçi akım ise, batılı emperyalist mihraklara karşı Asya'nın emperyalist ve gerici ülkelerinin ittifakına dayalı bir "Avrasya seçeneği"ni alternatif çözüm olarak savunuyor. Bu, daha güçlü ve etkin emperyalist gerici odakları farklı bir emperyalist odakla dengeleme ve böylece bugünün kapitalist Türkiye'si için buradan bir manevra alanı yaratma gerici stratejisini anlatıyor.

Bağımsız sosyalist Türkiye!

Komünistler, emperyalist dünya ile bütünleşmenin demokrasi getireceğine ilişkin liberal hayaller kadar bugünün koşullarına uyarlanmış "üç dünyacılık"ta ifadesini bulan gerici-milliyetçi yaklaşımlarla da şiddetle mücadele etmelidirler. Sol adına ileri sürülen bu gerici hayallerin ve politikaların iç yüzünü kitleler önünde açığa çıkarmak için azami çaba harcanmalıdır.

Komünistler, AB üzerine, onun demokrasi ve refah getireceğine dair dayanaksız hayallerin iç yüzünü sergilemenin yanı sıra, işbirlikçi burjuvazinin Türkiye emekçilerini emperyalizmin stratejileri doğrultusunda bölge halklarına karşı maceraya ve savaşa sürükleyen dış politikasına karşı da sistematik bir mücadele yürütürler. Bu politikaya karşı kitlelerin devrimci anti-emperyalist eylemini geliştirmeye çalışırlar.

Komünistler, AB'ye ilişkin olarak yaratılan hayallerin ve bu yoldaki girişimlerin karşısına "Tekellerin emperyalist Avrupası'na hayır!" anti-emperyalist şiarıyla ve işçi sınıfı enternasyonalizmiyle çıkarlar. Türk burjuvazisinin emperyalist stratejilere bağlanmış saldırgan ve yayılmacı dış politikasının karşısına, bölge halklarının en sıkı devrimci birliği ve dayanışması politikasıyla çıkarlar. Bu doğrultuda somut girişimler örgütlemeye ve ilişkiler geliştirmeye çalışırlar.

İşbirlikçi burjuvazinin tümüyle emperyalist merkezlere bağlanmış politikası, içerde işçi sınıfına ve emekçi kitlelere sosyal yıkım ve sistematik devlet terörü, dışarda ise bölge halklarına karşı saldırı ve savaş demektir. Komünistler emperyalizme kölece bağımlılığın ürünü bu gerici politikanın karşısına, "Bağımsız sosyalist Türkiye!" stratejik sloganıyla çıkmaktadırlar. Emekçilerin ve toplumun karşı karşıya bulunduğu temel sorunların çözümü, işbirlikçi burjuva sınıf iktidarının yıkılması ve emperyalizme her türlü bağımlılığa son verilmekten geçmektedir. Bağımsız sosyalist Türkiye bunun ürünü olacaktır.

TKİP Kuruluş Kongresi Belgeleri: Parti Pro

Parti programının

Hangi zikzaklarla ve dönemeçlerle, hangi karmaşık durumlarla karşı karşıya kalırsak kalalım, yolumuzu şaşırmayacağımız bir pusula gerekli bize; bu, programımızın teorik bölümüdür. Söylenenlerin özü-özeti işte bu. Ve ben, kapitalizmin yasallıklarına ilişkin bu teorik bölümün, iktidarı kaybetmiş, yeniden kapitalizmle mücadele sorunuyla yüz yüze kalmış Rus proletaryasına bugün de yol gösterebileceğine inanıyorum. Orada kapitalist üretim anarşisi ve bunun yaratacağı bunalım ve sosyal yıkımdan söz ediliyor örneğin. Rusya bugün anarşiyi, kaosu, sosyal yıkımı, işsizliği, yoksulluğu, sermaye-sefalet kutuplaşmasını, vb.'ni yaşıyor. Parti programının teorik bölümü de zaten kapitalizme ilişkin olarak bütün bunları ortaya koyuyor, tüm bunların özünü ve anlamını, bütün bu sonuçları üreten yasallıkları içeriyor. Demek oluyor ki, Lenin'in 80 yıl önce, 1918'de savunduğu programatik önermeler, 1998 yılında, yani bugün, Rusya'daki iktisadi-sosyal duruma ve sınıflar mücadelesine ışık tutuyor.

Cihan: Programımızın temel teorik bölümü, kapitalizmin gelişmesini ve temel karakteristiklerini özlü çizgiler halinde vermelidir. Kapitalizmin bu tarihsel gelişim çizgisinden ve temel karakteristiklerinden, aynı zamanda kapitalizmin yıkılışına ilişkin temel tarihi yön, proletarya devrimi ve sosyalizmi hazırlayan ve olanaklı kılan maddi temeller çıkacaktır. Aynı şekilde, sosyalizmden komünizme gidiş süreci ve dolayısıyla nihai hedefler çıkacaktır. Bu sonuncular programın teorik bölümünün öteki temel öğeleridirler. Programın evrensel-enternasyonal karakteri de buradan gelir. Uluslararası proletarya hareketinin nihai hedef birliğinin temelleri de buradadır, programın bu bölümündedir. Rusya'da marksistler, ülkeleri henüz serflik ilişkilerinin ağır etkisi altında iken, kaleme aldıkları programlarında, kendileri ile kendilerinden hayli ileri bir gelişme safhasında bulunan batının modern uluslarının proletaryası arasındaki nihai hedef birliğine tam da buradan giderek işaret ediyorlardı. Bu nihai hedef, modern burjuva toplumunun karakteriyle ve onun gelişme seyriyle belirlenmiştir, diyorlardı.

Parti programının en kalıcı bölümü

Daha önce tartıştıklarımızı fazla tekrarlamamak için, Lenin'in altını çizdiği birkaç noktayı belirterek konuyu toparlamak istiyorum. 1918'deki 7. Parti Kongresi'nde Lenin'in çok dikkatli bir biçimde dile getirdiği bir nokta var. Öyle bir program ortaya koymalıyız ki, programımızın teorik bölümü öyle olmalıdır ki, bize her beklenmedik duruma, her özel gelişme ihtimaline rağmen yol gösterebilmelidir, diyor Lenin:

"İleride mücadelede hangi değişiklikler olursa olsun, ne kadar zikzaklı yollar kat etmek zorunda kalırsak kalalım (ve bunların sayısı çok olacaktır; kendi deneyimizden ülkemizde devrim tarihinin hangi büyük dönemeçlerden geçtiğini görüyoruz, hem de şimdilik sadece bizim ülkemizde; devrim, bir Avrupa devrimine dönüştüğünde olaylar kimbilir ne kadar daha karmaşık ve hızlı gelişecek, gelişim temposu kimbilir ne kadar çılgın bir hız alacak ve kimbilir ne kadar karmaşık dönemeçler ortaya çıkacaktır!) bu zikzaklarda, tarihin bu ani dönemeçlerinde kaybolmayıp genel perspektifi korumak için, kapitalizmin bütün gelişimini ve sosyalizme giden ve bizim, başını, devamını ve sonunu görebilmek için düz bir yol olarak düşündüğümüz, düşünmek zorunda olduğumuz -oysa yaşamda bu yol kesinlikle düz değil, olağanüstü karmaşık olacaktır- yolu birbirine bağlayan ana çizgiyi görebilmek için, bu dönemeçlerde kaybolmamak için, bazı geri adımlar attığımız, geri çekildiğimiz, geçici yenilgiler aldığımız, ya da tarih veya düşman tarafından geri püskürtüldüğümüz dönemlerde yolu şaşırılmamak için, görüşümce eski temel programımızı bir kenara bırakmamak önemli ve teorik açıdan tek doğru şeydir." (Seçme Eserler, C: 8, s.330-331 -Red.)

Hangi zikzaklarla ve dönemeçlerle, hangi karmaşık durumlarla karşı karşıya kalırsak kalalım, yolumuzu şaşırmayacağımız bir pusula gerekli bize; bu, programımızın teorik bölümüdür. Söylenenlerin özü-özeti işte bu. Ve ben, kapitalizmin yasallıklarına ilişkin bu teorik bölümün, iktidarı kaybetmiş, yeniden kapitalizmle mücadele sorunuyla yüz yüze kalmış Rus proletaryasına bugün de yol gösterebileceğine inanıyorum. Orada kapitalist üretim anarşisi ve bunun yaratacağı bunalım ve sosyal yıkımdan söz ediliyor örneğin. Rusya bugün anarşiyi, kaosu, sosyal yıkımı, işsizliği, yoksulluğu, sermaye-sefalet kutuplaşmasını, vb.'ni yaşıyor. Parti programının teorik bölümü de zaten kapitalizme ilişkin olarak bütün bunları ortaya koyuyor, tüm bunların özünü ve anlamını, bütün bu sonuçları üreten yasallıkları içeriyor. Demek oluyor ki, Lenin'in 80 yıl önce, 1918'de savunduğu programatik önermeler, 1998 yılında, yani bugün, Rusya'daki iktisadi-sosyal duruma ve sınıflar mücadelesine ışık tutuyor.

Programımızda zikzaklar, dönemeçler değil, bütün o zikzakların, dönemeçlerin, ileriye-geriye gidişlerin içinde aslanan, temel olan ve bizim sade bir biçimde temel tarihi safhalar olarak ifade etmemiz gereken şey yer almalıdır, diyor Lenin. Tarih her ne kadar büyük zikzaklarla ilerlese de, biz dümdüz ilerliyormuş gibi yalnızca ana noktaları ve temel

yasallıkları vermeliyiz; zira o zikzaklarda yolumuzu kaybetmemek için bize gerekli olan tam da bu. Bunlar yolumuzu kaybetmememizi sağlayacak pusula işlevi görecektir.

Bütün yoldaşlara programımızın teorik bölümünü kavrayabilmeleri için Lenin'in bu tartışmalarını dönemeçlere incelemelerini öneriyorum. Aynı şekilde, partimizin programına ilgi duyacak ve onu anlamak isteyen herkese bunları önermemiz gerekecek. Burada son derece sağlam bir bilimsel marksist bakış açısı var. Devrimini yapmış ve iktidarı almış bir ülkede, sosyalizmi doğuran kapitalizme ilişkin temel yasallıkların programda neden korunması gerektiğine ilişkin perspektifin teorik bir gerekçelendirilmesi var burada.

Buharin diyor ki; biz kapitalizmi geçtik, kapitalizm emperyalizme vardı; o ise proleter devrime yol açtı; biz şimdi öyle bir safhadayız ki, kapitalist meta üretiminden, dahası basit meta üretiminden bize ne. Gerçekten öyle mi, diye yanıtlıyor Lenin; evet kapitalizmi devirdik, burjuvazinin elinden alacağımızı da aldık; ama hala her yerde köylülük var ve bu köylülük, geçtik kapitalist ilişkileri temsil etmeyi, hala Ortaçağ ilişkilerini temsil ediyor, buna ne diyeceksiniz? Küçük meta üretimi her yerde kapitalist ilişkileri, büyük ölçekli meta üretimini üretir; eğer siz bunu bilerseniz, bu sosyal ilişkinin kaçınılmaz olarak kapitalist meta üretimine yol açan sonuçlarına karşı da ne gerekiyorsa onu yaparsınız, bu sizin sosyalizmin inşası döneminde izleyeceğiniz politikaya da sağlam biçimde yol gösterir, demek istiyor Lenin.

Lenin sorunlarla ve zikzaklarla karşılaşabileceklerini 1918'de söylüyor. Aradan yalnızca üç yıl geçtikten sonra, 1921'de, tam da böyle bir zikzak, böyle bir geri adım atmak zorunluluğu ile yüz yüze kalınıyor. Köylülükle sağlam bir yeni ittifak için; proletaryanın elindeki sanayi ile köylünün elindeki küçük ölçekli tarımsal üretim arasında serbest değişim ilişkisi kurmak, bir tür piyasa ekonomisi ilişkisine girmek, yani somutta NEP'e geçmek gerekiyor.

İşte programın teorik bölümü, örneğin bu adımın ne anlama geldiğine ve dolayısıyla yaratacağı tehlikelere açıklık kazandırıyor. İktidarı ele geçirmiş bir partinin, sosyalist iktidar koşullarında bile programının kapitalizmin temel gerçeklerine ilişkin teorik bölümünden nasıl yararlanabileceğine dikkate değer bir örnektir NEP olayı. Eğer programın teorik bölümü doğru kavranmışsa, bu bir kılavuz ipi ise, bu politika doğru uygulanacaktır ve sonuçta kapitalizm değil, fakat sosyalizm başarı sağlayacaktır.

"Hepimizin paylaştığı, her sınıf bilinçli işçinin ilihğine, kemiğine işlemiş olan teorik öncüller"

Lenin'in bu tartışması çok çok önemli ve açıklayıcı, bunun yeniden altını çiziyorum. Kendi payıma ben bunu defalarca inceledim. *Program Taslağı*'na son biçimini vermeden önce büyük bir dikkatle ayrıca okumak ve bazı kritik noktaları not etmek ihtiyacı duydum. Her dikkatli okumada yeni yeni şeyler fark ettiğimi gördüm.

Az önce okuduğum parçanın daha ilerisindeki bir

gramı Üzerine Kongre Tartışmaları/6

da teorik bölüm

(Devam)

başka açıklayıcı ve yol gösterici bölümü okumak istiyorum. Burada sorunun bir başka yönüne işaret ediliyor:

"Oysa marksist bir partinin programı kesin olarak saptanmış gerçeklerden yola çıkmalıdır. Devrimin bütün dönüm noktalarında doğrulanan programımızın gücü burada yatar. Marksistler programlarını sadece bu temel üzerine kurmalılardır. Mutlak bir kesinlikle saptanmış olgulardan hareket etmek zorundadır. Ve bu olgu, bütün dünyada mübadele ve meta üretiminin egemen tarihsel fenomen haline gelmiş ve kapitalizme yol açmış olmasından ibarettir. Kapitalizm ise emperyalizme dönüşmüştür. Bu tartışma götürmez bir olgudur, programda herşeyden önce bunu saptamak gerekir. Bu emperyalizmin sosyalist devrim çağını açtığı da bizim için çok açık olan, açıkça bilince çıkartmamız gereken bir olgudur. Bu gerçeği programımızda, bütün dünya önünde belirterek sosyalist devrim meşalesini, sadece bir ajitasyon konuşması anlamında değil, bir program olarak yükseltiyor ve bütün Avrupa halklarına şöyle diyoruz: 'İşte sizinle birlikte kapitalist gelişme deneyiminden çıkardığımız sonuçlar bunlar. Kapitalizm böyleydi, emperyalizm böyle gelişti, ve başlanmış bulunan ve kronolojik olarak ilk rolün bize düştüğü sosyal devrimler çağı işte budur.' Tüm uygar ülkelerin önünde bu manifestoyu ilan edeceğiz; o sadece ateşli bir çağrı olmakla kalmayacak, aynı zamanda tüm sosyalist partilerin tanıyıp kabul ettiği olgularla mutlak bir kesinlikle gerekçelendirilecektir (burada bir kez daha, teorik bölüm üzerinden programın enternasyonal karakterine yapılan bir vurgu ile karşı karşıyayız). Şimdi sosyalizme ihanet eden bu partilerin taktiğiyle hepimizin paylaştığı, her sınıf bilinçli işçinin iligine, kemiğine işlemiş olan teorik öncüller arasındaki çelişki o kadar açıklık kazanacaktır..." (Seçme Eserler, C: 8, s.332 -Red)

İkinci Enternasyonal'e bağlı tüm partiler, programlarında (ki büyük ölçüde Erfurt Programı model alınarak hazırlanmış programlardır bunlar); basit meta üretiminin evrilerek kapitalist üretim tarzını doğurduğunu, kapitalist üretimin ise onulmaz çelişkilerinden dolayı kaçınılmaz bir biçimde sosyalizmi doğuracağını söylemişlerdi ve kendi siyasal hedef ve görevlerini de buna göre saptamışlardı. Oysa sonradan buna ihanet ettiler; biz bunu söylemeye ne kadar devam edersek, diyor Lenin, bu ihaneti de o ölçüde ve o denli kolay sergilemiş oluruz. Çünkü basit meta üretiminden doğmuş, kapitalist üretim tarzı olarak egemen olmuş, gelişip evrilerek emperyalizme varmış, bu nedenle evrensel bir savaşa ve yıkıma yol açmış bir toplumun artık sosyalizme geçmesi gerekirken, zamanında bunun tam da böyle olacağını söyleyen bu partiler, bugün dönüp kapitalist toplumla bütünleştiler; zamanında programlarında öngördükleri proletarya devrimi tehdidi karşısında, bugün kapitalizmi korumaya ve yaşatmaya çalışıyorlar.

Ve biz, diyor Lenin, programımızın bu teorik öncüllerini (düne kadar bütün öteki marksist partilerin programlarında var olan bu teorik öncülleri) ne kadar korur, altını ne kadar kalın çizer, bunların propaganda ve ajitasyonunda ne kadar ısrarlı davranırsak, İkinci Enternasyonal'in ihanetini de o kadar başarıyla

sergilemiş oluruz. Neden? Lenin'in yanıtı sözlerinde var. Çünkü düne kadar "hepimizin paylaştığı, her sınıf bilinçli işçinin iligine, kemiğine işlemiş olan (bu) teorik öncüller"le, örneğin Alman sosyal-demokratları, on yıllarca kendi işçilerini eğittiler. Çünkü Erfurt Programı'nda, onun teorik ve ilkesel bölümünde tam da bu ortaya konuluyordu, hep de bu anlatılıyordu.

Engels'in *Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm* kitabı batı ülkelerinde beş-on yıl içerisinde beş-on baskı yapıyor. *Komünist Manifesto*'dan sonra yabancı dillere en çok çevrilen eser oluyor ve ondan daha sık olarak yeni baskılar yapıyor. Neden? Çünkü parti programının teorik bölümünün popüler bir açıklaması ve gerekçelendirilmesi. Dönemin bütün partileri bu kitabı kendi dillerine çeviriyorlar, yayınlıyorlar, kendi üyelerini, militanlarını, etkiledikleri işçi yığınlarını bu eserle eğitiyorlar.

Peki burada, bu kitapta ne anlatılıyor? Kapitalizmin tarih içinde küçük meta üretiminden kaçınılmaz bir biçimde doğduğu, kapitalizmden de kaçınılmaz bir biçimde sosyalizmin doğacağı anlatılıyor, teorik ve tarihsel olarak gerekçelendiriliyor. Lenin'in "bütün sınıf bilinçli işçilerin iligine, kemiğine işlemiş olan teorik öncüller" dediği şey, işte tam da budur, buna ilişkin yasallıklardır. Bu bütün parti programlarının teorik bölümünü oluşturuyor ve biz bunu bu dönem, bu açıdan da, bu nedenle de özellikle korumalı ve savunmalıyız; çünkü İkinci Enternasyonal'in davaya ihanetini en etkili bir biçimde buradan da giderek gösterebiliriz ve göstermeliyiz, diyor Lenin.

Bir başka pasaj okuyorum; Programımızın kaleme alınmasına, "meta üretiminin gelişmesi, kapitalizme geçiş ve kapitalizmin emperyalizme dönüşmesi genel temeliyle başlamak zorundayız..." Düşünün ki, burjuvaziye karşı proletarya devrimini yapmış bir ülkede söyleniyor bu! "... Böylece teorik olarak bir tavır alıp bu tavrı güçlendiririz ve sosyalizme ihanet içinde olmayan hiç kimse bizi bu mevziden atamaz. Buradan, yine aynı şekilde kaçınılmaz olan şu sonuç çıkar: Sosyal devrim çağı başlamıştır." (Seçme Eserler, C: 8, s.333 -Red.)

Emperyalizm aşamasına geçen ve emperyalist dünya savaşını doğuran kapitalizmi bu kez sosyalizm izleyecektir. Burada, bu sunuluş tarzında, bir tarihsel diyalektik var. Tıpkı *Komünist Manifesto*'nun; önce kapitalizmin yükselişi ile başlayıp, ardından, yükselen ve yerleşen kapitalizmin kendi mezar kazıcısı olacak bir sınıfı da doğurduğu ve kendi yapısındaki o çözümsüz çelişkilerle, kaçınılmaz olarak ve elbette bu sosyo-ekonomik temel üzerinde boy veren devrimci sınıf mücadelesi yoluyla, yıkılışa gidişini göstermesi gibi. Dikkat edin, bütün klasik marksist programlarda aynı sağlam teorik temel ve devrimci tutum var. Lenin, biz programımız üzerinden bu bilimsel tutumu alarak, bu teorik mevziye sağlamca yerleşelim, o zaman hiç kimse bizi buradan söküp atamaz, diyor.

Eşitsiz iktisadi gelişmenin program açısından önemi

Lenin 1917'de başlıyor bu tartışmaya, az önce

okuduğum pasajlar 1918 tarihli, ve 1919'da da, programın tartışılıp onaylandığı 8. Parti Kongresi vesilesiyle de, bu aynı tartışmayı benzer argümanlarla sürdürüyor.

Buharin'in diyalektiği kavramasındaki zayıflık, denilebilir ki kendini en iyi burada gösteriyor. İki yıl boyunca Lenin bu meseleyi Buharin'e ve onu destekleyen parti teorisyenlerine anlatamıyor. Kapitalizm hiçbir zaman saf biçimde var olmaz; evet kapitalizm gelişti, emperyalizm aşamasına vardı, ama bu vardığı noktada hala da kapitalizmin tekel öncesi biçimleri ile iç içedir, dahası asıl temeli bunlar oluşturmaktadır; kapitalizm hiçbir yerde ve hiçbir zaman, saf tekelci biçimler içinde, bu en gelişmiş hali ile var olmaz, olamaz ve gelecekte de olmayacaktır, diyor Lenin.

Bu konuda 1917 Mayıs'ında program revizyonuna ilişkin materyali sunarken ve dolayısıyla yeni bir program tartışmasını başlatırken söyledikleri gerçekten çok dikkate değerdir. Eski programın teorik bölümünü kast ederek, bu bölüm, "sosyo-ekonomik bir düzen olarak kapitalizmin en önemli ve en özsel özelliklerinin bir tasvirini ve tahlilini içeriyor. Bu özellikler emperyalizmle, mali sermaye çağıyla özü itibarıyla değişmemiştir" diyen Lenin, daha ilerde şöyle devam ediyor. "Gerçekte emperyalizm kapitalizmi temelden değiştirmez ve değiştiremez de. Emperyalizm kapitalizmin çelişkilerini karmaşıktır ve keskinleştirir, tekelleri serbest rekabetle 'düğümler', ama değiş-tokuşu, pazarı, rekabeti, krizleri vs. bertaraf edemez."

"... Salt tekeller değil, aksine değiş-tokuşun, pazarın, rekabetin, krizlerin yanı sıra tekeller - emperyalizmin esasen en önemli özelliği budur.

"Bu yüzden değiş-tokuşun, meta üretiminin, krizlerin vs. tahlilini bütünüyle bırakmak ve bu tahlilin 'yerine' bir bütün olarak emperyalizmin tahlilini koymak teorik olarak yanlıştır. Çünkü böyle bir bütün yoktur. Rekabetten tekele doğru geçiş vardır ve bu yüzden değiş-tokuşun, meta üretiminin, krizlerin vs. genel tahlilinin kaldığı ve oluşan tekellerin bir karakteristiğinin ekleneceği böyle bir program gerçekliği çok daha doğru, çok daha tam yansıtacaktır. Tam da birbirleriyle çelişen 'prensipler'in; rekabet ve tekelin bu birleşmesi emperyalizm için özseldir, çöküşü, yani sosyalist devrimi tam da bu hazırlar." (Seçme Eserler, C: 6, s.111-112 -Red.)

Devamı da çok önemli, fakat sözü çok uzatmak istemiyorum. Bu söylenenlerin önemi şuradadır. Bir ülkede kapitalizm gelişmiş ve bu, tekellerin belirleyici olduğu bir egemenliğe yol açmış olabilir. Fakat bu olgu, böyle bir ülke için hazırlanacak bir programda, kapitalizme ilişkin teorik sunuluşun kapitalizmi doğuran ilişkilerden başlanarak yapılması gereğini hiçbir biçimde ortadan kaldırmaz. Zira tekeller şahsında en ileri biçimlerin egemenliği, kapitalizmin onları doğuran temel ilişki ve süreçlerini yok etmez. Bu temel vardır ve tekelleşmeye doğru bu evrim sürekli işlemektedir. Lenin'in iç içe ve çelişkili bütün dediği de budur. Her kapitalist toplumda, kapitalist gelişmenin en ileri biçimleriyle en ilkel biçimleri, iç içe ve yan yana vardır. Ve aynı şekilde, ilkel olandan

gelişmiş olana doğru sürekli bir gelişme ve geçiş süreci vardır.

Bugün bile kapitalizmin en geliştiği toplumlara dönün bakın, kapitalizmin o ilkel biçimlerinden, o geri biçimlerinden gene de hayli anlamlı örnekler bulabilirsiniz. Küçük üreticiyi, küçük esnafı, küçük satıcıyı bugün en modern ülkelerde bile bulabilirsiniz. Kapitalizm onu döne döne yok ediyor, ama yine döne döne de bir biçimde, yeni biçimler ve işlevler içerisinde doğuruyor. Kaldı ki ben, küçük üretici ve esnafı kasten uç bir örnek olarak veriyorum. Lenin'in kast ettiği bu değil, fakat esas olarak tekel öncesi kapitalist ilişkiler, tekelci olmayan kapitalist işletmeler ve ilişkilerdir.

Bu sorunun bizim ülkemiz için önemi ise zaten yeterince açıktır. Bugün emperyalizme bağımlı bir tekelci sınıf egemenliği hüküm sürse de, bu sınıfın temsil ettiği tekeller üretim ve dağıtım ağının, mali ve ticari sistemin hakim ögesini ve omurgasını oluştursalar da, toplumumuzda tekel öncesi kapitalist ilişkilerin muazzam bir yığını vardır. Muazzam sayıda küçük ve orta ölçekli işletme vardır ve bunlar sürekli olarak kapitalizmin daha ileri biçimlerini üreten bir zemin niteliği taşır, bu işlevi görürler. Yarın muzaffer bir devrimle birlikte üretime, dağıtım, finans sektörüne, ulaşım ve iletişime egemen bütün büyük ölçekli işletmelere ilk elden el koysanız bile, bunları tamamlayan ve besleyen temel ya da taban gene de bir dönem için kalır.

Nitekim Rusya'da, Ekim Devrim ile birlikte, büyük ölçekli üretim üzerinde yükselen sınıf biçiliyor. Ama o aynı sınıfı tarih içinde üretmiş olan iktisadi ve sosyal temel de bir bakıma yerli yerinde kalıyor. "Temel" ya da "taban"dan kast edileni bu çerçevede doğru anlamak gerekir. Ön tartışma tutanaklarında benim konuşmalarında bir "kapitalizmin omurgası" tanımı var. "Omurga" bir sistemi egemen sistem olarak ayakta tutanın ne olduğunu anlatan bir tanımlama. Omurgayı kırılırsunuz, burjuvaziyi devirirsiniz, ama küçük ve orta ölçekli üretimden oluşan o tarihsel taban, o gövde, ileri biçimleri üreten o zemin ya da kaynak, hala da yerli yerinde duruyor. Kendi halinde kalsa zamanla kapitalizmi yeniden üretecek olan o toprak, hala da duruyor. Zira onu istesiniz de bir çırpıda yok edemezsiniz; tersine, bunun için zamana ve buna eşlik etmesi gereken sabra ihtiyacınız var.

Omurga ile taban, bu açıdan iki ayrı şeyi anlatıyor. Kapitalist bir toplumu belirleyen, onu ayakta tutan ve sürükleyen, doğal olarak, büyük ölçekli üretim ve dağıtım sistemidir, büyük sanayi ve ticarettir. Siz ona vurup, onu kırılırsınız, büyük ölçekli üretime ve dağıtım ağına neredeyse bir çırpıda el koyuyorsunuz. Kapitalizmin omurgası kırılıyor, sistem bu belirleyici noktadan yıkılıyor. İşçi sınıfı iktidara geliyor. Ama kapitalizmi üreten temel (küçük meta üretimi temeli ve büyük ölçüde orta ölçekli üretim) hala duruyor; o temeli bir anda yıkamıyorsunuz. Küçük köylüyü, küçük esnafı, küçük zanaatçıyı, daha doğrusu bunların temsil ettikleri geri ve ilkel ilişkileri, istesiniz de kısa vadede ortadan kaldıramıyorsunuz.

Lenin bu aynı sorunu iki sene sonra da, 1919'daki parti kongresinde de çok daha açıklayıcı bir biçimde yeniden ortaya koyuyor. Sorun bir kez daha programda kapitalizm ile emperyalizmin sunulmasına ilişkindir. Kapitalizm emperyalizme vardığına göre, program dosdoğru emperyalizmin tahlilinden başlamalıdır, eski kapitalizme ilişkin teorik gerçeklere yeni programda yer vermek artık gereksizdir diyen Buharin'e, Lenin'in yanıtı şöyledir: "Kapitalist temelden yoksun katıksız emperyalizm hiçbir zaman olmamıştır, hiçbir yerde yoktur ve hiçbir zaman olmayacaktır. Mali sermayeyi, sanki mali sermaye eski kapitalizmin hiçbir temelinde dayanmış gibi

gösterirken sendikalar, karteller, tröstler, mali sermayecilik üzerine söylenen herşey yanlış bir genellemedir."

Daha ilerde, yine Buharin'le polemik içerisinde, Rusya'nın eşitsiz iktisadi gelişmesinin ürünü ve sonucu olan farklı olgulardan söz ederek, şunları söylüyor: "Gerçekte ise çeşitli türden olgular gözlemleniyor. Her tarım vilayetinde tekelleşmiş sanayinin yanı sıra serbest rekabet görüyoruz. Dünyanın hiçbir yerinde, ekonominin birçok dalında serbest rekabet olmadan tekelci kapitalizm olmamıştır, hiçbir zaman da olmayacaktır. Böyle bir sistem kurmak, yaşamdan kopuk, yanlış bir sistem kurmak demektir. Marks'ın manifaktür hakkında, manifaktürün kitlesel küçük işletme üzerinde bir üstyapı olduğunu söylemesi gibi, emperyalizm ve mali sermayecilik de eski kapitalizm üzerinde bir üstyapıdır. (Ve en kritik olan ifadeyi okuyorum!) Tepesi yok edildiğinde eski kapitalizm su yüzüne çıkar, eski kapitalizm olmadan bütünlüklü bir emperyalizm olduğu görüşünü savunmak, arzulananı gerçek saymak demektir."

Az aşağıda Lenin; herşeyin mali sermayeden ibaret olduğu bir sistemle karşı karşıya olsaydık, o zaman gerçekten herşey çok kolay olurdu; o zaman tepesi yok edip herşeyi proletaryaya devrederdik ve bu iş olup biterdi, bu çok da hoş olurdu, gelgelelim durum bu değildir, diyor ve ekliyor: "Emperyalizm kapitalizmin üzerinde bir üstyapıdır. Bu yıkıldığında tepe yok edilmiş ve temel ortaya çıkmış olur. O nedenle programımız eğer doğru bir program olmak istiyorsa, var olanı dile getirmelidir. Var olan, birçok bölgede emperyalizme evrimleşmiş olan eski kapitalizmdir." (Seçme Eserler, C: 8, s.351, 353, 354 - Red.)

Devamında da ilginç şeyler var, fakat bu kadarı durumu yeterince anlatıyor. Yine de, teorik bölümün sunulduğundaki tekniğe ilişkin bir gözlemi de eklemek istiyorum. Kapitalizme ilişkin temel teorik ve ilkesel gerçekler ile emperyalizmin, teorik bölümde ayrı ayrı sunulmasını kastederek, "farklı parçalardan oluşan" bir program pek hoş bir görüntü sunmaz ama, yapacak bir şey de yok, başka türlü davranamayız, "başka türlü kaleme alınmış bir program yanlış olacaktır", diyor. Bunlar program sorunu çerçevesinde gerçekten çok önemli, çok açıklayıcı ve aydınlatıcı tartışmalar. Bu nedenle mutlaka dikkatle incelemek gerekir.

Ama kapitalizme özgü bütün biçimleri, dolayısıyla da bu ilişkilere dayalı bütün sınıf ya da katmanları ayakta tutan, büyük burjuvazinin sınıfsal egemenliğidir. Burjuvazinin sınıf iktidarını yıkararak, devlet aygıtını parçalayıp dağıtarak, büyük ölçekli üretime el koymayı başaran bir sınıf, böylece büyük burjuvazinin toplumsal egemenliğinin dayandığı ilişkileri yıkmış demektir. Egemen kapitalist sistemi ayakta tutan da zaten budur. Dayandığı omurga kırıldığında, kapitalizm bir çeşit felç edilmiş oluyor, ama bir ölçüde yaşıyor yine de. Gövde gene de duruyor, yere serilmiş biçimiyle. Ve bu gövde yeniden kapitalizm üretecektir. O yeniden bir omurga da doğurabilir. Program ortaya koyacağı teorik çerçeveye bunu gözeten bir tutum içinde olmak durumundadır.

Ve Lenin orada başka bir şey daha söylüyor. Rusya'yı bir yana bırakalım; emperyalist savaş bu mekanizmayı (büyük

ölçekli üretim ve dağıtım mekanizmasını) neredeyse tüm Avrupa'da felç etti; bu mekanizma felç edildiğinde ise, altından bildiğimiz ilkel kapitalizm çıkıyor, diyor. Çok ilginç bir örnek üzerinden şunları söylüyor: Bugün emperyalist savaş, birçok ülkede, ulaşım ve dolayısıyla da dağıtım ağını felç etmiş durumda. Bu ne demektir? Dar kapalı ekonomiye geri dönüş demektir. Bu anlaşılabilir bir durumdur. Zira ulaşım, özellikle de demiryolları, her yere kapitalizmi götürüyor. Ulaşım sayesinde merkezleşmiş ve yoğunlaşmış ulusal ve uluslararası pazarlar doğuyor. Ulaşımın felç olması, üretimin ve ticaretin yerleşmesi, paralize olması demektir. Bu, savaşın üretici güçlerde yarattığı bir yıkımdır ve bu tarihi bir olaydır. Kapitalizmin savaşı doğurması bir rastlantı olmadığına göre, demek ki yarattığı yıkım ölçüsünde bu ilkelliğe dönüşe götürmesi her zaman olanak ve ihtimal dahilindedir. Daha da ilginç olanı, Engels'in çok önceden ve tam da emperyalist bir dünya savaşı durumu üzerinden buna işaret etmiş olmasıdır. Nitekim Lenin, bu konudaki anlatım ve irdelemelerini büyük ölçüde Engels'e dayandırıyor.

Yıkılış sonrası Doğu Avrupa'da ve Rusya'da yaşananlar da bu açıdan çok dikkate değerdir. Biliyoruz ki, burada yalnızca eski rejimler yıkılmadı, yanı sıra üretici güçlerde de, eski üretim ve dağıtım ağında da büyük bir yıkım yaşandı. Dayatılan neo-liberal politikalar buna ayrı boyutlar kazandırdı. Bugün Rusya'da ilkel biçimleriyle mal değiş-tokuşu bile yapılabiliyor, modern meta değişimi, modern ticaret bile yer yer işleyemeyebiliyor. Buna ilişkin bazı haberler ve bilgiler bizim basınımızda da çıktı. İşçiler ücretleri ödenmediği için çalıştıkları fabrikayı işgal edip kendileri üretiyorlar ve ürettiklerini de basit değiş-tokuş yoluyla, bildiğimiz trampa yoluyla yine kendileri pazarlıyorlar. Ürettikleri şeylerin karşılığında köylüden yiyecek maddesi, örneğin patates vb. alıyorlar. Bu bir bakıma ilkel döneme dönüştür. Şaşırtıcı da değildir; zira rejimin yıkılışı sonrasında Rusya'da gerçekten üretici güçlerin büyük bir yıkımı ve tahribatı var.

İşte size Lenin'in söylediklerine günümüzden çok canlı bir örnek. Çok daha özel ve uç bir örnek kuşkusuz, kendi sınırları içerisinde anlaşılması gereken bir örnek... Ama yine de bu dikkate değer örnek, bir şeyler anlatıyor olmalı.

"Proletarya partisini marksist program zemininde eğittik..."

Bir başka pasajı okuyorum: "Bütün programın esasları değiştirilmesinden söz ederken bu temel ekonomik gerçeği unutuyorsunuz. Bu gerçek olmadan programımız bilimsel bir temelden yoksun olacaktır." diyor Buharinler'e hitaben. Ve şöyle devam ediyor:

Ama kapitalizme özgü bütün biçimleri, dolayısıyla da bu ilişkilere dayalı bütün sınıf ya da katmanları ayakta tutan, büyük burjuvazinin sınıfsal egemenliğidir. Burjuvazinin sınıf iktidarını yıkararak, devlet aygıtını parçalayıp dağıtarak, büyük ölçekli üretime el koymayı başaran bir sınıf, böylece büyük burjuvazinin toplumsal egemenliğinin dayandığı ilişkileri yıkmış demektir. Egemen kapitalist sistemi ayakta tutan da zaten budur. Dayandığı omurga kırıldığında, kapitalizm bir çeşit felç edilmiş oluyor, ama bir ölçüde yaşıyor yine de. Gövde gene de duruyor, yere serilmiş biçimiyle. Ve bu gövde yeniden kapitalizm üretecektir. O yeniden bir omurga da doğurabilir. Program ortaya koyacağı teorik çerçeveye bunu gözeten bir tutum içinde olmak durumundadır.

"Biz, genel kabul gören bir programın bilimsel temeller üzerine inşa edilmesi gerektiği marksist ilkesinden hareket etmekle yükümlüüz. Program kitlelere komünist devrimin nasıl ortaya çıktığını, neden kaçınılmaz olduğunu, neyi çözeceğini açıklamalıdır. Programımız bütün diğer programlar gibi, örneğin Erfurt Programı gibi ajitasyon amaçları için bir özet olmalıdır. Erfurt Programı'nın her maddesi yüzbinlerce ajitasyon konuşması ve makale içermekteydi. Bizim programımızın her maddesi de her emekçinin bilmesi, benimsemesi ve kavraması gereken şeyi içeriyor. Emekçi kapitalizmin ne olduğunu, küçük köylünün ve küçük esnafın kaçınılmaz ve kesin olarak sürekli bu kapitalizmi ürettiğini anlamazsa, bunu kavrayamazsa, onun komünizminin, kendisini yüz kez komünist olarak adlandırırsa da, en radikal komünizmi sergilese de beş kuruluşluk bir değeri yoktur; çünkü biz komünizme ancak ekonomik olarak temellendiğinde değer veririz." (Seçme Eserler, C: 8, s.376-377 -Red.)

Demek ki, kapitalizme karşı öfkenin, tepkinin, nefretin kendi başına bir değeri yoktur. Onun bir bilimsel temele oturması ve anlaşılması lazım. Eğer emekçi, kapitalizmin ne olduğunu, nasıl işlediğini, toplumsal devrimi ve o toplumsal devrim sayesinde geleceğin toplumunun inşasının nasıl olanaklı olduğunu anlayamazsa, onun komünizminin beş paralık bir değer yoktur. Kapitalizme karşı bilimsel temellere dayanmayan bir itiraz ve öfkenin bir değeri yoktur. Bu, bilinç ve kavrayıştan çok duygulara dayanır ve bu nedenle de güçlü ve ömürlü olmaz.

Örneğin DHKP-C türü akımlarda bunu bulamazsınız. Kapitalizme öfkeyi, tepkiyi, nefreti, suçlamayı bol bol bulabilirsiniz. Ama onun temel işleyiş yasalarını, o bilimsel mantığını göremezsiniz. Zira, 'işçi sınıfı, işçi sınıfı' diyorsunuz da, işçi sınıfı da öteki sınıflardan biridir diyebilenler, gerçekte kapitalizmden hiçbir şey anlamamışlardır. Çünkü işçi sınıfı kapitalizmi tarihe gömecek olan, ötekiler ise kendi normal koşullarında hep kapitalizmi üreten sınıflardır. Küçük bir gecekondu yapan birinden zamanla apartman sahibi, giderek ticaret adamı çıkıyor. Proleterden bu çıkmıyor ya da proleter ancak küçük-burjuva olmaya özendiği ölçüde bu oluyor. Bu ayrımı anlamayanın marksist olması mümkün müdür? Mesele, onun da bunun da sömürüldüğü, kapitalizm altında ezilip sömürüldüğü, yıkıma uğradığı değil. Biri bu yıkıma paralel olarak yıkılırken geliyor, diğeri ise tarihe karışıyor. Kapitalizm karşısındaki konumuyla, üretim içindeki yeri ve sosyal durumuyla, proletarya benzersizdir. Onu, şu veya bu ölçüde özel mülkiyet alanı üzerinde duran ve kapitalist gelişmeyle yok olan geleneksel sosyal katmanlarla karıştırmak, kapitalizmden hiçbir şey anlamamaktır. Böylelerinin kapitalizme itirazı ve eleştirisi, bilimsel bir temelden ve içerikten yoksundur ve bu nedenle de genellikle kalıcı değil, geçicidir.

Bir başka pasaj; "Kapitalist üretim tarzı, çoğu kez mali sermayenin birleşmesi ve yoğunlaşmasını emperyalizm sağlamış olmasına rağmen, bütün dünyada varlığını daha az gelişmiş biçimleriyle sürdürüyor. İleri ülkelerin hiçbirinde kapitalizm sadece en gelişmiş biçimleriyle bulunmaz. Almanya'da bile böyle birşey yoktur."

Aynı pasaj daha ilerde şöyle devam ediyor: "... Hayır; onların (emekçilerin) bu abc'ye gereksinimleri var; bizden yüz kat daha çok gereksinimleri var, zira henüz komünizmin ne olduğunu, meta ekonomisinin ne olduğunu anlamamış, öğrenmemiş insanların komünizmi olamaz." (Seçme Eserler, C: 8, s.377 -Red.)

"Proletarya partisini marksist program zemininde eğittik, aynı şekilde ülkemizdeki milyonlarca emekçiyi eğitmek gerekir..."

Yani, dün partiyi eğittik ve sonuçta iktidarı aldık; şimdi iktidarız, şimdi milyonlarca emekçiyi bu temel üzerinde, yani marksist program temelinde eğitmemiz

gerekiyor, deniliyor.

"... Burada ideolojik önderler olarak toplanmış bulunuyoruz (sözkonusu olan parti kongresidir) ve kitlelere şunu söylemek zorundayız: 'Biz proletaryayı eğittik ve bunu yaparken her zaman ve öncelikle doğru bir ekonomik tahlilden hareket ettik.' Bu görev bir manifeste ile halledilecek bir iş değildir. III. Enternasyonal manifestosu bir bildiri, bir açıklamadır; dikkati, karşı karşıya bulunduğumuz şeye çekmek ister; kitlelerin duygularına sesleniştir. Ekonomik bir zemine sahip olduğunuzu, kumdan şatolar kurmadığınızı ekonomik olarak kanıtlamayı deneyin. Bunu yapabilecek durumda değilseniz, program hazırlamaya girişmeyin." (Seçme Eserler, C: 8, s.378 -Red.)

Tam o sırada (1919 Mart'ı) Enternasyonal kurulmuş ve bir manifesto yayınlamış. Manifesto, savaşı ve yıkımı yaratan kapitalizmin bir genel suçlanmasıdır, o ajitasyon yapar, orada kitlelerin duygularına bir sesleniş vardır. Ama parti programı gerçekler temeli üzerine oturmak, dolayısıyla bilimsel olmak zorundadır. Bunu Lenin gibi, iradenin değerini en ileri düzeyde kavramış bir devrimci söylüyor. "Ekonomik bir zemine sahip olduğunuzu, kumdan şatolar kurmadığınızı ekonomik olarak kanıtlamayı deneyin; bunu yapabilecek durumda değilseniz program hazırlamaya girişmeyin." Yani bilimsel bir temel yakalayamıyorsanız, toplumsal devrimi doğuracak zemini koyamıyorsanız programınıza, bir toplumsal devrim programı ortaya koymaya kalkmayın.

Kapitalizm ve emperyalizm

"Herşey kapitalizmin emperyalizme dönüşmesine çıkıyor, emperyalizm ise sosyalist devrimin başlangıcına götürüyor. Bunu anlamak uzun süreli ve sıkıcı bir iştir ve tek bir kapitalist ülke bile henüz bu süreci arkada bırakmamıştır. Fakat programda bu süreç belirtilmek zorundadır." (Seçme Eserler, C: 8, s.378 -Red.)

Buharin diyor ki; kapitalizmin vardığı bir yer var; vardığı yeri ifade etmek varken, biz niye o eski tarihi süreçleri yeniden tekrarlayalım; artık emperyalizm çağındayız, emperyalizm çağı şudur, yarattığı sorunlar ve sonuçlar şunlardır deyip geçelim. Lenin ise; hayır, o ön temeli vermek zorundayız, diyor. Okuduğum tüm pasajlar, bunun neden verilmesi gerektiğine ilişkin izahlardan oluşuyor zaten.

Programda bir kapitalizm bölümü koymak, ardından bir emperyalizm bölümü koymak! Halbuki emperyalizm kapitalizm üzerinde yükseldiği ölçüde, bu ikisini varılan düzey üzerinden organik olarak koymak da düşünülebilir. Böyle düşünmeyip de bunları ayrı ayrı koymak yoluna gitmek, ayrı parçalardan oluşan bir program yapmak kuşkusuz pek sık bir iş değil, ama mesele de bu değil, diyor Lenin; gerçek hayatta bu böyleyse eğer, biz de bunu böyle koymak zorundayız, başka bir tercihimiz ya da tutumumuz olamaz.

Komasyon tartışmasında Buharin, nihayetinde biz kapitalizmi emperyalizm meselesine içererek de koyabiliriz, diyor. Lenin; biz koy bakalım o halde dedik, Buharin yoldaş bunu komisyonda denedi, baktı olmayacak, sonra yine kendisi vazgeçti, diyor.

Buharin'in karşılaştığı güçlükler neler olabilir, ya da güçlük nereden geliyor olabilir? Kapital'de kapitalizm tahlil edilirken, önemli ölçüde uluslararası sahne gözetilmez. Kendi içinde soyutlanmış bir kapitalist toplum varsayılır, temel tahliller yapıp yasallıklar ortaya konulurken. Elbette Kapital ciltleri dünya tarihine ilişkin canlı anlatımlarla doludur, sorun bu değil. Temel ilişkiler ve yasallıklar çözümlenirken, ihtiyaç duyulan bir kapitalist toplum soyutlamasıdır, burada sözkonusu olan. Bu bir yöntemsel kolaylıktır.

Oysa emperyalizm sözkonusu olduğu zaman durum farklıdır. Zira emperyalizm bir dünya ilişkiler sistemidir aynı zamanda ve bunu gözetmeden onun en temel özelliklerini ve sonuçlarını ortaya koyamazsınız. En gelişmiş, tekelci devlet kapitalizmi aşamasına varmış Almanya ve Amerika'sını da, hala kabile koşulları içinde yaşayan geri toplumları da kapsar bu sistem. Teorik açıdan, emperyalizme ilişkin söyleneceklerin mantığı ile kapitalizme ilişkin söyleneceklerin mantığı bu nedenle tam olarak aynı değildir. Siz soyutlanmış bir kapitalist toplum varsayarak, kapitalizm üzerinden, tarihsel sürecin küçük meta üretiminden kapitalist meta üretimine, oradan da sosyalizme nasıl evrildiğini ortaya koyabilirsiniz. Bu, modern burjuva toplumunun kendi iç çelişkileri ile tanımlanması ve buradan hareketle sosyalizme nasıl varılacağına konulmasıdır.

Oysa emperyalizm daha genel bir ilişkiler alanıdır. Emperyalizm dediğinizde, en ilerisinden en gerisine kadar tüm ülkeleri kapsayan bütün bir dünya ilişkiler sistemidir sözkonusu olan. Emperyalizm; bir ucu metropollerde en ileri biçimiyle tekelci kapitalizm, öteki ucu geri koşullar içerisinde bulunan bağımlı ülkeler olan, bunları birarada kapsayan bir dünya ilişkiler ağıdır. Kapitalizm sözkonusu olduğunda, belirli bir toplumu kendi içinde soyutlayıp temel özellikler ve yasallıklar üzerinden tanımlamak olanaklı olabildiği halde, aynı şeyi emperyalizm için yapamazsınız. Emperyalizmde sahne tüm bir dünya ilişkiler ağı olmak zorundadır. Programda kapitalizmin bir türlü, emperyalizmin bir başka türlü konulmasının mantığı aynı zamanda buradan gelir.

"Marksist enternasyonal bir program..."

Parti programı üzerine "8. Parti Kongresi'ne Rapor'a Son Söz"de çok güzel bazı vurgular var. Birincisi şöyle: "Enternasyonal olabilmesi için, programımız iktisaden bütün ülkeler için karakteristik olan sınıfsal momentleri dikkate almak zorundadır. Bütün ülkeler için karakteristik olan, kapitalizmin birçok yerde yeni geliştiğidir."

Bugünün dünyasında kapitalizm çok ilerledi, diyeceksiniz. Kuşkusuz öyle. Fakat olan şey kabaca şu: Yüzyılın başında sömürge ve yarı-sömürge ilişkiler içinde bulunan birçok ülkenin ezilen halkları hala feodal, yarı-feodal toplumlar halinde yaşıyorlardı. Bazı uluslar kapitalizmi yeni yeni yakalıyor, kapitalizmin kötülüklerini yeni yeni hissediyordu. Yani kapitalizmin dünya ölçüsünde henüz yerleşmekte olduğu bir tarihi evre söz konusuydu. Asya, Afrika, kısmen Latin Amerika, Lenin'in bunları söylediği dönemde henüz çok geri bir noktadaydılar. Bu nedenle yapılan vurgunun şimdi çok daha büyük bir önemi var. Zira bugün bu vurguda dile getirilen gerçekler, olgular ve ilişkiler, dünya ölçüsünde genelleşmiş ve yerleşmiş durumdadır.

Programın enternasyonal özü konusunda daha ilerde bu kez şunları söylüyor: "Ne var ki meselenin özü burada kimse tarafından inkar edilmedi. Meta ekonomisi ve kapitalizmin temelleri üzerine hiçbir şey söylemeyen bir program marksist enternasyonal bir program olamayacaktır. Programın enternasyonal olması için, Pyatakov yoldaşın yaptığı gibi Dünya Sovyet Cumhuriyeti'ni ya da ulusların ortadan kaldırılmasını ilan etmesi yetmez."

Dünya Sovyet Cumhuriyeti'ni ve ulusların ortadan kaldırılmasını olanaklı kılacak olan neyse, onun kendisini programa koymak esastır. Nedir o? Toplumsal devrimi ve sosyalizmi, böylece nihai hedeflere doğru yürümeyi olanaklı kılan maddi-iktisadi temel neyse, tam da onun kendisi! Yani, basit meta üretiminden doğmuş olan kapitalist üretim tarzı, onun yasallıkları ve onulmaz çelişkileri.

(Devam edecek...)

Kürt sorununda son gelişmeler/6

Çözumsuzlük “barış”ı ya da teslimiyet

(Bu metin 11-12 Eylül '99 tarihlerinde verilmiş bir konferansın kayıtlarından oluşmaktadır.)

H. Fırat

Siz davanızın haklılığı ve meşruluğu konusunda hiçbir tereddüt taşıyamıyorken ve bu tür tereddütler yaratmıyorken, siz özgürlük mücadelesini cepheden veriyorken, birileri Diyarbakır'da “Kürt realitesi”ni tanıyordu. Türkiye gericiliği bölünmüştü, yarısı “siyasal çözüm” istiyordu. Siz devrimci kararlılığınızı ve zafere olan inancınızı koruyorken durum buydu. Ne zaman ki siz ne pahasına olursa olsun barış, ne pahasına olursa olsun “siyasal çözüm” arayışına yöneldiniz, işte o andan itibaren davayı kaybettiniz ve düşmanınızı sizi ezip teslim almak konusunda umutlandırdınız. ‘90’lı yılların başında resmi kamuoyu belirgin biçimde bölünmüştü. Siz kendinizi tümüyle “siyasal çözüm”e endekslediğiniz andan itibaren, bu bölünme adım adım ortadan kalktı ve yerini “terörün kökünün kazanması”na ilişkin tam bir “ulusal mutabakat”a bıraktı. Bugün hepsi “bebek katili” söylemi etrafında birleşiyor, hepsi “30 bin insanımızın kanlı katili” diyor. Bugün çatışmalarda katledilen ya da kirli savaşta yok edilen 25 bin Kürt gerillasına ve Kürt insanına bile onlar sahip çıkıyorlar. Bunun üzerine etkili bir demagojik kampanya yürütebiliyorlar. Çünkü siz haklı savaşınızın meşru tarihsel ve siyasal temelini bizzat kendiniz ortadan kaldırılıyorsunuz. Sorunu “akan kan” duygusallığına döktüğünüz, buna indirgediğiniz ölçüde, bu sonuçları kendi elinizle hazırlamış oluyorsunuz.

Kurtuluş uğruna ödenen bedeller ve “akan kan”

Kürt halkı barış istiyor, niye karşı çıkılıyorsunuz, sizin değil Kürt halkının kanı akıyor, deniliyor. Bunlar teslimiyeti mazur göstermeye yönelik duygusallık yüklü demagojik söylemlerdir. Siz bunu böyle söylediğiniz zaman, bu türden bir savunma mantığına yaslandığınız zaman, madem böyle savaşmasaydınız da bu kan hiç akmasaydı, denilir size. Öcalan cumhuriyet dönemindeki isyanlar için; keşke bunlar olmasaydı, bu tarih hiç yaşanmasaydı, diyor. Aynı mantıkla, birileri de kalker; böyle utanç verici bir teslimiyetle sonuçlanacaktıysa eğer, keşke bu “son isyan” da olmasaydı, bunca kan boşuna akmasaydı, der size.

Emekçiler, ezilenler gerektiğinde kanlarını seve seve akıtırlar, tarih bunun tanığıdır. Yeter ki ödenen bu

bedele gerçekten değsin, yeter ki siz halk kitlelerini haklı ve meşru bir dava uğruna savaştıklarına inandırın. İkinci Emperyalist Savaş'ta Sovyet halkı görkemli bir zafer kazandı; bu kendisi için de, dünya halkları için de büyük bir tarihi onur oldu. Ama Sovyet halkı bu onuru 20 milyon insanının yaşamını yitirmesi pahasına kazandı, tüm öteki maddi-manevi kayıpları, onmilyonlarca yaralı ve sakat insanı bir yana koyalım. Vietnam halkı yüzbinlerce evladını, aynı şekilde Cezayir halkı yüzbinlerce evladını, neredeyse otuz yıl boyunca aralıksız savaşan Çin halkı milyonlarca insanını kaybetti. Kurtuluş için mücadele eden halklar gerektiğinde kanlarını akıtırlar, zira başka türlü kurtuluş mümkün değildir. Ama yürüttüğünüz mücadele akıttığınız kana, ödediğiniz bedele gerçekten değebilmelidir.

Eğer “kanın akması” o kadar kötüydüyse, bu savaşı hiç başlatmasaydınız. Nitekim Türk devleti şimdi bunun üzerinden demagoji yapmıyor mu? Kurtuluş için ayağa kalkmış hiçbir halk, kendine zulmedenlerden “barış” dilenmek için, “kan akıyor” yakınmasına girişmez. Bu kendi davasının haklılığını, bu dava uğruna yürütülen bir kurtuluş mücadelesinin bütün bir meşruiyetini ortadan kaldıran bir davranış tarzı olur.

Siz davanızın haklılığı ve meşruluğu konusunda hiçbir tereddüt taşıyamıyorken ve bu tür tereddütler yaratmıyorken, siz özgürlük mücadelesini cepheden veriyorken, birileri Diyarbakır'da “Kürt realitesi”ni tanıyordu. Türkiye gericiliği bölünmüştü, yarısı “siyasal çözüm” istiyordu. Siz devrimci kararlılığınızı ve zafere olan inancınızı koruyorken durum buydu. Ne zaman ki siz ne pahasına olursa olsun barış, ne pahasına olursa olsun “siyasal çözüm” arayışına yöneldiniz, işte o andan itibaren davayı kaybettiniz ve düşmanınızı sizi ezip teslim almak konusunda umutlandırdınız. ‘90’lı yılların başında resmi kamuoyu belirgin biçimde bölünmüştü. Siz kendinizi tümüyle “siyasal çözüm”e endekslediğiniz andan itibaren, bu bölünme adım adım ortadan kalktı ve yerini “terörün kökünün kazanması”na ilişkin tam bir “ulusal mutabakat”a bıraktı. Bugün hepsi “bebek katili” söylemi etrafında birleşiyor, hepsi “30 bin insanımızın kanlı katili” diyor. Bugün çatışmalarda katledilen ya da kirli savaşta yok edilen 25 bin Kürt gerillasına ve Kürt insanına bile onlar sahip çıkıyorlar. Bunun üzerine etkili bir demagojik kampanya yürütebiliyorlar. Çünkü siz haklı savaşınızın meşru tarihsel ve siyasal temelini bizzat kendiniz ortadan kaldırılıyorsunuz. Sorunu “akan kan” duygusallığına döktüğünüz, buna indirgediğiniz ölçüde, bu sonuçları kendi elinizle hazırlamış oluyorsunuz.

“Bu kan niye aksın”, diyorsunuz. Bir devrimcinin böyle bir söylemi olabilir mi? Bir devrimci, emekçinin kanı emperyalist tekellerin çıkarı için akmaz; emekçinin kanı, gerici Türk devletinin gerici Yunan devletiyle çatışması için akmaz; emekçinin kanı, gerici egemen sınıfın egemenliğini sürdürmek için yürüttüğü bir gerici iç savaş için akmaz, der. Biz kanın akmasına haksız savaşlar söz konusu olduğunda karşı çıkarız. Ama haklı savaşlar için emekçiler bedel öderler ve ödetirler. Düşmanlarının kanını akıtırlar ve kendi kanlarının akmasına aldırılmazlar. Buna çok hevesli oldukları için değil, fakat kurtuluş ve zafer başka türlü olanaklı olmadığı için. Bu tarihi yasadır, bu sınıflar mücadelesinin demirden kuralıdır, hiçbir dindarca

barış yakarışı bu gerçekliği tarihin bu aşamasında ortadan kaldırmaz, kaldıramaz. Gerekli bedelleri ödemedi, ezilen bir ulusun ya da ezilen bir sınıfın kurtuluşu mümkün müdür? Bu uğurda harcanmış emek, bu uğurda ödenmiş bedel emekçileri yalnızca yüceltir. Halklar ve emekçiler haklı davalar uğruna verilmiş mücadelelerle yücelirler ve bu tür mücadeleler de her zaman büyük bedeller gerektirir.

Şu da bir gerçektir ki, çok geçmeden, barış üzerine bugün edilen şaaşalı sözlerin aldatıcı etkisi geçer geçmez, Kürt emekçileri, sayısız gerilla ailesi, sahi çocuklarımız niye öldü diye soracaklardır. Düne kadar biri öldü, biri-ikisi daha feda olsun diyorlardı, bu bir onurdu emekçi halktan insanlar için. Yarın, sonu yine Türk kimliğinin baskın olduğu bir üniter devlet yapısı olacaktıysa, sosyal kurtuluş bir yana, ulusal kurtuluş bile içi boş hak kırıntılarından ibaret kalacaktıysa, sahi bizim bu kadar gencimiz niye öldü diye soracaklardır. İşte o zaman ödenen bedeller gerçekten boşa gitmiş görünecektir Kürt halkına.

Kürt halkını çözümsüz politikalarınızla yordunuz

Kürt halkı yoruldu, artık savaş istemiyor, deniliyor. Kürt halkını özgürlük mücadelesi yormadı; onu, işi bugün tam teslimiyete vardırırlar kendi çözümsüz politikalarıyla umutsuzluğa düşürerek yordular.

15 yıllık savaş diyoruz da, bu savaşın ‘84’ten ‘90 yılına kadar olan süreci, büyük ölçüde dar bir gerilla mücadelesidir. Halkın bu süreçteki desteği, dolaylı, pasif ve daha çok da lojistik bir destekten ibarettir. ‘84’den ‘90’a kadar durum budur. İlk serhıldanlar ‘89 sonbaharında başladı. Gerilla cenazelerine sahip çıkmak bunun önünü açtı. Aslında söz konusu olan, Kürt halkının birikmiş ulusal enerjisinin nihayet kitlesel patlamalar biçiminde açığa çıkmasıydı. Alçakça muamelelere konu olan gerilla cenazelerine sahip çıkmak, bunun dışı vurmasına etkili bir vesile oluşturdu yalnızca. Birikmiş ulusal enerji böylece patlak verdiği andan itibaren de ulusal özgürlük sloganlarıyla ilerledi, birçok bölgede hızla yaygınlaştı. ‘90’ların başında hız aldı, ‘91 yılında sürdü. Peki o bugünkü teslimiyet bataklığıyla noktalanmış “siyasal çözüm” arayışları lafları ne zamandan itibaren edilmeye başlandı? Daha ‘90’da, ‘91’de! ‘91 sonundaki genel seçimlerde SHP-HEP ittifakı bunun ifadesi, Kürt halk kitlelerini boş umutlarla sersemleten ilk somut ürünüydü. Özal’ın ve Talabani’nin entrikalarına olumlu bir yanıt olan ilk ateşkes ise ‘93’te ilan edildi. İlk serhıldanların başlangıcından alırsanız, arada en çok iki, ikibuçuk yıllık bir süre var.

Peki, Kürt halkı gibi 70 yıldır kimliği bastırılmış, ulusal varlığı bile inkar edilmiş, ‘30’lardaki isyanların bastırılmasından sonra neredeyse 50 yıl boyunca suskun kalmış bir halk, iki, en çok ikibuçuk yılda yorulabilir mi? Çin halkı aralıksız otuz yıl savaştı. Vietnam halkı yorulmadan kaç on yıl savaştı. Halklar gerektiğinde, kendilerine güven veren ve kazanma umudu aşlayan devrimci önderlikler altında, kazanana kadar yorulmadan savaşabiliyorlar. Ama siz, halkları yoran değil, halkların coşkusunu, mücadele arzusunu, kazanma inancını koruyan ve pekiştiren bir siyasal çizgi izlediğiniz sürece, bu böyle olur.

Bununla bağlantılı olan ve komünistler olarak en başından itibaren altını çizdiğimiz bir başka temel

önemde nokta daha var. Kürt halkının ulusal enerjisinin yanı sıra, onun sınıfsal enerjisini de açığa çıkaran bir politik çizgi izlemediniz ki; hem mücadelenin tıkanmadan öne açılabilmesi, hem Türk halkıyla Kürt halkının devrimci birliği kolaylaşabilmesi, hem de halkın devrime ve kazanmaya olan inancı korunabilirdi. Siz, '92'den beri "siyasal çözüm", '93'ten beri durmadan ateşkes ve ne pahasına olursa olsun barış ve uzlaşmaya vardırırsanız işi, bu politika kendi içinde böyle kısırlaşırsa, bu çok geçmeden halkın gözünde de bir çözümsüzlük görünümü kazanır ve bu çözümsüzlük duygusu da zamanla kaçınılmaz olarak halkta bir yorgunluk yaratır. Siz devrimin önünü açsaydınız, kuşkunuz olmasın, Kürt halkı da savaşma gücü gösterirdi, bugün teslimiyete dayanak ettiğiniz "yorgunluk"tan eser olmazdı.

Türk Kurtuluş Savaşı'na bakınız. Öncesi bir yana, yüzyılın başından itibaren çeşitli tüketici savaşlar ve isyanlar var. Ardından Balkan Savaşı, onun ardından tam bir kırma dönüşen Birinci Paylaşım Savaşı yaşanıyor. Savaş bittiğinde halkta tam bir savaş yorgunluğu, savaşa karşı bir nefret, tam bir bıkkınlık ve bezginlik var. Halk savaştan kırılmış, mahvolmuş, bunun yarattığı yorgunluk ve bezginlik ruh hali, romanlara konu olacak denli belirgin. 10-15 yıl süren askerlik insanları gerçekten tüketmiş, gidenlerin ezici çoğunluğu geri dönmemiş. Anadolu'da neredeyse yetişkin genç insan kalmamış. Ama bir yeni savaş, ulusal kurtuluş savaşını yürütecek bir enerji tüm bunlara rağmen yaratılabildi. Neden? Çünkü haklı bir kurtuluş davası uğruna halk motive edilebildi. Savaşların tükettiği, yorgun düşürdüğü, hareketsiz bıraktığı halk, haklı bir mücadele verileceğine inandırıldığı ölçüde, birkaç yıl süren bir ulusal kurtuluş mücadelesine çekilebildi. Demek ki doğru bir politika halkın tüm yorgunluğuna rağmen ona bir savaşma kapasitesi kazandırabiliyor.

Siz onyılların biriktirdiği, '60'lı ve '70'li yılların bir ölçüde hazırladığı ulusal enerjisi iyi-kötü açığa çıkardınız. Ama bu halkın savaşma kapasitesinin korunabilmesi için, ulusal mücadelenin bir sosyal zemine, bir sınıfsal içeriğe oturması da gerekiyordu. Halkın sosyal çıkar ve özelemleriyle ulusal çıkar ve özelemlerini iç içe savunmalı, buna uygun düşen bir politik çizgi izlemeliydiniz. Programınız zaten bunu söylüyordu, ortaya koyduğunuz amaç ve hedefler bunu gerektiriyordu. Siz bu niyetle yola çıkmıştınız, uzun yıllar boyunca bu iddiayı koruyor göründünüz. O halde bunun gereğini yapmak durumundaydınız.

Ama bunu yapmadınız. Sovyetler Birliği yıkılmıştı, Doğu Avrupa'daki rejimler çökmüştü, dünyada gerici dalgası dönemiydi. Bu, devrime, sosyal kurtuluşa ve ancak bu eksene oturtulduğunda gerçekten tam ve kalıcı olabilecek bir devrimci ulusal kurtuluşa olan inancınızı sarsmış, hatta yıkmıştı. Bunu yaparsak, devrimci kimliğimiz ön plana çıkar, o zaman da emperyalistler bizi kolay ezerler türünden kaygı ve korkularla hareket ettiniz, bundan geri durmaktan yarar umdunuz. Devrimci kimliğimize uygun düşen bir politika izlersek, Kürt burjuvazisinin desteğini de alamayız kaygısıyla hareket ettiniz. Çünkü kendinizi emperyalist sistemle ve Türkiye'nin kapitalist düzeniyle uzlaşmaya dayalı, bu sistemin çerçevesine ve bu düzenin temellerine uyarlanmış bir "siyasal çözüm"e endekslemiştiniz. Bu tür bir "siyasal çözüm"ün herhangi bir başarı şansının olabilmesi için, bu durumda sizin hiçbir sınıfsal talep ileri sürmemeniz, düzene karşı hiçbir temel konum ve tutum içinde olmamanız gerekiyordu.

Böyle olunca da devrimci kimlik tümüyle söylem düzeyinde kaldı, zamanla işin özünde giderek unutuldu. Hiçbir sınıfsal talep, hiçbir gerçek anti-emperyalist talep gündeme getirilmedi. Mesele salt Kürt kimliğinin tanınması ve bazı ulusal haklarının verilmesi olarak konuldu. Ama hedefi bu en geri noktaya çektiğiniz yerde, bunu da elde edemiyorsunuz; birileri, dünün "siyasal çözüm" bugünün "büyük barış" havarileri, bunu kendi pratikleriyle bir kez daha kanıtlamış oldular.

20. yüzyılın ezilen ve sömürge ulusları bir dizi örnekte görkemli devrimci ulusal kurtuluş mücadeleleri verdiler. Ama buna önderlik eden devrimci parti ve akımlar, bunu kendi halklarının bir takım sosyal-iktisadi sorunlarını çözme mücadelesiyle de birleştirdiler. Çin halkının ulusal kurtuluş mücadelesi, aynı zamanda Çin köylülüğü için bir toprak devrimi mücadelesidir. Aynı zamanda emperyalizmin ülkedeki iktisadi ve siyasal köleliğine karşı anti-emperyalist bir devrimci kurtuluş mücadelesidir.

Anti-emperyalizm üzerine tartışmalarda, bizzat Kürt sorunu üzerine tartışmalarda, buna çok açıklayıcı olan bir tarihi örnek vermiştim. Vietnam İşçi Partisi, bir dönem, tırnak içinde söylüyorum, "yurtsever toprak ağaları"nın desteğini almak için toprak devrimi politikasından toprak kiralılarının düşürülmesi politikasına geçiyor. *Vietnam İşçi Partisi Tarihi*'nde bu olay değerlendiriliyor ve deniliyor ki; bu politika değişikliği köylülüğün savaşım kapasitesini çok belirgin bir biçimde düşürdü; devrim mücadelesi güçlenmek bir yana, tersine bu politika değişikliğinden ötürü hızla zayıfladı; parti çok geçmeden bunu fark etti ve bu politikayı terk etti. Vietnam'da halkın emperyalizme karşı ulusal kurtuluş direnişi, halkın büyük çoğunluğunu oluşturan köylülüğün toprak devrimi mücadelesiyle iç içe gidiyor. Oradaki sosyal sorun ulusal enerjisi besliyor ve güçlendiriyor, devrimin tüm gücü ve soluğu da buradan geliyor. Oysa "yurtsever toprak ağaları"nın desteğini kazanma sevdası, kısa sürede kurtuluş mücadelesini zayıflatan bir etki yaratıyor.

Siz sorunu salt bir ulusal kimlik sorununa indirgediğiniz zaman, bu sizi Türk emekçi kitlelerinden kaçınılmaz olarak koparıyor. Zira Türk emekçi kitlelerini size yakınlatacak olan, zorunlu olarak ancak sosyal-sınıfsal kimliktir. Siz bu kimliği geri plana ittiğiniz, hatta söylemini bile terk ettiğiniz bir durumda, Türk halkı hangi dürtü ya da etkenler sayesinde sizi destekleyebilir ki? Tersine, bu durumda Türk halkı kendi sınıfsal kimliğine iyice yabancılaşıyor, sizin tutumunuz bunu kolaylaştırıyor. Orada ezilen sınıfların direndiğini ve bunun aynı zamanda ezilen sınıfların çıkarları doğrultusunda bir direniş olduğunu göreceksiniz ki, kendisi de ezilen bir sosyal katman olarak kendi gerçek kimliğini ve çıkarlarını hissedebilir ya da bu tür bir hissediş kolaylaşabilir. Siz sorunu salt ulusal kimliğe indirgediğinizde, o da kendi ulusal kimliğine sarılıyor ve böylece şovenizmin tuzağına düşüyor. Siz salt ulusal kimliğe indirgediğiniz bir platform çerçevesinde Kürt burjuvazisinin eteğine yapıştığınızda, bu uğurda gerici komşu devletlere sığındığınızda, bu uğurda emperyalistlerden medet umduğunuzda, bu, Türk halkının tuzağlara düşmesine en müsait bir zemin işlevi görür.

Siz sorunu salt ulusal kimliğe indirgediğinizde, Türk halkından kopmakla kalmıyorsunuz, dahası, böylece kendi burjuvazinizle de birleşiyorsunuz. Çünkü salt ulusal istemlere indirgenmiş bir mücadeleye, ezilen ulus burjuvazisi de, "olsa iyi olur tabii" diyor. Burjuvazi kategorik olarak ulusal kimliğe karşı değildir; sadece kendi sınıfsal çıkarları ile çeliştiği ya da bunu tehdit ettiğini gördüğü durumlarda bu türden bir karşıtlık gösterir. Ama siz onun sınıfsal çıkarlarına zarar veren her türlü unsurdan arındınız mı, Kürt burjuvazisi için zaten problem kalmıyor, böylece onunla birleşmek de kolaylaşıyor. Sosyal içeriği yok ettiniz mi, emperyalist sisteme ve dolayısıyla kurulu düzene itirazınızın temeli de ortadan kalkıyor. Anti-emperyalizm bir sınıfsal tutum ve istemdir, bunu bir yana bıraktınız mı, o zaman emperyalistleri hakem tutmamanız için de bir neden kalmıyor.

Sonuç, devrimden kopmanız oluyor. Devrimden kopduğunuz zaman da halkın savaşma kapasitesi zayıflıyor ve giderek mücadele için fedakarlık anlamsızlaşıyor. Çünkü halk kurulu düzen içerisinde kaldığı sürece ona tabidir ve edildir. Halkların enerjisini açığa çıkaran hep devrimler olmuştur.

Halklar devrimlerle yüceliyorlar, bağımsızlık, inisiyatif, enerji ve zafer azmi kazanıyorlar. Devrimler ve devrimci mücadeleler olmadığı sürece ise, edildendirler, kendi gerçek çıkarlarına yabancıdırlar ve kendi kurulu düzenlerinin hizmetindedirler. Kendi burjuvazilerinin, egemen sınıflarının hizmetindedirler, ona tabidirler. Halkları düzenden ve egemen sınıflardan koparan ve halkların tarihsel enerjisini ve inisiyatifini açığa çıkaran her zaman devrimler olmuştur.

Siz devrimi bir yana bıraktığınız zaman, böylece halkın savaşma kapasitesini de düşürüyor, kendi elinizle sabote etmiş oluyorsunuz. Bu durumda halk için, verilmekte olan mücadele bir kısır savaş görünümü kazanmaya başlıyor, yorgunluk dediğiniz durum böylece oluşuyor, ortaya çıkıyor. Ve o zaman halk gerçekten de ne pahasına olursa olsun barış türünden bir eğilim içine girebiliyor, çözümsüzlük bu eğilimi kaçınılmaz olarak besliyor.

İki yılda halk yorulur mu? 70 yıl kimliği bastırılmış bir halk, iki yılda yorulabilir mi hiç? Ama mücadelenin önünü açmayan çözümsüz politikalarınız elbette zamanla halkı yorar. Hep de iki yıl diyorum, bu ifadeyi bilerek kullanıyorum. Elbette ki halk 8-9 yıldır süren sistematik bir kirli savaşın hedefidir. Ama bu savaş karşısında Kürt halk kitlelerini güçsüzlüğe iten çözümsüzlük politikaları, adına "siyasal çözüm" denilen çözümsüzlük çıkmazı, daha '92 yılında gündeme getirildiği için ve o zamandan beri de "halkın yorgunluğu" buna bir gerekçe olarak gösterildiği için, ben de bilerek, bu reformist politikanın başlangıç tarihi üzerinden, ısrarla iki yıl diyorum.

Kabaca '92 yılı başlarında hareket bir yol ayırmındaydı. Ya bugünkü teslimiyetle sonuçlanan reformist yola girilecek, ya da tüm Türkiye halkıyla birleşik bir devrime yönelinecek, bunun gerektirdiği ideolojik-politik açılımlar yapılacaktı. Bunun arası yoktu. Bunun arası en fazla PKK'nin ara idare etme dönemi oldu. Hani hem "siyasal çözüm" istiyordu; hem de biz devrimciyiz, bu devrime hizmet eden bir taktiktir yalnızca, diyordu ya. Gerçekte bu bir aldatmacaydı. Biz daha '92'de, daha "yol ayrımı" başlangıcında ara bir yol olmadığını söyledik. Bu, ya kurulu düzen tabanı üzerinde bir uzlaşmaya, sonuçta onunla bütünleşmeye varır; ya da toplumsal devrim olarak derinleşir, bu ikisinin arasında bir çözüm yoktur, dedik.

Ara çözüm gerçekte bir çözümsüzlüktü, bir çözüm yaratmadı, bu bugün bütün açıklığı ile görülebiliyor. Öcalan 6-7 yılı boşuna kaybettik diyor ya, bir yerde haklı da. Sonuçta bugünkü teslimiyet noktasına varacaktıysa, '99'da varacağına keşke '93'de varsaydı, dedirtebilen bir durumla karşı karşıyayız bugün. Bu açıdan söyledikleri teslimiyeti seçen bir insan için çok da mantıksız değil.

Ama varılan yer, varılabilecek yerlerden, ana alternatiflerden sadece biriydi. Oysa devrimde de ısrar edilebilirdi. Devrimde ısrar edilseydi, Kürt burjuvazisi Türk burjuvazisinin yanına geçirdi ya da zaten ulusal harekete hiç yanaşmazdı. Ama tam da bu sayede Kürt halkının devrimci birliği pekişirdi, Türk halkıyla Kürt halkının devrimci birleşmesi kolaylaşır.

Kendi burjuvazisiyle birleşen bir mücadele, başka halkların ezilenleriyle birleşebilir mi? Ezilen halklar kendi egemen sınıflarından koptukları ölçüde kendi aralarında birleşebilirler. Onlara bağlı oldukları ölçüde ise, birçok durumda birbirlerinden kopuyorlar, yer yer birbirlerini boğazlıyorlar. İşte Yugoslavya, işte Sovyetler Birliği'nin dağılışı sonrası.

Kürt halkında savaş yorgunluğu çok tartışmalı bir sorun. Bir yoldaş, Kürt halkı savaşma kapasitesini hala koruyor, diyor. Buna bir ölçüde, ama yalnızca bir ölçüde katılmak mümkün. Kürt halkının önüne ulusal ve sosyal kurtuluşu iç içe kucaklayan devrimci politikalar etkili ve inandırıcı bir biçimde konulsun, Kürt halkı 20 sene de savaşır. Bu savaş zaten Kürt halkını Türk halkıyla birleştireceği için, devrimci sınıf savaşı ile bu temel üzerine oturmuş bir ulusal mücadele her iki halkı kaçınılmaz biçimde

birleştireceği için, Kürt halkı bugünkü umutsuzluktan büyük bir umuda geçer.

Ama sorunu, ABD'nin, emperyalistlerin hakemliğinde kurulu düzen üzerinde bir takım hakların tanınmasına dayalı bir uzlaşma alanına çektiniz mi, bu halkı umutsuzluğa düşürür, boş hayallerle sersemletir, sonuçta yorarsınız. Bu mücadele giderek emekçi halk katmanları için anlamını yitirmeye başlar.

'93 sonrası süreç boşuna mı yaşandı?

Bir yoldaşın verilen arada sorduğu bir soruyu burada yanıtlamak istiyorum. Bugün varılan sonuçtan kalkarak, '93'den bu yana yaşanan 6-7 yıllık sürecin bir aldatmaca olduğunu mu düşünmek lazım? Söylediklerinizden yer yer böyle bir anlam çıkıyor, diyordu yoldaş. Tabi ki söylediklerimden böyle bir anlam çıkarılmamalı. Seri bir konuşmanın akışı içerisinde bir takım vurgular yanlış anlaşılabilir. Ama toplam konuşmanın mantığı içerisinde ele alındığında, bu tür vurguların yerli yerine oturtulması çok zor değil.

Bu bir aldatmaca değil, doğallığında yaşanan bir süreçti. Aldatmaca en çok izlenen politikanın gerçek niteliğini ve sonuçlarını gizleyen tutumdur. Yani öznel çabalardadır. Oysa toplamında nesnel sürecin doğal bir mantığı var. Biz daha '90 yılı başında, herşeyin sorunsuz görüldüğü bir evrede, EKİM 1. Genel Konferansı'nda bir değerlendirme yaptık: PKK, küçük-burjuva milliyetçi bir hareket, bir ara sınıf konumu var, bu nedenle hayallere kapılmamak gerekir; Türkiye işçi sınıfı umut ve güven verici bir gelişmeyi yaşayamazsa, Kürt hareketi buradan alamayacağı gücü dönüp kendi burjuvazisinden alacaktır, bu ise onu çıkmazlara, sonuçta düzene doğru sürükleyecektir; Kürt köylülüğü ve küçük-burjuvazisi bu mücadeleyi kendi gücüyle götürmez, modern bir toplumda bu mümkün değildir, diyorduk. (*Kürt Ulusal Sorunu-1*, Eksen Yay., s.67-72 -Red)

PKK küçük-burjuva bir hareket olarak her zaman ara çözümlere meyledecek ve sonuçta ana çözümlerden biri onu kazanacaktı. Ana çözümler hangi çözümler oluyor? Bu toplumda ana sınıflar hangileri ise, onların çözümleri ana çözümlerdir. Yaşadığımız toplum modern bir burjuva toplumu olduğuna göre, bir tarafta Türkiye burjuvazisi, diğer tarafta Türkiye işçi sınıfı var. Düzen temeli üzerinde uzlaşmak ve bugün görüldüğü gibi sonuçta düzene teslim olmak, Türk ve Kürt burjuvazisinin, bir bütün olarak Türkiye burjuvazisinin çözümüdür. Toplumsal devrime dayalı çözüm ise Türkiye işçi sınıfının çözümüdür.

PKK bu çözümlerden birine yönelmek zorundaydı. Ama, hem devrimci kalarak ve onurunu koruyarak arada bir yerde durabileceğini, hem de bu düzeni kendisiyle sorunun çözümünde bir uzlaşmaya zorlayabileceğini zannediyordu. "Onurlu barış" formülasyonu bunu anlatıyordu. Arada geçen 6 yıl bu inanç temeli üzerinde yaşanmış bir süreçtir. Yaşanan bu süreç bunun böyle olamayacağını açığa çıkarmıştır. Ve Öcalan İmralı'da teslimiyet bayrağını artık bütün sonuçlarıyla çekmiştir. Bu arada kalkıp demiştir ki; keşke biz bunu '92, '93'te yapsaydık; ben daha o zamandan bir takım şeyleri farketmiş, ara çözüm arayışlarının gerçekte bir çözümsüzlük olduğunu görmüştüm; ama biraz deneyimsizlik, biraz da cesaretsizlik vardı, bu nedenledir ki bunu zamanında bütün açıklığıyla ortaya koyamadım, vb.

Bu, hiçbir biçimde, son 6 yıllık sürecin kaba bir aldatmaca olarak yaşandığını anlatmıyor. Bu 6 yıllık süreç kendi doğallığı ve mantığı içinde yaşandı, yaşanmak zorundaydı. Ara çözümün çözüm olmadığını yaşanarak görülmesi gerekiyordu ve yaşanarak görüldü. Biz şimdi ortaya çıkmış sonuçtan kalkarak, bu iş madem buraya varacaktı, keşke o zamandan böyle yapılırdı diyemeyiz. Öcalan'ın kendisi de işin aslında böyle diyemez. Öcalan bu süreci yaşamadan, bugünkü umutsuzluk ve teslimiyet

noktasına varamazdı. Bu sürecin çözümsüzlüğünü gördüğü ölçüde bu noktaya vardı. Ve şimdi umutları kırılmış ve teslimiyete razı edilmiş bir insanın hayal kırıklığı ile, keşke '93 yılında işi bu sonuca bağlayabilseydik diyor. Ona bakarsanız aynı Öcalan, aynı İmralı duruşmalarında, bugünkü kafam '73'te olsaydı devrimciliği ve silahlı isyan yolunu da hiç seçmezdim diyor.

Bugün izlenen sözde barışçıl çözüm çizgisinin de bir çözüm olmadığını, tersine sorunu olduğu gibi ortada bıraktığının görülebilmesi için, bu teslimiyetçi sürecin sonuna kadar yaşanması lazım. Kürt halkı şimdi yine bir takım yalanlarla aldatılıyor; "Başkanın bir bildiği var", "pazarlıklar sürüyor", "ABD'nin paketi var", vb... Gerçekten ortada bir takım pazarlıklar ve paketler var da, sonuçta bunun Kürt halkına ne kazandıracağına yaşanarak görülmesi, bu sürecin bütün sonuçlarına varılması lazım. Varmadığı sürece, biz Kürt halkına bu gerçeği doğru dürüst anlatamayız. İflasın bütün sonuçlarıyla açığa çıkması lazım. Kitleler kendi özeneyimleri temelinde eğitilirler kuralı burada da işlemek durumunda. PKK'nin geçmiş mücadelesinin gücü sayesinde Kürt halk kitleleri üzerinde yarattığı büyük prestij ve etki düşünüldüğünde, bu özellikle böyle olmak zorunda. "Başkan'ın bir bildiği"nin gerçekte ne olduğu yaşanılarak görülmek zorunda. Bu, biz istesek de, istemesek de böyle.

Eğer bu böyleyse, bu gerçekleri bugünden Kürt halkına anlatamıyorsak, o halde niye uğraşyoruz denilecektir. Bugünden uğraşmak zorundayız. Zira bu bizim kendi çizgimizdir, bunu bütün açıklığıyla ortaya koyuyoruz, Kürt halkına sürekli olarak gerçekleri göstermeye çalışıyoruz. Kürt halkı bunun doğruluğunu yaşayarak zamanla görecektir. Genel planda kitlelerin devrimci eğitiminde de bu böyledir. Biz kitlelere bir takım gerçekleri anlatırız, ama kitleler kendi deneyimleriyle yaşamadan onun doğruluğuna inanmazlar. Ama bu hiç de bizim propaganda ve ajitasyonumuzun boşuna yapıldığını göstermez. Sadece bu propagandanın doğruluğunun anlaşılabilmesi için kitlelerin kendi özeneyimlerine de ihtiyaç olduğunu gösterir.

Biz bugünden doğruyu söyleyeceğiz ki, yarı kitleler kendi özeneyimleriyle gerçeği gördüklerinde, evet zamanında doğru söylemişler diyebilirler, o zaman dönüp bunu diyen partiye güven duyabilirler. Dolayısıyla, bir çizginin doğruluğunu, bir propagandanın isabetliliğini, onun anında karşılık bulup bulmamasıyla ölçmemek gerekir. Her sınıf, her siyasal akım kendi sırasını beklemek, ama bu arada da yapılması gerekenleri en iyi biçimde yapmak, kitlelere gerçekleri en etkili biçimde açıklamak durumundadır.

Kürt tarihine baktığımızda, ulusal sorun çerçevesinde değişik sınıfların sıralarını savdıklarını görüyoruz. Bugün artık Kürt küçük-burjuvazisi de sırasını savmış bulunuyor. Kürt küçük-burjuva milliyetçiliği ayrı bir devlet olarak varolmayı, bağımsız bir Kürdistan'ı idealize ederek yola çıktı. Buna karşı olan her tutumu sosyal şovenizm olarak suçladı, Kürt halkının çıkarlarına ihanet saydı. Peki ne oldu? Kürt küçük-burjuvazisi sonuçta işi nereye vardırdı? Türk üst kimliğine dayalı bir üniter devlet yapısı içerisinde "Türkiyelileştirme"ye! Geçtik bağımsız devletten, geçtik federasyondan, geçtik otonomiden, Türk üniter devlet sistemini kabul etmek noktasına vardı. Sonuçta Kürt küçük-burjuvazisinin de sırasını savması, bağımsız Kürdistan idealizasyonunun çıplak iflasının yaşanarak görülmesi lazımdı. Sonuçta yaşanarak görüldü.

Bunu böyle yaşamak zorunlu muydu, hep böyle birileri sırasını savmak zorunda mı? diyeceksiniz. Hayır, kuşkusuz ki değil. Bu ancak içinden geçilen tarihi süreçle birlikte anlaşılabilir. Türkiye'de '70'lerin devrimci hareketi ezilmeseydi, dünyada devrim ve sosyalizm dalgası düşmeseydi, PKK gibi bir hareketin Kürt ulusal hareketini Türkiye'nin genel devrimci toplumsal hareketi ekseninden bu denli ayırması da

kolay olmazdı. İşçi sınıfının öteki emekçi sınıf ve katmanları da arkasına alarak devrimci sınıf mücadelesini sürdürebildiği bir evrede, Kürdistan'daki ulusal özgürlük mücadelesi Türkiye'deki genel devrim mücadelesinin bir parçası olarak kalırdı ve onu salt ulusal istemler eksenine çekmek bu denli kolay olmazdı.

'70'lerde ayrı örgütlenme ve mücadele anlayışı şekillense de, bu mücadele Türkiye'deki genel toplumsal mücadeleden yine de kopmadı. Türkiye'deki her akımın Kürdistan'da bir izdüşümü olduğunu daha önce de söylemiştik. Kürdistan'daki mücadele Türkiye'deki mücadelenin bir parçasıydı. Ne zaman ki Türkiye'deki sosyal mücadele ve devrimci akımlar ezildi, ne zaman ki dünyada devrim dalgası düştü ve sosyalizm prestij kaybetti; Kürt akımlarının ayrı mücadele ve buna dayalı bağımsız devlet idealizasyonu da o ölçüde güç kazandı. Ama bu dar çerçevedeki bir ulusal mücadelenin salt kendi gücüyle bir sonuca varamayacağını da yaşanan süreç gösterdi. Kuşkusuz burada soyut konuşmuyorum. Sözkonusu olan Türkiye ve Kürdistan, bu çerçevedeki tarihsel ve toplumsal koşullardır. Bu tümüyle kendine özgü bir tarihsel-toplumsal çerçevedir.

Kürdistan'da, yani parçada, hiçbir siyasal akım PKK'nin yaptığından daha iyisini yapamaz. Yani salt Kürdistan coğrafyasına ve salt ulusal istemlere dayalı bir mücadele çerçevesinden bakıldığında, PKK yapılabilecek olanın en iyisini yapmıştır. Bu dar çerçeve aşılamadığı sürece, daha iyisini kimse yapamaz. Ama işte bu en iyisi ile nereye kadar gidebileceğini de hayat göstermiştir. Şimdi daha ileri bir noktadan birleşik devrimci mücadele dönemidir. Artık ulusal sorunu sosyal sorun eksenine bağlayan, ona tabi ele alan bir yeni birleşik devrimci mücadele dönemine yürüyoruz.

Düşününüz, Türkiye'de bütün bir Haziran ayı şovenizm histerisi ile geçti. Ama Öcalan'ın savunmasından yalnızca bir ay sonra, bütün bir Temmuz ayı da, işçi ve emekçilerin İMF reçeteleri ve sermayeye karşı birleşik mücadelesiyle geçti. Temmuz ayında şovenizmin izini görebilir misiniz? Haziran ayında MHP'li grup tüm kudurmuşluğu ile sokaktaydı. Ama Temmuz ayında MHP ile DSP "tahkim vatana ihanettir" diye suçlanıyorlardı. 18 Nisan'da milliyetçilik adına gelenler Temmuz ayında "vatana ihanet" antlaşmaları imzalama hazırlığındaydılar. Ve meydanları dolduran yüzbinlerce işçi ve emekçi onları "vatana ihanet"le suçluyordu. Bu değişim bir ayda yaşandı.

Türk ordusu Haziran'da prestijinin doruğundaydı, Kürt mücadelesini bitirmiş olmakla övülüyor ve övünüyordu. Ama Ağustos ayında, depremden dolayı, bir anda yaygın biçimde sorgulanır ve tartışılır hale geldi. Şimdi medya Türk ordusunun depremden 6 saat sonra nasıl iş başında olduğunu anlatmaya ve halkı buna inandırmaya çalışıyor. Ama halk gerçeği bizzat yaşayarak gördü. Kimse kalkıp Marmara halkına, siz deprem yaşadınız ama ordu birlikleri yardımınıza yetişmedi demeden, bunu bizzat emekçilerin kendileri söylediler, söylüyorlar. Yıkıntının içindeki bir emekçi; biz işçiler sokağa çıktığımızda anında kamçıyı sırtımıza vurmak için yetişiyorlar, ama deprem olmuş, 24 saattir burada devletten eser yok, devlet nerede, diyordu televizyon ekranlarından. Bunlar, Türkiye'de bir takım olayların ne kadar hızlı yaşanabileceğine, saflaşmaların ve konumların ne kadar hızlı değişebileceğine, sosyal mücadelelerin yeniden nasıl ivmelenebileceğine, çok çarpıcı örneklerdir. Bu değişimler aylarla ölçülebilir aralıklarla oluyor.

Bundan böyle, Kürt hareketinin teslimiyeti seçtiği bir noktadan sonra, artık kimse Türkiye halkını eskisi gibi şovenizme alet edemeyecek. İmralı duruşmaları bunun doruğu oldu. Burjuvazi bu birikimi kullandı ve önemli ölçüde tüketti. Önümüzdeki dönem sınıf mücadelesinin ve kitle hareketinin şovenizmin gerçek panzehiri olduğu daha iyi anlaşılacak.

(Devam edecek...)

Genç komünistler olarak sorumluluklarımızı omuzlamalıyız

Her gün yeni bir uygulamayla yaz boz tahtasına dönen yeni sınav sistemi, sınava hazırlanan öğrencileri tamamıyla şamar oğlanına çevirmiş durumda. Sınavın bire indirilmesiyle birlikte gündeme gelen OÖBP uygulaması, var olan eşitsizliği daha da derinleşmiştir. Burjuvazi işçi emekçi çocuklarına açıktan, "fabrikalarımızda ucuz iş gücü olarak çalışmak varken, okumak sizin neyinize?" demektedir.

Önümüze sınav barikatını çıkarmakla, sözde bilgi düzeyimizi ölçüp üniversiteyi hak edip etmediğimize karar vereceklermiş. Eğer hiçbir şeyle ilgilenmez, böylece sıkı çalışırsa, bu üç saatlik at yarışının (sınavın) sonunda hayatımız değişebilir, sınıf bile atlayabilmişiz üstelik. Yalnız bunun için kolejlerde, özel liselerde, özel hocalar denetiminde en iyi şekilde eğitilen kendi çocuklarıyla yarışmamız gerekiyormuş bizim. Yani öğretmen ve araç gereç yokluğu çeken, 70-80 kişilik sınıfları olan okulların. Eğitim adı altında, aslında yaşamımızda 3 saatlik bir sınavın dışında hiçbir işimize yaramayacak gerici, şoven, anti-bilimsel bir eğitimi yine bu okullarda bize parayla satmaları da cabası.

Tüm diğer alanlarda olduğu gibi düzen eğitim alanında da saldırılarına yenilerini ekleyerek sürdürmektedir. Politik militan bir gençlik hareketinin olmayışı ise bugün için bu saldırıları daha da kolaylaştırmaktadır. Bu saldırılar sonucunda kimi gençlik örgütleri dün savundukları taleplerde bile tutunamamakta, ideolojik olarak geri savruluşlarının da etkisiyle, en geri taleplere yönelmektedirler. Örneğin bir bütün olarak sınav sisteminin kendisini değil de onun eşitsizliğini derinleştiren öğelerini, örneğin içindeki OÖBP uygulamasının kaldırılmasını istemektedirler. Doğal olarak bu da OÖBP'siz bir sınav sistemini kitleler gözünde meşrulaştırmaya yarar.

Eşit, parasız, ana dilde bir bilimsel demokratik eğitim gibi gençliğin demokratik talep ve istemleri kararlılıkla savunulmalı ve bunlar üzerinden öğrenci gençliğin geniş kesimlerini mücadeleye çekmeliyiz. Bu mücadele içerisinde, bu taleplerin asıl ve kalıcı çözümünün sermaye iktidarını yıkmaya bağlanmış bir mücadeleden geçtiği, bizzat pratik içerisinde kanıtlanmalıdır.

Gençlik bugününü ve yarınını insanca yaşamak, geleceğe güvenle bakmak istiyorsa, kaderini işçi sınıfının kaderiyle birleştirmek ve kurulu düzene karşı mücadele etmek zorundadır. Bunun araç ve yöntemleri yaratılmalı ve uygulanmalıdır. Aksi taktirde, her ne kadar doğru ve anlamlı da olsalar, yaşamda karşılık bulmadığı sürece, bu iddialar boş söz kalıpları olmanın ötesine geçemezler.

Biz genç komünistler bugün bunu, yani politik militan bir gençlik hareketi yaratıp işçi sınıfının iktidar mücadelesine katma görevini başarmak için, düne göre daha avantajlıyız. Çünkü artık kuruluşu devrim tarihimizde bir kilometre taşı olan partimiz var. Habip ve Ümit yoldaşların kanlarıyla suladığı ve üzerinde güvenle serpilip gelişebileceğimiz bir toprağa sahibiz.

T. Nazım

Serkan Eroğlu'nun öldürülmesini protesto eylemi

Kitle polis saldırısına karşı militanca direndi

24 Aralık Serkan Eroğlu'nun ölüm yıl dönümü. Geçen sene Serkan'ı kalabalık bir öğrenci kitlesi ile anmış, İletişim Fakültesi II. Amfisi'ne Serkan Eroğlu Amfisi tabelasını yerleştirmiştik. Dekan, bu ismin amfiye verilmesi isteğimizi kabul etmişti.

Ancak sözünde durmadı, tabela daha sonra indirildi. Bu sefer bizler de Dekan'a verdiği sözü anımsatan dilekçelerle cevap vermeyi kararlaştırdık. Okulda yoğun bir imza kampanyası başladı. 24 Aralık'a yaklaştıkça tansiyon yükseldi. Yedi arkadaşımız aynı gece evlerine yapılan polis operasyonu ile gözaltına alındılar. Bir bayan arkadaş tutuklandı. Geçen seneki Newroz eylemi bahane olarak öne sürüldü.

Bizler bu saldırının yaklaşan Serkan Eroğlu anmasına cevap olarak yapıldığının farkındaydık. Saldırıyı basın açıklamasıyla protesto ettik. Ardından afişe çıktık. Üniversite kampüsünün her yanına, yemekhaneye, direklere, otobüslerin arkasına "Serkan Eroğlu cinayeti aydınlatılsın" yazılı afişleri yapıştırdık. Bu afişlerin hepsi sivil polislerce gece söküldü. Biz yüzlerce afiş bastırdığımız için ertesi gün yine her yeri donattık. Bu böyle dört gün sürdü. Polisler EÜDER Başkanlığı'nı yapan arkadaşlarımızı hırpaladılar. Kampüste kimse yalnız

gezmemeye başladı.

23 Aralık Perşembe 300-400 kişilik bir kitle halinde toplandık. Önceki yılki anmaya göre sayı yarı yarıya düşüktü. Üstelik bu kez CHP milletvekilleri de yoktu. Sürekli olarak "Serkan Eroğlu aramızda!", "Polis-idare-faşist işbirliğine son!", "Öğrenciye değil çetelere barikat!", "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz!" vb. sloganları atıldı. Polis "basına açıklamanızı kampüste yapın, sizi Bornova'ya çıkarımayız, aksi halde zarar göreceksiniz" şeklinde açıklama yaptı. Hemen ardından da panzerler üstümüze su sıktı. Ardından coplanmaya başladık. Kitlenin bir kısmı kaçışmaya başladı. Bu zaten beklenen bir şeydi.

Ancak beklenmedik bir şey oldu. Pasifliğiyle tanınan Ege'de geri kalan kitle polise karşı militanca direndi. Biz polis saldırıdığına 15-20 kişinin direneceğini ve dolayısıyla gözaltı sayısının az olacağını düşünürken, kitlesel militan direnişten dolayı 57 gözaltı verildi. Panzerlere ve polise karşı saldırı oldu.

Gözaltındaki arkadaşlar ertesi gün bırakıldılar. 24 Aralık günü tüm bu saldırılar Edebiyat Fakültesi önünde basın açıklamasıyla protesto edildi.

Ekim Gençliği/İzmir

Bozuk sistemin bozuk eğitimi

Sistemin bozukluğu, kokuşmuşluğu her alanda kendini göstermeye devam ediyor. Adalet, sağlık, eğitim vs. Ben özellikle eğitim alanı üzerinde durmak istiyorum. Eğitimin paralı olması, emekçi halka eğitim yolunu kapatmıştır. Sadece parası olan okusun zihniyeti, kitapların fiyatlarını da fahiş ölçüde artırmaktadır. Bu yetmiyormuş gibi okullarda her sene kitap değiştiriliyor ve insanlar, ne kadar pahalı olursa olsun, her yıl değişen kitapları satın almaya mecbur kalıyorlar. Bu karmaşa alıcıyı zor duruma sokmaktadır. Çünkü alıcının durumu bellidir; düşük ücretle zor koşullarda çalışmaktadır. Aldığı parayı nereye harcasın ki? Kira, yiyecek, sağlık ve eğitim derken elinde hiçbir şey kalmıyor. Sürekli kitapları değiştirmek ve fiyatlarını yüksek tutmaktan kârlı çıkan her zaman olduğu gibi sermayedarlardır, emekçinin kanını emenlerdir.

Eğitimin sorunları sadece kitapların pahalı olmasıyla ve sık sık değişmesiyle bitmiyor. Öğretmen atamaları da başlı başına traji-komik bir durumdur. Artık öğretmen olmak o kadar değişti ki. Önceleri eğitim fakültesini bitiren ve öğretmenlik formasyonu alanlar mesleğe alınıyor, yani sadece eğitim fakültesinden mezun olmak yetiyordu. 1996'dan 1998'e kadar olan dönemde ise önüne geleni öğretmen olarak aldılar. Hiçbir koşul gereksizsin,

üniversite mezunu olmaları yetti. Ne eğitim fakültesi diploması, ne de öğretmenlik formasyonu arandı. Böylece, zaten düşük olan eğitim seviyesi iyice düştü.

Daha sonra atamalar için DMS (Devlet Memurları Sınavı) diye yeni bir (halkı soyma, umutları bağlama) icat çıkardılar. Bu sınavı geçenlerin, yani 70 puan alanların ataması yapılacaktı. Ne var ki faşist devlet kendi çıkardığı genelgeyi çiğneyerek, "bir kereye mahsus olmak üzere" bu karardan da döndü. Eylül '99 atamalarını yaptı. Bu atamaların bir çoğunun el altından olduğu bilinmektedir. Ayrıca atama sonrası herkes görevine başlamadı. Nedeni de herkesin merkezi yerlerde kalmak istemeleriydi. Öğretmene acil ihtiyaç olan yerlere hiçbir öğretmen gitmedi. Bu durumda atanmayanların hakkı gasp edilmiş oluyor.

Her sene böyle durumlar yaşanmaktadır. Sistem buna bir çözüm getirecek değildir; çünkü kendi yarattığı bir durumdur. Eğitimin parasız, bilimsel, özgür olmasının ve atamalarda kargaşaların olmamasının tek yolu sosyalizmdir. Herkesin eğitim görme hakkının olduğu bir dünya için fazla zaman kaybetmeden örgütlenip, birlikte bu düzeni değiştirelim. Güzel günleri görmek bizlerin elinde.

Y. Demir/İzmir

Yıkımın devamı: Nükleer enerji

Son bir aydır Türkiye'nin gündemini işgal eden konulardan biri de nükleer santraller. 24 Temmuz eylemi, deprem ve deprem sonrası sosyal güvenlik reformu, uluslararası tahkim yasası, Ulucanlar katliamı derken şimdi de enerji darboğazını bahane eden İMF-TÜSİAD hükümeti en sadık uşağı medyayı da arkasına alarak yalan dolu nükleer yanlısı bir kampanya yürütmektedir.

Şimdi ise enerji darboğazı vardır diyerek yalan söylüyorlar. Şu anda Türkiye'nin elektrik enerjisi üretim kapasitesi 26.000 MWH'dir. Azami elektrik tüketim miktarı ise 18.000 MWH'dir Ortalama ihtiyaçtan %25-30'luk bir fazla vardır. Dahası Türkiye'deki elektrik dağıtım ve iletim hatlarındaki %20'lik kayıp teknolojik

yenilemeyle kullanıma sunulabilir. Ayrıca nükleer santrallerden açığa çıkan atıkları depo edebilecek bir mezar dünyada yok. Depolanan atıkların belli bir süre sonra yeraltı sularına karışması önlenemiyor.

Her şey gün gibi ortadadır. Uluslararası tahkim yasasından sonra hayata geçirilmeye çalışılan Akkuyu Nükleer Santrali enerji sektörünün emperyalist tekellere peşkeş çekilmesinin bir ayağıdır. Toplumun gündeminde sosyal yıkım ve deprem yıkımından sonra şimdi de nükleer yıkım vardır. Türkiye'nin nükleer çöplük olmasına, nükleer vurguna, emperyalist-kapitalist yağmaya izin vermeyelim; durdurmak için birleşelim ve örgütlenelim.

Ekim Gençliği/Ankara

Onlar partimizin özü ve özeticiler/2

Parti bilincinin ve partili tutumun örnek temsilcileri

H. Fırat

İlginç ortak özellikleri var her ikisinin. İkisinin de siyasi yaşamı bizde başlamıştır, bizde sürmüştür, bizde ölümsüzleşmiştir. Bitmiştir demiyorum, ölümsüzleşmiştir... Habip bizden önce, yani 12 Eylül öncesinde ve hemen sonrasında, daha çocukluk döneminde ('67 doğumlu, 12 Eylül geldiğinde henüz 13-14 yaşında), henüz çocuk yaşta bir insanın kendi köyüne gelen devrimcilerden doğal bir etkilenmesi var, bu bir siyasal akım tercihi değil. O köye ilk gelenler üzerinden yaşanan bir ilk devrimci etkilenme bu. Fakat deyim uygunsu reşit olduğu andan itibaren, net bir biçimde seçtiği siyasal kimlik, EKİM'dir. En başından itibaren saflarımızda yer almıştır. Döner *Ekim*'in ilk sayılarını incerseniz, İzmir'de Aliğa-Foça yolu ve Helvacı köyü üzerine çok şey bulursunuz. Helvacı alışıldık türden bir köy değil, sanayi işçilerinin de oturduğu bir köy. İzmir-Aliğa-Foça hattında çalışan işçilerin kaldığı bir yerleşim yeri burası, ki bunların çoğu sanayi işçisidir.

Habip yoldaşın bütün bir siyasal yaşamı bizde geçmiştir ve zorlu süreçlerde hep çok başarılı sınavlar vermiştir. Başından sonuna kadar saflarımızda yer almasının daha en baştan sağlam bir temele oturduğunun dikkate değer bir belgeli örneği var elimizde, bunu burada anmaya değer buluyorum. EKİM 2. Genel Konferansı'nı hemen izleyen günlerde, İzmir'in başındaki tasfiyeci tutup tez elden Habip yoldaşa tasfiyeci bildiriye iletiyor. Geçtik içeriye, dışardaki insanlar için bile çok beklenmedik bir olaydı bu. Kaldı ki Habip yoldaş, Buca'da, Urla'da, Kemalpaşa'da hep görüş yasağı almış, dışarıyı izleme olanağı çok az olan bir devrimci. Gelişmeler hakkında henüz hiçbir bilgisi olmamasına rağmen, bildiriye alır almaz, tasfiyeciliği en net bir tutumla cepheden mahkum eden bir metin kaleme aldı ve yayınlanmak üzere MYO'ya gönderdi. *Ekim*'in 15 Mart '93 tarihli 69. sayısında yayınlanan bu metni dönüp yeniden okuyunuz, orada bugünkü Habip'in bir rastlantı olmadığını görürsünüz. Orada davaya ve örgüte bilince dayalı bir güven ve sadakat neymiş, bunun dikkate değer bir örneğini bulursunuz. "Bayrak artık bizim elimizde" diyen tasfiyeci kaçaklar güruhunu "Kaçakların Elinde Tasfiyeciliğin Bayrağı Var!" diye yanıtlıyor. Metne başlık olan bu ifade herşeyi özetlemeye yetiyor. Altında "Kemalpaşa'dan Ekimci Tutsaklar" imzası taşıyan bir metin bu, ama Habip yoldaşın kaleminden çıktığını biliyoruz.

O zamana kadar örgütü tarafından (bizzat İzmir'in başındaki aynı tasfiyeci kaçak tarafından!) ihmal edilmiş ve dışardaki gelişmelerden habersiz bir insan düşününüz; tasfiyecilerin bir çamur yığından oluşan, EKİM'in yarısını koparıp götürdük diyen bildirisi

bu insanın eline ulaşıyor. Ne düşünür ortalama bir devrimci? Siyasi yaşamınız üzerinden bir düşünün. Nedir, ne oluyor, bunlar ne zaman oldu, öte taraf ne söylüyor denilir çoğu kere, ya da hatta genellikle, değil mi? Ama bu yoldaş, genç ve henüz nispeten deneyimsiz bir işçi yoldaş olmasına karşın, böyle bir gelişme karşısında, tereddütsüz bir örgüt adamı olarak nasıl davranması gerektiğini çok iyi biliyor. Örgütüne ve örgütü şahsında davaya bu bilinçli ve sarsılmaz güven ve bağlılık, bir devrimci için en üstün erdemlerden biridir.

Bizdeki ilk mektubunun orijinalini buradaki üç-dört yoldaş gördüler, bu yoldaş ilkokul mezunu ve bu ilk mektubunda doğru dürüst nokta-virgül yok, büyük harf-küçük harf yok. İçeri düştüğünde bu durumda olan bir insan olmasına karşın, iki yıl sonra karşı karşıya kaldığı beklenmedik bir olay karşısında tam bir örgüt adamı gibi davranıyor. Bu, proleter bilinç ve kimlikten gelen bir şey ama. Zamanında neyi seçtiğini çok iyi biliyor. EKİM yeni bir çizgi, yeni bir kültür, yeni bir gelenek; bu onun için boş bir laf değil. Süreç henüz bunun içini doldurmamış olsa bile, burada gerçekten yeni bir şey olduğuna kanaat getirmiş ve ona bağlanmış bir proleterin bilinci ve sezgisi var burada. O küçük-burjuva aydınının ya da yarı-aydınının her aksaklıkta derin kuşkular içinde debelenen sallantılı ruh hali yok burada. Buradaki tercih ve tutum tartışmasıdır. Hareketimizin birçok kusurunu vesile doğdukça tartışmış, en açık ve yer yer en sert biçimde eleştirmiştir bu yoldaş. Ama yeri gelince böyle eleştirmesini de bildiği örgütüne hep sahip çıkmada hiçbir zaman en ufak bir tereddüt göstermemiştir. Dahası, kendi örgütüne karşı gerekli dikkati ve özeni, saygıyı ve bağlılığı göstermeyen, gösteremeyenleri de her zaman kınamış, duruma göre aşağılamıştır. Örgütün maddi ve moral varlığına karşı suç işleyenlerin ise, en sert biçimde cezalandırılmasından yana olmuştur. Açık alan provokasyonu sırasında *Ekim*'e yazdıkları bunun örnekleridir.

Gerekli ve yararlı gördükleri her durumda örgütün en üst kademesi dahil eleştirilerini esirgememek, ama aynı örgüte ölümüne sahip çıkmak, bu iki yoldaşın bir başka temel önemde ortak özelliğidir. Bunu Habip yoldaş üzerinden örnekledim. Örgüt arşivindeki yazılı belgeler tanıklık etmektedir ki, Ümit'in tutumu da farklı değildir. Saflarımıza katıldığından beri yeri geldiğinde örgüt üst kademelerini en açık biçimde eleştiren yoldaşlardan biri de Ümit yoldaştır. Sayısız eleştirisi vardır bizde. Her vesileyle de eleştirmiştir, özellikle de yönetici kademeleri. Daha sıradan Ekimci bir genç komünistken, daha partinin ne üyesi, ne de aday üyesi iken... Bu da kim dedirtecek kadar da dobradır bu eleştiriler.

Ama her kritik anda da partiye en ileri düzeyde ve en tereddütsüz biçimde bağlıdır bu yoldaş, örgütüne ölümüne sadıktır. Çok kuvvetli bir parti bilinci vardır çünkü.

Bu bir meziyet, bu bir üstünlüktür. Bu, bu insanların özgünlüğünü ortadan kaldırmıyor. Tam tersine, yeri geldiğinde partiye eleştirilerini en açık ve kuvvetli bir biçimde ifade etmek, ama her durumda bu aynı partiye sarsılmaz bir bağlılık göstermek, bu yoldaşların özgün kişiliğinin en belirgin yanındır. Onları özgün, saygın ve güvenli kılan tam da budur. Özgün düşünme yeteneği adı altında bir örgütü ikide bir çekiştirmeyi marifet sayan hastalıklı küçük-burjuva tipler vardır. Bu yoldaşlar böyle basitliklere düşmek bir yana, böylelerini aşağılayan yoldaşlardır. Fakat öte yandan da, yineliyorum, partinin en özgün kadrolarıdır. Açın, Ümit'in Kürt sorunu, barış sorunu üzerine şu sıralar yayınlanan son üç makalesini okuyun, Türkiye'de kaç kişi bu kadar özgün düşünebiliyor? Yani, partisine sahip çıkmakta bu kadar tereddütsüz olan bir insan, ama o ölçüde de özgün ve yaratıcı düşünebilen bir insan. Partisine bu kadar tereddütsüz bağlı olan bir insan, ama örneğin kendine özgü müzik zevkenden de taviz vermeyen bir insan. Mesele taviz verip vermemek meselesi de değil, onun için doğal bir şey bu, Metallica seviyorsa seviyor, bu onun kendi sorunu. O da onun kendi kültürel oluşumundan gelen bir şey.

Demek istiyorum ki, partiye ve davaya bağlı bir kimlik hiçbir özgünlüğü ortadan kaldırmıyor. Kritik anlarda partisine tam olarak sahip çıkmak, normal zamanlarda da bir sürü noktada eleştirmeye, zaman zaman "problemlili" olmaya hiçbir biçimde engel değil. Temel tercihte çok net olmak gerekiyor, önemli ve tayin edici olan budur. Bir partili partisini tartışmaz, temelinden tartışmaz, bunu kastediyorum. Bir partili, bu partiye güvenilir mi, güvenilmez mi tartışması yapmaz. Partisine tam olarak güvenir, bu temel üzerinde partisinin daha doğru bir yol yürüyebilmesi ve daha başarılı bir biçimde yürüyebilmesi için de, tartışılması gereken herşeyi tartışır. Bu onun için yalnızca bir hak değil, aynı zamanda partiye karşı yerine getirmesi gereken bir görev ve sorumluluktur da.

En ufak bir aksaklıkta, gecikmede, gerilemede partiye karşı güvensizlik duymak, tipik bir küçük-burjuva zaafiyetidir. Sağlam bir proleter ya da teoriyi sağlam temelleriyle kavramış bir devrimci bu hatayı yapmaz, bu çok tipik küçük-burjuva zaafiyetini göstermez. Ya da bu türden bir hatayı hayatında bir kere yapar ve zaten bu tutum partiye bir yol ayrımına da varır. Ama geriye doğru olur, ama ileriye doğru olur. Bir insan partisine ilgili ikide bir kuşkuya kapılmaz. Kapılmadığı zaman ne olur? Bundan partisi de kazanır, kendisi de kazanır.

Habip aşırı sadık bir Ekimcidir. Dönün geriye doğru bakın, bu bağlılık ve sadakatın sayısız çarpıcı örneklerini görürsünüz. Bu bizim kendisine şu veya bu vesileyle en sert eleştirileri yönelttiğimiz bir evrede bile böyledir. Partinin şu veya bu nedenle bir tutumu olmuşsa eğer, partinin müdahalesi doğrudur, sonuna kadar destekliyorum demiştir, demesini bilmiştir. Çeşitli yoldaşlara yazdığı mektuplar bunun yazılı tanığıdır. Şu veya bu müdahale onu da hedef alıyor olabilir; onun için problem bu değil. Ama bu insanların gücü ve üstünlüğü işte tam da buradan geliyor. Bu işin diyalektiği bu zaten. Yol dümdüzken, engel yokken, problem yokken, bunalım yokken, tökezleme yokken, bir parti ile kol kola yürümeyi herkes becerir. Bunu kongrede

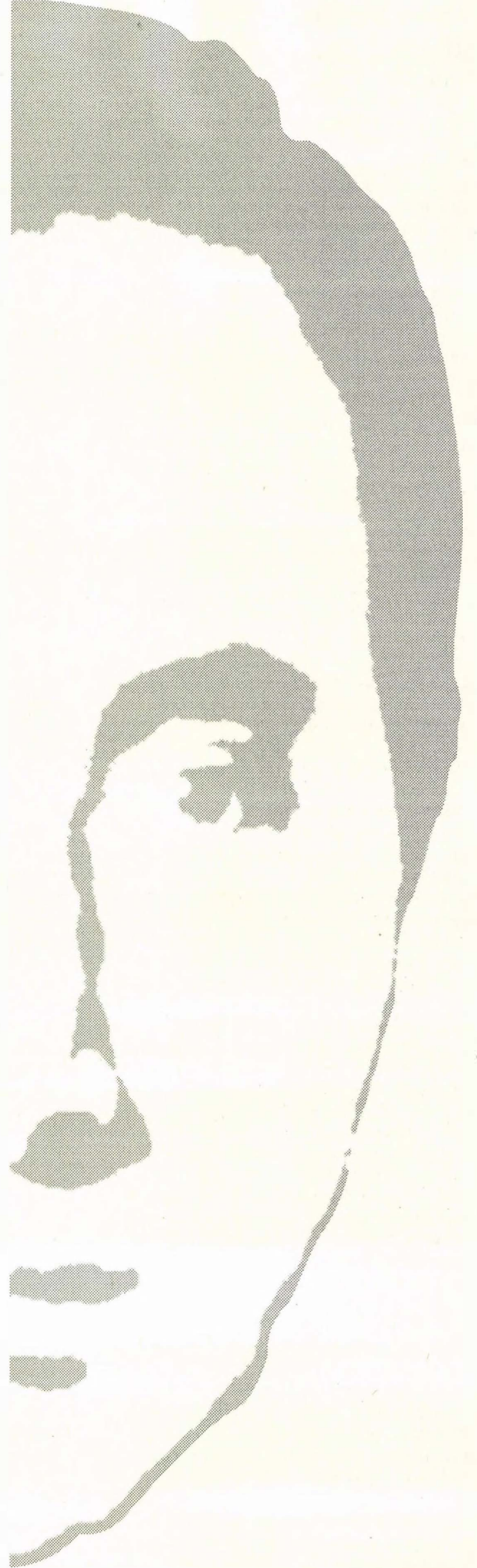
Merkez Komitesi seçimleri sırasında da uzun uzun anlattım ve örnekledim. Ve verdiğim örneklerden biri de bizzat Habip yoldaştı. Habip yoldaşın bu yolu dümdüz yürüdüğü zannedilmesin. Davada sarsılmazlıkta bir tökezleme hiçbir zaman yoktu, özgeçmiş ortada. Ama belli evrelerde belli sorunlar, belli problemler yaşamıştır, ama partisine bağlanarak yürümesini ve sorunları aşmasını da bilmiştir. Ve bir dizi vesileyle, son olarak da parti kuruluş kongresinde altını çizdiğim gibi, önemli olan da bu. Habip yoldaşın bu alandaki tutumu, tipik bir partili komünist işçi tutumudur.

Bu insanlar sağlam bir örgüt ve parti bilinci olan insanlar. Örgüt bilinci, örgüte bağlılık bilinci köklü olan insanlar. Bu insanlar, bu bilinç ve bağlılık çerçevesinde, partili olmanın onurunu derinlemesine yaşayan insanlar. Parti üyesi olmanın onuru nedir, bunu çok iyi bilen insanlar. Bu, bir başka meziyet, bir başka üstünlük. Bu bir soluk, bu davaya bağlılıktan gelen bir üstünlük. İnsanlar çoğu kere partilerine güvenlerini, tam da davaya olan güvenlerini kaybettikleri için kaybediyorlar. Yani partiye güveni kaybettikleri için davaya güveni kaybetmiyorlar, tam tersine, genellikle davaya güveni kaybettikleri ölçüde partilerine de güvensizleşiyorlar. Bu andan itibaren partinin kusurlarını arayıp bulmaya özel bir eğilim duyuyorlar ve çok geçmeden "problem" oluyorlar. Nitekim bakıyorsunuz, insanlar partiyi bıraktıklarında devrimi de tümünden bırakmış oluyorlar. Sayısız örnek bunu kanıtıyor.

İşte bu yoldaşlarımız devrime çok bağlı oldukları içindir ki, partiye de sarsılmazlık ölçüsünde bağlılardı. Dolayısıyla gerçek birer dava adamı olan bu insanların aynı zamanda sağlam parti kadroları olmalarında şaşılacak hiçbir yan yok. Açın Tuna'nın kapanış konuşmasını okuyun, parti bilinci denilen şeyin ne olduğu orada çok iyi bir biçimde var. Açın polisteki direniş metnini okuyun, direnişini anlatacağına, direnişin felsefesini yapıyor orada ve bu baştan sona coşkulu bir parti savunusu. Bu önemli onun için; zira onun direnişçi bir kadro olduğunu biliyorlar, oturup bu durumdaki bir kadroya güya ideolojik bir saldırı yöneltmeye çalışıyorlar. O da direnişini anlatan yazısında bu ideolojik-psikolojik saldırıyı yanıtlıyor. Bu sanıldığı kadar küçümsenmesi gereken bir mesele değil, diyor. İdeolojik-psikolojik saldırı son yıllarda, özellikle bugün temel önemde bir sorun. Ve Ümit burada, kendi direnişini, parti programının teorik bölümü ile ilişkilendiriyor. Bunlar karşısında yenilebilmek için bunlara öncelikle ideolojik olarak yenilmek lazım ki, bu mümkün mü, diyor. Biz partimizin programının teorik bölümünü kongrede daha yeni tartışmış, özümsemiş ve onaylamıştık; bu durumda burada bizim yenilmemiz mümkün müydü, diyebilen bir insan. Davaya sağlam ideolojik bağlılık beraberinde partiye sarsılmaz bağlılık getiriyor, dikkat edin.

Partinin maddi ve manevi değerleri konusunda aşırı hassasiyet

Ümit de tasfiyecilik döneminde saflarımızda olan bir yoldaş. İstanbul EGK'da idi, onun da çok net ve tok bir tavrı vardı. EGK bir bütün olarak net bir tutum aldı. Aynı şeyi her iki yoldaş açık alan provokasyonu sırasında da gösterdiler. Ümit yoldaş zaten bu insanları erken bir zamandan itibaren samimiyetsiz ve güvenilmez buluyordu. Habip'in bu aynı konuda ne yazdığı ise *Ekim*'de yayınlandı, böyleleri yaptıklarının hesabını

vermezlerse derhal kurşunlanmalı diyecek kadar açık ve tok bir tavır içinde idi. Bu yoldaşlar bu konuda da yaptıkları işi çok ciddiye alan devrimciler oldukları için, öyle küçük-burjuva duygusallığıyla davranmayan insanlardı. Ümit ile ilgili durumu açıklayamayacak, açık konuşamayacak durumdayım, partinin illegalitesi elvermez buna. Habip'in yazıya konu olmuş politik bir tutum olduğu için örnek olarak veriyorum.

"Böylelerinin hakkı mermi çekirdeğidir, böylelerinden bu esirgenmemelidir" diyor, *Ekim*'de yayınlanan yazısında. Parti bunlar karşısında zayıf davranıyor demeye getiriyor. Bir partinin birikimiyle oynanmaz, bir partinin değerleriyle oynanmaz, bir partinin itibarıyla oynanmaz, diyor. Ve şunu da belirtmek gerekir ki, bu yazı redaksiyon esnasında epey yumuşatılarak, sertliklerinden arındırılarak yayınlanmış bir yazıdır. Buna rağmen yayınlanmış haliyle bir hayli sert bir yazıdır. Lenin'in "*Macar İşçilerine Selamı*"ndan alıntı yaparak giriyor.

"*Savaşta korkakların hakkı mermi çekirdeğidir*", diyor Lenin orada; Macar işçileri, acımayın, eliniz titremesin diyor. Buna amırtırma yapıyor Habip.

Sözünü ettiğim yazı, '98 Nisan'ında *Ekim*'de yayınlanmış bir yazıdır, altında "H.G/Ankara Cezaevi" diye yazar. "*Düşünleşmeyi hareketimize karşı düşmanca davranışlara vardırırları affedemeyiz*" başlığı taşımaktadır. Ama bu yoldaş aynı zamanda "*Biz affetmeyeceğiz!*" başlığıyla düzene de aynı toklukla cepheden saldıran bir yoldaştır. Burada bir tutarlılık var. Düşmanımı ciddiye alan, ona kin duyan, onu affetmeme kararlılığı gösteren bir devrimci, kendi iç düşmanına karşı da aynı acımasızlığı gösterebiliyor ve göstermek zorunda. Yoksa devrimci siyasal yaşam ciddiyetini ve inandırıcılığını yitirir, duygusal, yararsız ve sonuçsuz bir oyuna dönüşür. Devrimci siyasal yaşam güçsüzlükleri, küçük-burjuva duygusallıkları, anlamsız ve lüks duygusallıkları kaldırmıyor. Bu açıdan her iki yoldaş da benim ölçülerime göre fazlasıyla katı insanlar. Bana göre, benim ölçülerime göre... Ben bazen bu katılıklarına şaşırılmışımdır da. Ama böyle davranırlarken onların bir bildiği vardı her zaman, temelde onlar haklıdır, bunu büyük bir içtenlikle de söylüyorum. Kendine devrim için 27 senelik bir yaşam biçim bir devrimci insan, o tokluğu, yerine göre acımasızlığı gösterir. Devrim için bir acımasızlık, bunun bildik türden zalimlikle en ufak bir ilgisi yok. Hak eden hak ettiğini almalı düşüncesinden, inancından gelen bir şey bu.

Biz öte yandan, bu aynı yoldaşların ne kadar duygulu insanlar olduklarını da biliyoruz. İşte burada, Ümit'in *Cumhuriyet Dergi*'de yayınlanmış şiirinden bir parça var. Çok güzel bir şiir. Gerçekten çok güzel, çok duygulu bir şiir. Bu aynı yoldaşın öteki yanı da işte bu. Ama bu yoldaş aynı zamanda gerektiğinde parmağı titremeyen de bir yoldaş. Bu, budur işte. Bu yoldaşların insanı kişilikleri çok övülüyor. Açın, Adana'dan bir genç yoldaşım, zamanında Habip'i yakalatan yoldaşım yazdıkların okuyun; "O zamanımızın Babuşkinler'indendi", diyor. Açın Mahmut Alınak'ı okuyun, TKP/ML tutsağı bayanın yazdıklarını okuyun. Bu yoldaşlarımız fazlasıyla insan, kelimenin tam anlamında gerçek birer insan. Yıldız Doğru'nun ifadesiyle "insan gibi insan", "insan güzeli insan"...

Ama bu yoldaşlar aynı zamanda, partimizin birikimi ve değerleriyle oynayanların hakkı mermi çekirdeğidir, parti bunu onlardan esirgenmemelidir diyen, diyebilen de insanlar. Bu yoldaşlar yeri geldiğinde, vesile doğduğunda, düşman karşısında parmağı titremeyen de insanlar, parti bunun tanığıdır. Bu katılığın gerisinde kendine göre tutarlı bir yaklaşım da var. Suç arıyorsanız, provokasyonun kendisi fazlasıyla suçtur. Hiç kimse bu partinin değerleriyle oynayamaz, birikimiyle, itibarıyla,

prestijiyile oynayamaz. Buna hiç kimsenin hakkı yok, bu hakkı kendinde görenler de bir şeyleri hak etmişlerdir diyen bir bakış bu.

Bunu deme rahatlığı ve tokluğu nereden geliyor? Şuradan geliyor. Bu partinin bir iç yaşamı var, bir demokrasisi var, insanların hakları var. İnsanlar bir şeyi eleştirmek istiyorlarsa, bu örgütte eleştiri mekanizmaları var. Bu örgütte fazlasıyla demokrasi var. İnsanlar bir şeyleri eleştirmek istiyorlarsa eleştirsinler, itham etmek istiyorlarsa itham etsinler.. Yıkıma, komplo, bu neyin nesi? Görüşse görüş, parti kuralları çerçevesinde koy ortaya görüşünü; eleştiri ise eleştiri, eleştir eleştirmek istediğini şeyi. Partinin sana verdiği birtakım yetkileri ve sorumlulukları kötüye kullanarak bir partiyi içinden sinsi bir biçimde tahrip etmek neyin nesi peki? İnsanların uğruna öldüğü bir dava bu, kimin buna ne hakkı var? Bu hakkı kendinde görenlere karşı bir tahammülsüzlük örneği Ümit ve Habip yoldaşların tutumu. Bu tümüyle dava adamı olmakla bağlantılı bir şey; çok sıradan insanlar bunu, buradaki katılığı anlayamazlar.

Bugünün ölçüleri üzerinde devrimciler bu yoldaşlar. Çünkü partimizin kendisi bu ölçülerin üzerinde, büyük bir içtenlikle söylüyorum bunu. 12 Eylül'ün yıkıntısının içinden bu kadar diri bir ideolojik-politik kimliği kim çıkarmıştır? Var mıdır böyle bir siyasi hareket? Bu parti mevcut ölçülerin üzerinde, bu parti farklı bir parti. Başından itibaren iddiası buydu. Bunlar ancak bu farklı partinin ölçülerine göre "normal" devrimciler. Biz geleceği temsil ediyoruz. Karanlığın, yıkılışın, tasfiyenin, tereddütün, ideolojik bulanıklığın, kafa karışıklığının içerisinde geleceğin duruluğunu, berraklığını temsil ediyoruz. Bunlar da bu çizginin ürünü yoldaşlar, bu son derece normal, zira bu insanlar aynı zamanda bu partinin önder kadroları. Ben, bunlar bizim partimizin özü ve özeti derken, bizim partimizin olağan kimliği bu yoldaşlarda yansıyor demek istiyorum. Ve tabii ki o olağan kimlik partinin ileri kadroları üzerinden yansıtacaktır. Açın bu partinin poliste, mahkemede, zindanda tavır üzerine metinlerine bakın, deniliyor ki, bu parti yukarı kademelerde kendini utandırmamıştır. Aşağıda zayıflıklar olmuştur, önemli olan yukardan utandırmamaktır. Çünkü eski örgütlerde birçok durumda bunun tersi yaşanmıştır. Ekrem Ekşi genç bir devrimci idi, GKB'li idi, gitti poliste direndi ve öldü; Erdal Eren ölümü yiğitçe kucaklamaya hazırlanıyordu; başka bazı insanlar direniyorlardı, ama sınav günü gelip çatığında, TDKP yöneticileri yerlerde süründüler. Devrimci bir parti için en utanç verici şey budur. Bir partinin niteliği yukardan aşağıyadır. Bir parti bir nitelikse, o niteliğinin yukarıya çıkıldıkça en ileri düzeyde yoğunlaşması lazım. Ve bu parti, TKIP, ya sağlam direnişçi önder kadrolar çıkarmıştır, ya da bunu başaramamış olanları zamanında kusmuştur.

"Kaçakların Elinde Tasfiyeciliğin Bayrağı Var!"

10 Ocak '93 tarihli, "Kemalpaşa Cezaevi"nden Ekimci Tutsaklar" imzası taşıyan mektuptan bazı bölümler okumak istiyorum. Daha önce sözümü ettiğim bu mektup "*Kaçakların Elinde Tasfiyeciliğin Bayrağı Var!*" başlığıyla yayınlanmıştı: "*EKİM '87'de üstlendiği misyonun ne kadar ağır ve sancılı olacağına bilinciyle yola çıktı. Kimi geçici yol arkadaşlarının zorluklara göğüs geremeyerek sağa sola savrulacakları onun için sır değildi. Üstelik bu kaçışların tam da düzenin saldırılarını yoğunlaştırdığı dönemlere denk geleceğinin ustalar tarafından tahlili de yapılmıştır.*

Bizce bugün olan da budur. EKİM'den 'ayrıldığı' söyleyen kimileri, sorunlarla mücadele edip çözmek ve gidermek yerine, sorunlar ve düzen

karşısında bunalıma düşerek, kaçmayı yeğlemişlerdir. Bildirilerinden görülen odur ki, kaçarken seçilebilecek en kötü ve ucuz yöntemi seçmişlerdir. Çamur atmak! Ama unutulmasın, Ekimci komünistler EKİM saflarındaki komünist potansiyelde çatlaklar yaratmak için kullanılan bu yöntemlerin tahlilini yapabilecek güç ve yetenektedirler."

Bu son cümledeki vurgulu düşünceye dikkat ediniz, bunu yapan Habip'in kendisi buna en iyi bir örnektir zaten. Bunu yazmak, tanımladığı Ekimci komüniste bir örnek vermektense başka bir şey değildir. Devam ediyorum: "*Gariptir ki, bildirilerinde şöyle deniyor; 'Bizler parti ve devrim davasının nefesleri olarak bırakılan bayrağı devralarak yeni bir Ekim devrimini Türkiye de gerçekleştirmek için savaşa atıldık!'*

"Biz Ekimci komünistlerin buna yanıtı nettir: '87'de aldığımız ve yükselttiğimiz proletaryanın kızıl bayrağı ellerimizdedir. Onu her zaman onurla taşıyacağız! Açıktır ki bu arkadaşlar yanlış bir bayrak, tasfiyeciliğin bayrağını almışlardır!

"Biz Ekimci komünistler asla marjinal bir grup ya da mezhep olmaya çalışmadık. Bizim ihtiyacımız bu değildir. Bize gerekli olan, proletaryayı iktidara taşıyacak bir proletarya partisidir.

"Bu görevin üstesinden geleceğiz. İddialıyız! Kapitalist sistemin Türkiye halkasını parçalayacağız ve proletarya iktidarını kuracağız. Bu hedefe kolay ve düz yoldan varılmayacağını biliyoruz. Hangi zorluklarla, sorunlarla olursa olsun, EKİM bütün bunların üstesinden gelecek ve elindeki bayrağı kapitalizmin göbeğine dikecektir. Bu şeref proletaryanın çelik disiplinine sahip komünistlerin olacaktır. Yarın bizindir yoldaşlar!"

Bu 10 Ocak '93 tarihinde, henüz kendisini yeni yeni eğiten komünist bir işçinin yazdığı bir mektup. Ve tekrar ediyorum, yaşanan gelişmeler konusunda henüz örgütten hiçbir bilgi ve belge gitmeden yazılmış bir mektup bu. Kendisine ulaştırılan rezillik örneği bir tasfiyeciyi açıklamaya, örgüte güveni sındırmış bir insanın verebileceği bir yanıt bu.

İşte böyle bir insan, bir sene sonra Adana'da yakalandığında, okuduğunuzda ürperdiğiniz işkenceleri gördüğünde, direnmekte hiçbir biçimde tereddüt etmez. Çünkü bu insan ne yaptığını, nasıl bir yol tuttuğunu çok iyi biliyor. Dava adamı derken anlatmaya çalıştığım şey bu. Ama dava adamı olan, aynı zamanda parti adamı oluyor, aynı zamanda örgüt adamı oluyor. Çünkü dava ancak partilerin şahsında savunulabiliyor, tarih davaları başarıya ulaştırmada partiden başka bir araç yaratmış değil henüz. Parti varsa dava güvencededir, partisiz dava boş bir laftır. Partiniz yoksa, örgütünüz yoksa, davanız bir hiçtir. O zaman davaya bağlılığınız yalnızca platonik bir aşktan ibarettir. Bir sonuç yaratmaz ve zaten siz de bu durumdan kurtulmadıkça, bir partiye bağlanmadıkça, davanıza da çok fazla bağlı kalamazsınız.

Ve bu yoldaşlar tam da bundan dolayıdır ki, partili olmanın onurunu da hep taşıdılar. Bu nereden taşınır? Sınavlarda taşınır, sınav günü gelip çatığı zaman, partinin çıkarlarını ve değerlerini herşeyin üzerinde tutmakla taşınır. Bu dışarda polisin her türlü saldırı ve terörünü göğüsleyebilmektir, siyasal poliste direnmesini bilmektir, zindanda devrimci onuru yükseklerde tutmasını bilmektir, DGM kürsülerinde devrimi ve sosyalizmi cepheden savunmasını bilmektir, bu kürsülerde düzen yargıçlarının yüzüne "*Partimizin ayak seslerini duyuyor musunuz?*" diye inançla haykırabilmektir. "*Devletinizi bir katiller çetesi yönetiyor*" sözlerini o suratlara bir kama gibi saklayabilmektir... Bu, budur.

(Devam edecek...)

(Bu metin TKIP Merkez Yayın Organı Ekim'in Kasım '99 tarihli 210. sayısından alınmıştır.)

Parti programının sorunları üzerine çok yönlü, canlı ve dinamik tartışmalar...

Eksen Yayıncılık tarafından çıkarılan "Parti Programı Üzerine/1-Program Yöntemi ve Yapısı" başlıklı yeni kitabın "Sunuş"unu okurlarımıza sunuyoruz

Türkiye Komünist İşçi Partisi Kuruluş Kongresi 5 Ekim 1998 tarihinde toplandı ve çalışmalarını partinin kuruluş tarihi olarak kabul edilen 1 Kasım '98'de noktaladı. Resmi oturumlardan önce bir kongre ön hazırlık sürecinin yaşandığını ve bu süreçte kongre gündemini oluşturan konu ve sorunlar üzerine kapsamlı hazırlık tartışmaları yapıldığını bugün artık biliyoruz. Kamuoyuna sunulmuş zengin kongre hazırlık materyali buna ayrıca tanıklık etmektedir.

Gerek ön hazırlık sürecinin ve gerekse resmi kongre çalışmalarının en temel konusunu ise şüphesiz program sorunu oluşturmuştur. Her parti siyasal mücadele sahnesine öncelikle temel ilke ve amaçlarını içeren bir programla çıkabileceğine göre, bir parti kuruluş kongresinde program sorununun özel bir yer tutması anlaşılır bir durumdur. Fakat program sorununun TKİP Kuruluş Kongresi çalışmalarında özel bir yer tutması, bu olağan ihtiyacın ötesindedir.

Komünist hareket Türkiye'nin halkçı devrimci hareketinden koptu. Bu kopuş dünyada ve Türkiye'de bir dönemin kapanmakta olduğu bir evreyle örtüşüyordu ve bu açıdan kuşkusuz bir rastlantı değildi. Yeni dönemin bilinci, bu çerçevede yeni dönemin bir hareketi olmak, girilmekte olan dönemin ihtiyaçlarına yanıt veren bir parti inşa etmek, komünist hareketin gelişme çizgisinde tayin edici bir rol oynamıştır. Bu bilinç ve gelişme çizgisi, program sorununun çözümünde de kendi izdüşümünü göstermek, sonuçlarını ortaya koyabilmek durumundaydı. Komünistler marksist yönetime dair üstünlüklerini bu sorunda da başarıyla somutlayabilmek görev ve sorumluluğu ile yüz yüze idiler.

Kuruluş Kongresi'nin kapsamlı ve çok yönlü program tartışmaları açıkça göstermektedir ki, bu büyük oranda başarılıdır. Komünistler, bir yandan program sorunu üzerine tüm tarihsel birikimi mümkün mertebe irdelemek, özümsemek, eleştirel bir değerlendirmeden geçirerek bugünün programı için bir dizi temel önemde sonuç çıkarmak; öte yandan ise, programın özünü ve temel unsurlarını oluşturan konu ve sorunlar üzerine ayrıntılı bir teorik-politik tartışma yürütmek, bu sorunlarda ilerletici açıklıklar yaratmak gayreti içinde olmuşlardır.

Bu amaç ve yönetsel tutum sayesinde ki, TKİP Kuruluş Kongresi'nin program tartışmaları üzerinden zengin bir düşünsel birikim ortaya çıkmıştır. Bu kitapta yalnızca bir ilk bölümü sunulan kapsamlı, çok yönlü, canlı ve dinamik tartışmalar bunu açıkça göstermektedir.

Önümüzdeki günlerde yayınlanacağı açıklanan TKİP Programı'nın dinamik özünü ve bütün bir yönetsel, teorik ve politik arka planını anlamak, bu çerçevede bu programı yerli yerine oturtmak isteyen herkes öncelikle bu materyali incelemek

durumundadır. Bir bakıma bu materyal, bütün bu açılardan, TKİP programının önden ayrıntılara inen bir izahı ve gerekçelendirilmesidir. Fakat incelendiğinde görülecektir ki, bu materyalin dar anlamda bir programın gerekçelendirilmesinden öte bir anlamı, kapsamı ve işlevi vardır. Devrimci okurun burada, program sorunuyla doğrudan ya da dolaylı olarak bağlantılı olan hemen her sorun üzerine, ilgi çekici ve yol açıcı görüş ve değerlendirmeler bulacağına inanıyoruz.

Parti programı üzerine materyalin kitap halinde yayınına program yapısı ve yöntemine ilişkin tartışmalarla başlıyoruz. Bu tercih çerçevesinde, aynı kapsamdaki ön hazırlık tartışmalarıyla resmi kongre oturumlarındaki tartışmalar biraraya getirildi ve elinizdeki kitapta A ve B ana bölümleri olarak sınıflandırıldı. Bunu parti programının teorik bölümüne ilişkin tartışmaların kitaplaştırılması izleyecektir.

Henüz kesinleşmemiş olmakla birlikte, TKİP Kuruluş Kongresi'nin parti programı üzerine materyalinin en az 5 kitap halinde yayınlanması planlanmaktadır.

7 Aralık '99

EKSEN YAYINCILIK KİTAP LİSTESİ

1-	Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm (TDKP Eleştirisi) 2. Baskı	1.200.000 TL.
2-	Modern Revizyonizmin Çöküşü SB ve D. Avrupa Üzerine (Tükendi)	2.600.000 TL.
3-	Yakın Geçmiş Genel Bir Bakış ve Platform Taslağı (Tükendi)	600.000 TL.
4-	Devrimci Harekette Reformist Eğilim	1.500.000 TL.
5-	Teori ve Program Sorunları	2.200.000 TL.
6-	Dünyada Yeni Düzen ve Ortadoğu (Tükendi)	800.000 TL.
7-	Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi	1.900.000 TL.
8-	EKİM 1. Genel Konferansı, Değerlendirmeler ve Kararlar	2.400.000 TL.
9-	ekimler-1, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi (Tükendi)	4.000.000 TL.
10-	ekimler-2, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi	4.500.000 TL.
11-	Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi (Tükendi)	2.000.000 TL.
12-	İç Yazışmalar/İç Çatışmalar, Işık, Daha Çok Işık (Tükendi)	1.600.000 TL.
13-	EKİM Olağanüstü Konferansı (Tutanaklardan Seçmeler) Devrimci Örgütlenme Sorunları (Tükendi)	2.750.000 TL.
14-	Kürt Ulusal Sorunu-1 Teorik-Programatik Perspektifler ve Değerlendirmeler	2.500.000 TL.
15-	Kürt Ulusal Sorunu-2 Teorik-Programatik Perspektifler ve Değerlendirmeler	3.500.000 TL.
16-	Tasfiyeciliğe Karşı Konuşma ve Yazılar, Kapanlar ve Kapılanlar (Tükendi)	1.900.000 TL.
17-	Devrimci Gençlik Hareketi Genişletilmiş 2. Baskı	2.000.000 TL.
18-	Gebze Direnişinin Ardından	500.000 TL.
19-	20 Temmuz Dersleri (Tükendi)	500.000 TL.
20-	Dünya'da ve Türkiye'de Özelleştirme Saldırısı (Tükendi)	500.000 TL.
21-	"İş-Ekmek-Özgürlük" sloganı üzerine, Liberal Demokratizmin Politik Platformu Genişletilmiş 2. Baskı	1.200.000 TL.
22-	EKİM 3. Genel Konferansı Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler	2.400.000 TL.
23-	Küçük Burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi (Z.Ekrem'e Cevap)	2.000.000 TL.
24-	EKİM 3. Genel Konferansı Örgütsel ve Siyasal Tartışmalar (Tutanaklar)	3.000.000 TL.
25-	Demokratizmi Savunmanın Sınırları	800.000 TL.
26-	EMEP Eleştirisi Bir sosyal reform partisinin ideolojik, politik ve örgütsel temelleri üzerine	900.000 TL.
27-	Partileşme Süreci-1 Perspektif ve Değerlendirmeler	2.800.000 TL.
28-	Partileşme Süreci-2 Polemikler: Devrimci Proletarya'ya yanıt	2.300.000 TL.
29-	Demokrasi ve Devrim (Program sorunları üzerine konferanslar)	1.400.000 TL.
30-	Bağımsızlık ve Devrim (Program sorunları üzerine konferanslar)	2.400.000 TL.
31-	Demokrasi, Devrim ve Oportünizm	1.500.000 TL.
32-	Ulusal Sorun ve Devrim (Program sorunları üzerine konferanslar)	1.800.000 TL.
33-	Parti programı üzerine/1, Program yöntemi ve yapısı	2.250.000 TL.

Yeltsin'in istifası ve ötesi

Rusya'da Bizans oyunları

C. Kaynak

Geçen yılın Ağustos ayında *Kızıl Bayrak*'ın 69. sayısında, Rusya'daki başbakan değişikliği konusundaki değerlendirmemizde, şunları söylemiştik:

"Rusya'da Boris Yeltsin iktidarı can çekişiyor. IMF'nin Rusya'ya yeniden kredi olanakları tanınması, Paris Klübü'nün bu ülkenin dış borçlarının tahsilini yeni bir takvime bağlamasının gerisinde, önümüzdeki süreçleri yönlendirmek kaygısı var. Zira Boris Yeltsin dönemi kapanmanın eşğine dayanmış durumda. Son anda alışılmış entrikalara başvurulup bazı uzatmalara gidilse bile, Boris Yeltsin ile özdeşleşmiş bulunan dönemin günleri sayılıdır. Tali bir öneme sahip olan 19 Aralık milletvekili seçimleri ertelense, gelecek Haziran ayı için öngörülmesi olan devlet başkanlığı seçimleri erkene alınsa ya da iptal edilse bile, Boris Yeltsin döneminin kapanması kaçınılmazdır. Bu dönem uzadığı ölçüde rejim ile toplum arasındaki uçurum derinleşmektedir. İşte bu uçurumun derinliğinin, içerdiği potansiyel tehlikelerin verdiği korku sonucudur ki, Kremlin çaresiz çırpınışlar içindedir."

"... Kremlin'de klikler arası savaş kızıştıkça, Dağıstan'daki çatışmaların dozu da yükselmektedir. Son günlerde yapılan açıklamalara bakıldığında ve olay diğer gelişmelerle bir arada değerlendirildiğinde, ufukta yeni bir Çeçenistan savaşının işaretleri görülmektedir. İçte zora giren iktidarlar çareyi dışarıya saldırmakta aramaktadır. Moskova'daki it dalaşına paralel olarak Kremlin, büyük bir ihtimalle, Kafkaslar'da yeni bir askeri maceraya atılmaktan geri durmayacaktır. Böylece rejime militarist bir karakter kazandırma yoluna gidilerek zaman kazanılmaya, birikmiş toplumsal sorunlara karşı panzehir bulunmaya çalışılacaktır."

Aradan geçen zaman, Dağıstan'daki çatışmaların ikinci bir Çeçenistan savaşına dönüştüğünü, bu savaşın birikmiş yığınla toplumsal soruna karşı panzehir olarak kullanıldığını, rejimin militarist ve polisiye karakterinin önplana çıkartıldığını ve sonuçta da Kremlin'deki halef yarışında nihai seçeneğin yapılmasının kolaylaştığını gösterdi. Ve bu sürecin belli bir aşamasında, 19 Aralık tarihli milletvekilleri seçimlerinde elde edilen başarının ardından, 31 Aralık günü, Boris Yeltsin istifa ederek başkanlık yetkilerini Başbakan Vladimir Putin'e devretti.

Kremlin'de yaşanan nöbet değişimini farklı açılardan tanımlamak mümkündür. Yapılan biçim açısından bir soytarlıktır, bir acz ve çaresizlik göstergesidir. Boris Yeltsin istifa ederek yetkilerini başbakan Vladimir Putin'e devretmesinden anayasanın öngördüğü bir hüküm olarak bahsedilmekte ve meşru gösterilmeye çalışılmaktadır. Oysa söz konusu anayasa 1993 yılının son üç ayında Rusya'da yaşanan kanlı olayların bir ürünüdür. IMF'nin dayattığı kapitalist yağma ve talan reçetelerine kısmen karşı çıkan, reformların uygulanmaya konmasını sekteye uğratan parlamentoyu Boris Yeltsin 21 Eylül 1993 tarihli bir başkanlık kararnamesi ile dağıtmıştı. Kremlin'in bu zorbalığına başkaldıran yüzü aşkın

milletvekili, başkan yardımcısı Alexandre Ruskov ve meclis başkanı Rouslan Hasboulatov önderliğinde parlamento binasında toplanarak halkı isyana çağırılmışlardı. 3-4 Ekim '93 gecesi Boris Yeltsin'in emri ile parlamento binası, dünyanın gözleri önünde top ateşine tutulmuş ve büyük bir katliam gerçekleştirilmişti.

Emperyalist metropollerde yeri geldiğinde çok övülen yeni Rus demokrasisinin temel taşlarından birisi parlamento katliamıdır. Bu katliamın hemen ardından Boris Yeltsin mevcut anayasayı rafa kaldırdığı gibi anayasa mahkemesini de lağvetti. Böylece parlamento katliamının ardından hızla demokratikleşme sürecine girdiği iddia edilen Rusya'de, ne meclis, ne anayasa, ne anayasa mahkemesi, ne de basın özgürlüğü kaldı. Ülkede yeni yetme bir gangster şebekesinin uluslararası hamileri ile işbirliği içinde kukla gibi oynattığı yeni Çar Boris'in imzası dışında hiçbir yasal mevzuat yoktu. Boris Yeltsin ikibuçuk ay içerisinde 500'ü aşkın kanun kuvvetinde kararname yayınladıktan sonra, onlardan hareketle değiştirilmesi önden imkansızlaştırılmış ve tüm yetkileri Kremlin'e devreden bir anayasa hazırlandı.

Eğer buna demokrasiyi teminat altına alan bir anayasa deniliyorsa, o zaman dünyada diktatörlük rejimlerin fiili varlığından bahsetmek yersizdir. Onun için biz o dönem Boris Yeltsin'i "*Kremlin'de bir Pinochet yatıyor*" diyerek tanımlamıştık. Dolayısıyla, Boris Yeltsin'in yetkilerini transfer ederken anayasaya uyduğunu, dolayısıyla devir teslimin demokratik kurallar çerçevesinde gerçekleştiğini iddia etmek Afgan Talibanların medeniyetin korucuları olarak tanımlamaya benziyor. Putin'in imzaladığı ilk kararname ile Boris Yeltsin ve ailesinin can ve mal varlığını garantilemesi, ona bazı imtiyazlar tanınması ve hakkında herhangi bir soruşturmanın açılmayacağına ilişkin söz vermesi, oynan Bizans oyununun bir başka yönüdür.

İçerik açısından nöbet devrinin karakteri aynı

kategoriye girmektedir. Rusya'da iktidarı Boris Yeltsin'in önderliğinde gassetmiş olan çetenin kendisini yenilemesinin sancılı olmasından korkuluyordu. Özellikle uluslararası sermayenin duyduğu bu korku henüz atlatılmış değildir ve atlatılması kolay olmayacaktır. Çünkü, yaklaşık on yıldır topluma hükmeden ve ülkenin toplumsal desteğe sahip değildir. 12 Haziran 1991 seçimlerinde Boris Yeltsin'in % 57.3 oranında oyla Rusya Cumhuriyeti Başkanlığına seçilmesinin ardından çok şey değişti. Devlet kamu sektörü çalışanlarına maaşlarını ödeyemez duruma düştü ve 1 Ekim 1998 tarihinde ödenmeyen

maaşların tutarı 60 milyar rubleyi buldu. Bu arada bazı kaynaklara göre yeni yetme Rus burjuvazisi yurtdışına 300 milyar dolar tutarında sermaye transfer etti.

Bu nedenle egemen sınıfların önünde duran biricik alternatif, yönetici kadroları yenilemek, halef sorununu kendi arasında çözmek ve sonucu kitlelere bir yolunu bulup kabul ettirmektir. Boris Yeltsin Rusya'sında emirvakilerin, oldu bittilerin sonradan halkoyu ile meşrulaştırılması bir geleneğe dönüşmüştür. Ancak bu çözümün icrası her zaman kolay olmamakta, bazı riskler taşımaktadır. Bıçağın kemiğe dayandığı kitleleri kandırma ve sahte hedeflere yönlendirme her zaman kolay olmamaktadır.

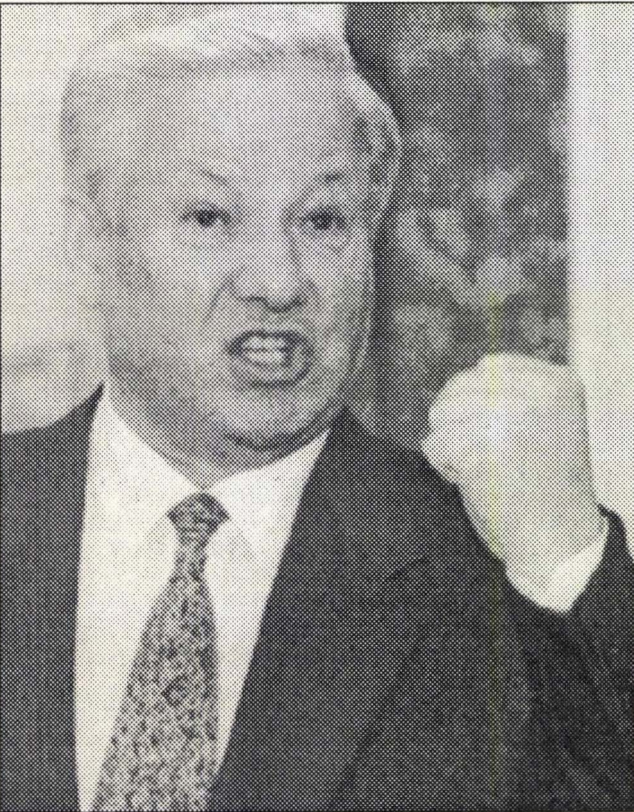
Örneğin ilk Çeçenistan savaşı Rusya'da büyük bir tepkinin doğmasına yol açmıştı. Başkanlık seçimlerinin arifesinde savaş durduruldu ve Haziran '96'da seçimlerin ilk turundan birkaç gün önce uzlaşmanın nedeni Boris Yeltsin'e sorulduğunda, cevabı "*yoksa seçimleri kazanamam*" demek oldu. Diğer bir güçlük egemen güçlerin iç çelişkilerinden kaynaklanıyor. Kremlin iktidar ekibinin iç dengesini korumak için 18 ay içerisinde 5 kez başbakan değişikliğine gitmek zorunda kaldı. Putin'den önce başkaları resmi halef ilan edilmişti.

Putin üzerinde mutabakata varılmış olması, nihayet en ideal adayın bulunmuş olduğu anlamına

gelmemektedir. Putin'e böyle bir sıfat atfedilmekte ve mevcut senaryonun geçen yılın ilkbaharından itibaren yavaş yavaş uygulanmaya konduğu iddia edilmektedir. Dengelerin son derece hassas olduğu Rusya'da bu tanım muhtemelen sonuçtan hareketle geriye dönük bir tanımlamadır. Kesin olan, iktidar klğinin esas olarak orduya, istihbarat servisine ve polise dayanarak egemenliğini sürdürmeye çalıştığıdır. Bu arada başlatılan Çeçenistan savaşı temel tema olarak kullanılmış ve savaşa endeksli gerici bir dinamik yaratılmıştır.

Boris Yeltsin'in sağlık durumunun giderek bozulduğu bir ortamda bu dinamiğin, deyim yerinde ise, meyvesinden Putin yararlanmış ve üzerinde mutabakata varılmasını kolaylaştırmıştır. Putin'in kurdurduğu partinin 19 Aralık seçimlerinde hiç yoktan %25 oranında oy alarak ikinci parti konumuna yükselmesi, savaş popülaritesinin bir seçim dinamiğine dönüşmesine yol açmıştır. Herşeyin her an değişebileceği bir ortamda Kremlin'in akıl hocaları bu fırsatı kaçırmak istemediler ve seçim takvimini bozmanın en rasyonel çare olacağını düşündüler. Böylece, gelecek 26.Mart günü yapılacak olan devlet başkanlığı seçimlerinde devletin tüm olanaklarını kefeye koyarak, Rusya'nın türedi burjuvazisinin polisi Putin'in mevcut konumunu halkoyu ile meşrulaştırmaya çalışacaklar.

Dolayısıyla, takvimi resmen sunulan bu senaryodan çıkarılacak ilk sonuçlardan birisi, Çeçenistan savaşının akibetidir. Bu savaşın Moskova'daki görev devir töreninin ilk perdesinin oynanmasını kolaylaştırdığı açıktır. Onun için Putin bu savaşın kendisine sağladığı avantajlardan son ana kadar yararlanmaya çalışacaktır. Bu konuda muhtemelen gününbirlik kamuoyu araştırmaları yapılmıştır. Eğer daha fazla kan dökülmesi gerekiyorsa, asla geri durulmayacaktır. Bu arada danışıklı döğüşün fazla sırtmaması için bazı göstermelik jestlere ağırlık verilecektir. Boris Yeltsin'in uzun yıllardır danışmanlık yapan kızının Kremlin'den kovulması bir ilk örnektir. Kitlelerin geri duygularını okşamak amacıyla 'yurtseverlik' adına batıya yönelik sözlü sataşmaların dozunun artması hiç de şaşırtıcı

olmayacaktır.

Eğer bu senaryo öngörüldüğü gibi sonuçlanırsa, türedi Rus burjuvazisi gibi emperyalist güçler de rahat bir nefes alabilecekler. Çünkü emekçi kitleleri oyalamanın yeni bir fırsatını yakalamış olacaklar. Yeltsin'in adı ile özdeşleşen ekibin ipliği pazar çıkmıştı. Ona verilen destek sadece açıklarını kapatmaya, skandallarını örtbas etmeye harcanıyordu. Sistem başlıca aktörleriyle olduğu gibi yerinde kalmış olsa bile, onu simgeleyen değişmiş olması yeni bir dinamik oluşturmanın koşullarını yaratıyor.

Fakat sembolik ve göstermelik jestlerle Rusya'nın karşı karşıya olduğu sorunlara çözüm getirilemeyeceği açıktır. Rusya'nın karşı karşıya bulunduğu çok yönlü sorunları aktüalitenin seyrine göre periyodik olarak işlemeye çalışıyoruz. Burada ayrıca bir özetini ya da hatırlatmasını yapmak gereksizdir. Sadece bir alıntı yapmakla yetinelim. Rus politika uzmanı Andrei Piontkovski birkaç ay önce, Putin henüz geçici başkan atanmadan önce, sağduyulu ve sade bir değerlendirme yapmıştı. Bugün bazı gözlemciler onun ne kadar yanıldığını söylüyor ve dalga geçiyorlar. Piontkovski değerlendirmesinde şöyle diyordu:

"Putin Kremlin'in iletişim uzmanlarının bir ürünüdür. Birkaç ay önce Evgeni Primakov 'ulusun babası' olarak tanıtılıyordu. İstikrarın teminatı sayılıyordu. Sıra Putin'e geldi. Putin Büyük Rusya'nın yeniden doğuşunu, askeri dinamizmi ve Çeçen teröristlere karşı zaferi simgelemektedir. Gün gelecek Putin efsanesi de parça parça dağılacaktır".

Boris Yeltsin ve ekibi '90'lı yılların başlarında Kremlin'de iktidar koltuğuna oturduklarında aslında dev bir mirasa kondular. Bu miras tüm yozlaşmışlığına rağmen emperyalist-kapitalist dünyanın uykusunu kaçıran, ona sürekli soğuk terler döktüren Sovyetler Birliği idi. Bu miras Sovyetler Birliği işçilerinin, emekçilerinin aydınlarının, bilim adamlarının, Kızıl Ordusu'nun, revizyonizmin yıllar boyu tüketmekle sonunu getiremediği maddi kazanımlarıydı, onuruydu, gururuydu. Birkaç yıl içerisinde bu miras tüketildi ve ABD'nin, Monaco'nun, İsviçre'nin,

Luxemburg'un bankalarına transfer edildi. Geriye fazla bir şey kalmadı. Avrupa'da faşizmi ezen Kızıl Ordu'nun mirasçıları olduğu iddia edilen Rus subayları bugün Kafkasya'da çoluk çocuk demeden masum insan boğazlıyorlar. Sovyetler Birliği'nin bilim adamları bugünün Rusya'sında dilencilik, hırsızlık yapıyorlar vb.

Sonuç olarak, sermaye dünyasının sırtını sıvazlamaya hazırlandığı Vladimir Putin'e miras dahi kalmadı. Tam tersine, toplu bir enkaz devralmak zorunda. Sorun sadece enkazdan da ibaret değil. '90'lı yılların başlarında Boris Yeltsin bu dev mirasın yanı sıra bir umut da devralmıştı. Bu umut kandırılmış kitlelerin sahte umutları da olsa öyleydi. Bugünün Rusya'sında umudun yerini açlık, sefalet, patlamaya hazır öfke almış bulunuyor. Kısacası Vladimir Putin, politik ömrü eğer 26 Mart'a kadar dayanır ve başkan seçilirse, tam da bir barut fıçısı üzerine oturmuş olacaktır.

Yeltsin'in istifası:

Emperyalist metropollerden ikiyüzlü açıklamalar

31 Aralık '99 günü Boris Yeltsin'in Rus halkından özür dileyerek istifa etmesi ve yerine geçici olarak başbakan Vladimir Putin'i atması, emperyalist başkentlere, en azından şimdilik, rahat bir nefes aldirtmiş bulunuyor. Kremlin'deki nöbet değişiminin ilk celsesinin başarıyla tamamlanmış olması, senaryonunun daha sonraki bölümünün uygulanmasını kolaylaştırmaktadır.

Zamanlama açısından doğruluk derecesi bilinmeyen resmi bilgilere göre, Boris Yeltsin istifa kararını ilkin ABD'ye, sabah saat beşte telefonla arayarak uyandırdığı Bill Clinton'a, *"Ruslar anayasalarına, demokrasiye, silah kontrolüne ve pazar ekonomisine sadık kalacaklardır. Sizin bir dostunuz olmaktan onur duyuyordum ve öyle kalacağım"* diyerek teminatçı ve sadakatçı sözlerle açıkladı. Yeltsin'in sözleri, geri kalmış ülkelerdeki darbeci generallerin sözde kamuoyuna, ama aslında hamilerine yönelik yaptıkları, *"sakın yanlış anlamayın, devirdiğimiz sivil hükümetten daha uşakça davranacağız"* türünden ilk açıklamalarını andırıyor.

Kremlin'deki hırsız şebekesinin kendi kendisini yenilemekte attığı ilk adım, gösterdiği ilk başarı ve izlenecek olan politikanın geleceğine ilişkin verdiği teminatın ardından iltifat yarışı başladı.

Bill Clinton muhatabına sözlü olarak, *"tarihçiler Yeltsin'i Rusya'ya demokrasi yolunda kılavuzluk eden biri olarak anacaklar"* inı söyledi. Yaptığı resmi açıklamada ise; *"Yeltsin'in en kalıcı katkısı komünist sistemi dağıtmak, anayasal bir çerçevede ve demokratik bir biçimde seçilmiş yeni yöneticiler tarafından yeni kurumları oluşturmak olmuştur. Bugün başbakan Putin'in geçici olarak başkanlık yetkilerini anayasa gereğince üstlenmiş olması bu başarının en son örneğini teşkil etmektedir. Çeçenistan konusunda olduğu gibi bazı görüş ayrılıklarımız oldu. Ama her ikimizin görüş açısı Rusya ve Birleşik Devletlerin ortak çıkarları doğrultusunda çalışabilecekleri yönünde oldu."* dedi.

Diğer emperyalist devletlerin temsilcileri ise Clinton'un açıklamasını yaklaşık aynı terimlerle tekrarladılar. Almanya başbakanı Gerhard Schröder; *"Başkan Yeltsin Rusya'yı komünist geçmişinden kurtardı, ülkesinde demokrasi ve pazar ekonomisinin gelişimine can alıcı biçimde katkıda bulundu"* derken, İngiltere başbakanı Tony Blair; *"Boris Yeltsin'in Rusya'nın tarihinde oynadığı can alıcı rolü"* selamladıktan sonra, *"onun sayesinde dünyanın bugün daha istikrarlı, daha güvenli olduğunu"* belirtti.

Çeçenistan savaşından ötürü son aylarda araları biraz açılan Boris Yeltsin'in en eski dostlarından Fransa devlet başkanı Jacques Chirac aynı nakaratı tekrarladı: *"Boris Yeltsin'in 1991'den bu yana Rusya'da demokrasiyi kökleştirmek, politik ve ekonomik reformları başlatmak için oynadığı tarihsel rolü selamlıyorum."* Başbakan Lionel Jospin'in ise son derece ihtiyatlı olmaya çalıştığı görüldü. Lionel Jospin; *"Ben şu anda sadece başkan Yeltsin'in istifası, başbakan Putin'in geçici olarak başkan atanması ve başkanlık seçimlerinin tarihinin saptanması kararlarının Rusya'da yürürlükte olan anayasal kaidelere uygun olduğunu kaydetmekle yetineceğim. Herşeye karşın birkaç ay içinde seçimler gerekli meşruluğu sağlayacak ve biz de muhatabımızın hangi sorumlu olacağını göreceğiz. Sıra demokrasi kurallarının konuşmasındadır. Başka yapacak bir yorumum yoktur"*, dedi.

Musa Dağ'da Kirk Gün:

Soykırıma karşı bir başkaldırının romani

Roman konusunu 1915'te Osmanlı devletinin Ermeni halkına yönelik tehcir (sürgün) adı altında gerçekleştirdiği soykırımdan almaktadır. Olay, Osmanlı'nın işgali altındaki Suriye'ye bağlı Antakya'nın Süveydiye bölgesinde (şimdiki adı Samandağ, ad değişikliği Hatay'ın TC tarafından ilhakından sonra olmuştur) geçmektedir.

Enver ve Talat Paşalar'ın önderliğindeki İttihatçılar, Ermeni halkına karşı tehcir adı altında bir soykırım gerçekleştirme kararı alırlar. Kararı Ermenilerin yaşadığı bölgelerin valilerine iletirler. Ve bu emrin yerine getirilmesi için oldukça kısa bir süre tanınır.

Emri alan valiler, bunu hemen alt kademelerdeki memurlarına iletirler. Emri uygulamak için birkaç günlük süre tanınır. Tehcir (daha doğrusu katliam) hemen başlar. Van'dan Süveydiye'ye kadarki bölgelerde yaşayan bütün Ermeniler bu uygulamaya tabi tutulurlar. Tehcir edilen Ermenilerin sadece taşıyabilecekleri kadar eşya almalarına izin verilir.

Tehcirin hedefi, bütün Ermeni halkını Fırat nehri boylarında toplayıp, Suriye'nin Deyl El Zor kentinin ötesine kadar sürmektir. Ancak tehcir için sınırlı bir zaman vardır. Ermeni halkının, yaşlı, çocuk, kadın, erkek ve hastalarıyla, Osmanlı zaptiyesinin zulmü altında, yarı aç ve susuz bir şekilde, bu mesafeyi verilen sürede aşması imkansızdır. Dolayısıyla Deyl El Zor'a küçük bir azınlık ulaşır. Zaten genç Ermeni erkekleri yolda ayrılarak angarya işlerinde çalıştırıldıktan sonra kurşuna dizilirler. Süveydiye köylerinden tehcir edilen genç Ermeniler o dönem İskenderun-Antakya karayolu yapımında çalıştırılır. Bu koşullarda ölüm arar duruma gelir. Ermeni halkının karşı karşıya kaldığı diğer bir vahşet ise, genç kadın ve kızlara yönelik tecavüz ve kaçırma olaylarıdır. Zengin kesim haremine kadın seçerken, zaptiyesi, haydudu ve aylağı da tecavüz edip katleder.

Bu vahşete tanık olan ve tepki duyan müslümanlar (Türk, Kürt, Arap) az değildir. Ama o koşullarda yapabilecekleri fazla bir şey yoktur. En çok bazı Ermenileri saklayıp kurtarmaya ya da bazı yardımlar yapmaya çalışırlar. Bunu yapan sıradan emekçi insanlar ciddi tehlikeleri göze almaktadırlar. Zengin ve lümpen kesimler ise Ermeni halkın mallarını yağmalamanın hesabını yapmaktadırlar.

Oysa İttihatçılar, iktidara geldikleri dönemde (1908), Ermeni Taşnak Partisi'yle yakın ilişkiye geçmiş, işbirliği yapmışlardır. Egemenliklerini sağlamlaştırdıktan sonra ise Ermenileri katletmişlerdir.

Kemalistlerin de Cumhuriyet'ten sonra Kürt halkına karşı yaptıkları biliniyor. 20. yüzyılın sonunda Türk devletinin Kürt halkına karşı giriştiği iğrenç katliamlar ise, onun Osmanlı devletinden hiç de geri kalmadığını gösteriyor.

Ve tehcir sırası Musa Dağı eteklerinde

bulunan Süveydiye'ye bağlı 7 Ermeni köyüne gelir. Bu köyler diğer Ermeni köylerine göre şanslıdır. Bu köylerden birinde, tehcire karşı direnmeyi düşünen ve sıra kendilerine gelene kadar direnişin olanak ve koşullarını araştıran Gabriel Bagratyan ile Maraş'ın Zeytun bölgesi tehcirinden kurtulan bir papaz ve ailesi vardır. Yani halk tehcirin ne anlama geldiğini canlı tanıklarından öğrenmiştir.

Bagratyan eski bir Osmanlı subayıdır. Yedi köyün en zengin ailesinin son mirasçısıdır. Aynı zamanda ömrünün büyük bölümünü ve eğitimini Paris'te yapmış, Fransız bir kadınla evlenmiştir. Buna rağmen kaçıp kurtulmak yerine halkıyla beraber kalıp direnmeyi tercih eder.

Nihayet Osmanlı zaptiyeleri köyleri sarıp halkın tehcir için hazırlanmasını isterler. Önceden beklenmekle birlikte, haber halkın üzerine karabasan gibi çöker. Planını kafasında oluşturan Bagratyan, sıranın pratiğe geçirmeye geldiğini anlar. Halkın ileri gelenleri olarak, papaz, rahip, doktor, eczacı, öğretmen ve muhtarlarla bir toplantı yaparlar; bütün halkın toplanıp tartışmasına karar verirler.

Yedi köyün Ermeni halkı, kadını, erkeği, genci ve yaşlılarıyla toplanırlar. 5.500 Ermeni biraraya gelirler. Yüzler donuk ve umutsuzdur. Tehcir sırasının kendilerine geldiği açıklanır. Maraş'ın Zeytun bölgesi tehcirinden kurtulan papaz evinde kalıp Osmanlı'ya karşı direneceğini açıklar. Papazın bu tavrı tehcir yerine direnerek ölümü tercih etmek anlamına gelmektedir. Ardından kendini toparlayan Bagratyan, burada kalıp direnmeyi, ama direnişi evlerde değil Musa Dağı'nda yapmayı önerir. Bununla ilgili ayrıntılı bir planı olduğunu açıklar. Bölgenin önde gelen bir yaşlı papazı ise, halkından devlete karşı çıkıp günaha girmesini isteyemeyeceğini söyler ve otoriteye başkaldırının günah olduğunu savunur.

Halkın önünde iki öneri vardır: Direnmek ya da tehcir! Bir keşmekeş başlar. Donuk olan kitle canlanır, tartışmaya başlar. Bölgenin en üst dini otoritesi Tar Haykazun heyecanın yatışmasını bekler. Ortalık yatışınca tehciri savunan papazın kitleden ayrılmasını ister. Ardından halka dönüp durumun ortada olduğunu, herkesin kendi kararını kendisinin vermesi gerektiğini ve tehcire gitmek isteyenlerin kitleden ayrı duran papazın yanına gitmesini söyler. 400 kişi tanrının emirlerine karşı gelmemek gerektiğini, dolayısıyla tehciri savunan papaz Nohutyan'ın yanına gider. Geriye kalan beşbin kadar Ermeni ise direnişten yana karar verir. Deyl El Zor yollarında sürünerek ölmek yerine, direnerek onurlu bir biçimde ölmek tercih edilmiştir.

Tehcire bir gün kala, zaptiyelerin köyleri arayıp dağıtmasından sonra, Musa Dağı'na yolculuk hazırlığına girilir. Papaz Nohutyan ve arkasındakiler ise tehcire maddi ve manevi olarak hazırlanmaya başlarlar.

Musa Dağı'na çıkan halk canlanır. Yapılan iş bölümüne uygun olarak herkes dört elle işine sarılır. Ancak zengin olanlar önce sorun çıkarırlar, birden ortaya çıkan eşitlik sistemine ayak uydurmak istemezler. Ama Musa Dağı'nda başka şekilde yaşayamayacaklarını anlarlar. İstemeye istemeye uyum sağlarlar. Elbette dağ yaşamında birçok sorun ortaya çıkar. Mesela komün yaşamını hayata geçirmek vb. sorunlar. Bir yanda Osmanlı askeri zaptiyesi, öte yanda sosyal sorunlar, doğal sorunlar... Ama çare yok, her zorluğun üstesinden gelmek zorundadırlar.

Dağdaki ilk toplantıda halk önderlerini oylamayla seçer. Bir önderler konseyi oluşturulur ve konseyin başına Tar Haykazun getirilir. Diğer önderler herkesin durumuna uygun bir alandan sorumlu olur. Bagratyan askeri önderliği üstlenir. Çoğu askeri eğitime başlarlar. Ayrıca savunma mevzileri hazırlanır. Diğer önderler de kendi işlerini yaparlar. Halkın tümü işlere katılır. Musa Dağı'nda bir "kent" kurulur.

Osmanlı birkaç gün sonra ilk saldırı girişiminde bulunur. Ağır kayıplar vererek geri çekilir. Ermeni direnişçiler silah ve cephane ele geçirirler, moraller yükselir. Ama herşeye rağmen acımasız bir gerçek vardır. Osmanlı hem asker sayısı, hem de silah ve cephane yönünden çok güçlüdür. Musa Dağı'ndakilerin ise silahı, cephanesi ve yiyeceği sınırlıdır ve ikmal yolları yoktur. Ama parola sonuna kadar direniştir. Ardından ikinci saldırı gelir. Biraz kayıpla yine püskürtülür. Osmanlı acz içine düşer. Bundan dolayı çok daha güçlü bir saldırı hazırlığına başlar. Binlerce asker, top ve makineli tüfek hazırlamaya başlar.

Musa Dağı'nda ise açlık ve salgın hastalık başlamıştır. Buna bağlı birçok iç sorunlar yaşanmaktadır. Öte yandan, kesin ölüm demek olan Osmanlı saldırısı beklenmektedir. Bu koşullarda kırkıncı güne ulaşılır. Direnişçiler dışında kalan ve açlıktan yürümekte güçlük çeken yaşlı, kadın ve çocuklar Akdeniz kıyısına, Raas El Khazir'e (şimdiki adıyla Domuz Burnu) inerler. Direnişçiler ise mevzilerinde son saldırıyı beklemektedirler.

Sonuçta yedi köyün direnen Ermenileri, rastlantı sonucu 500 kayıpla kurtulurlar ve Mısır'ın Port-Said limanına gitme olanağı bulurlar.

Musa Dağ'da Kirk Gün, bir halkın trajedisine tanıklık eden, günümüz sermaye devletinin devraldığı mirasa ışık tutan bir roman. Romanın Alman asıllı yazarı Franz Wertel, olayın yaşandığı Suriye'ye gitmiş, Şam ve Antakya'da araştırmalar yapmış, bilgi toplamış ve bazı belgeleri romana yedirerek başarılı bir eser yaratmıştır. Kitabın Almanya'daki basım tarihi 1933'tür.

Gerçek demokrasi sosyalizmle gelecek!

Türk burjuvazisi ve onun devleti yıllardır işçi ve emekçileri baskı altında tutarak, kitlelerde yılgınlık ruh halini, güvensizliği yayarak, egemenliğini sağlama almaya, ömrünü uzatmaya çalışıyor.

Faşist Türk devletinin dosyası o kadar kabarık ki, saymakla bitmez. Son onbeş yıldır, zulüm ve vahşet estiren ülkeler arasında birinci sıralarda yer alıyor. Bunu daha da yakından görmek için son bir yıla bakmak yeter. Newroz sürecinde estirilen terör, insan hakları savunucularına, devrimci-demokrat sendikacılara yapılan baskılar, gözaltına alma, işkencede katletme (devrimci sendikacı Süleyman Yeter örneği), katliamlar düzenleme (en son Ulucanlar katliamı ve Adana'da evlerinde infaz edilen bir işçiyle bir devrimci örneği), insanlık dışı yöntemlerle gözaltında işkence (İskenderun'da iki genç kız örneği) vb... Tüm bunlar yalnızca son bir senede yaşanan ve kamuoyuna yansıyan olaylar. Bunlara devrimci sosyalist basına uygulanan baskıları, Marmara

ve Bolu depremindeki tutumu, Kürdistan'da süregiden saldırıları, toplu tensikatları, işçi ve emekçileri sefalet iten yıkım paketlerini eklemek gerekiyor. Tüm bunlar sermaye devletinin sürekli uyguladığı politikalar. Bir de dünya üzerinden bakalım. Demokrasi ve insan hakları havariliğine soyunan ABD ve Avrupa ülkelerindeki tablo özünde pek farklı sayılmaz. ABD emperyalizminin Irak halkına yönelik sistemli saldırıları, uygulanan ambargo sonucunda her ay binlerce insanın açlıktan kırılıp ölmesi, Yugoslavya'da kardeş halkların birbirine kırdırılması sonucu yüzlerce masum insanın ölmesi, İsrail'in Güney Lübnan'a saldırıları, Rusya'nın Çeçenistan'a saldırılarında binlerce insanın öldürülmesi, binlercesinin zorla göç ettirilmesi vb. son bir yılda tanık olduklarımız. Son örneklerinden biri de, ABD'nin Seattle kentinde Dünya Ticaret Örgütü'nün işçi ve emekçileri yıkıma götüren politikalarına karşı öfkelerini haykıran kitlelere ABD'nin azgınca (plastik mermi, gaz bombası

vb.) saldırısıdır. Gelişmeler, yeni bir yüzyıla adım atacağımız bu günlerde, bu saldırıların daha da azgın biçimler alacağını göstermektedir.

Dünya ve Türkiye'de emperyalist-kapitalist sistemin demokrasinin ne anlama geldiğini, işçi ve emekçi sınıflar yaşayarak görüyorlar. Ve bu sistem var olduğu sürece bu vahşet tablosu değişmeyecek, daha da azgınlaşacaktır. Gerçek anlamda demokrasi halkların eşitlik içinde yaşadığı, insanın insana egemenliğinin ortadan kalktığı sosyalizmde var olabilir. Türkiye'de bunun koşulları düne göre daha da olgunlaşmıştır. Çünkü artık Türkiye işçi sınıfının ve ezilen kesimlerin örgütlenip kenetleneceği bir sınıf partisi vardır. Gerçek anlamda demokrasiyi Komünist İşçi Partisi'nin saflarında savaşarak bu sistemi yıktığımız zaman kazanabileceğiz.

**Ya kapitalist barbarlık içinde çöküş,
ya sosyalizm!**

KB okuru bir işçi

Düşünceден eyleme...

Düşünce özgürlüğü denilince aklımıza her konudaki düşüncelerimizi özgürce ifade edebilmek gelir. Ama ne yazık ki yaşadığımız kapitalist dünya düzeninde bu mümkün değildir.

Düşünce soyut bir kavram değil, tam da toplumsal-maddi yaşamın yansımasıdır. Yaşadığımız kapitalist düzen bir sınıfın diğer bir sınıf üzerindeki hükümranlığıdır. İşçi ve emekçilerin bu hükümranlığa; özelleştirme, pahalılık, baskılar ve ülkenin emperyalistlere peşkeş çekilmesine karşı düşüncelerini açıklamaları ve hak mücadelesine yönelmeleri son derece meşrudur. Sermaye devleti bu meşru zeminimizi ortadan kaldırmaya çalışıyorsa, burada demokrasiden ve özgürlükten söz edilebilir mi? Bu, sermaye devletinin kendi politikalarını işçi ve emekçilere zorla dayattığının bir göstergesidir. Zaten devlet burjuvazinin çıkarlarının koruyucusu bir baskı aygıtıdır. Öyleyse bu devletten nasıl bir demokrasi ve özgürlük beklenilebilir ki?

Örneğin ben işkenceye karşıyım. Bu ülkede işkence var demek bir düşünceyi belirtir. Ama sadece var demek yeterli midir? Önemli olan buna karşı bir eylem geliştirebilmektir. Düşünceyi eyleme dönüştürmek ve bunu topluma mal edebilmektir. Devlet örgütlü bir sınıfın cisimleşmiş birliğidir. Sermaye sınıfının saldırı politikalarını hayata geçirebildiği bir baskı kurumudur. Yani demokrasi de, özgürlük de, bu sınıf için vardır.

Gerçek anlamda bir özgürlük, işçi sınıfının örgütlenmesi ve bilinçlenmesiyle ve iktidarı ele geçirmesiyle mümkün olacaktır. Ancak sınıfa karşı sınıf politikasıyla düşünce tutsaklıktan kurtulacaktır.

Sermaye devletinin ayakta durmasını sağlayan işçi ve emekçilere karşı uyguladığı baskılar ve zor yaşam koşullarıdır. İşçi ve emekçilerin ayakta durmasını sağlayan da bu zorluklara karşı mücadelesidir. Yani her iki sınıfın var olma koşulu birbirinin zıddıdır.

O halde sermayenin düşünceyi yasaklaması ne kadar doğalsa, bizlerin bu yasaklara karşı örgütlenmesi de o kadar doğaldır.

A. Baran/İzmir

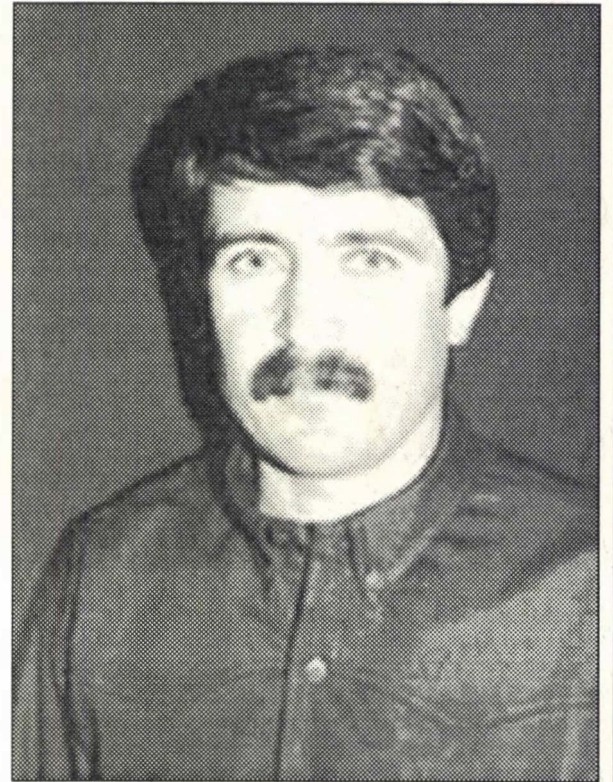
Habip'in doğum günü...

Bindokuzyüzlü yılların son takvim yaprağının koparılacağı günün, yeni bir yüzyıla ve yeni binyıla köprü olmasından daha farklı bir anlamı vardı bizim için. Bu son gün aynı zamanda, adını yarattığı partili kimliğiyle tarihe yazdıran, Ulucanlar katliamıyla kanla çizerek kalıcılaştıran Habip Gül'ün doğum günüyüdü. Ve aynı zamanda ufak oğlu Yoldaş'ın... Bu nedenle klasik bir yılbaşı ya da klasik bir doğum günü kutlaması olamazdı o gün.

O akşam Habip yoldaşın kendi elleriyle yaptığı Helvacı'daki evi benzer akşamlardan birini yaşamıyordu. Günün en anlamlı saatlerinin başlama startı hazırlanan doğum günü pastasıyla veriliyordu. Günün farklılığı pastaya da yansımıştı. Üzerinde iki resim göze çarpıyordu ilk bakışta, Habip ve Ümit... Hem de arkalarında kızıl bayraklarla gelmişlerdi... Pastanın üzerinde bir de yazı; Habip ve Ümit yoldaşların unutulmayacağına dair.

İki gözlü evin en küçük odası ve salon kalabalıklaşmış ve herkes ayakta. Yapılan konuşmalar Bergama Cezaevi'nden gelen mesajla devam ediyor. Bir hediye de Çankırı Cezaevi'nden, Habip yoldaşın o güzelim resmi.

Ve Yoldaş doğumgünü pastasının

üzerindeki mumları yüreklerimize üflüyor. Daha sonra türküler, marşlar ve saz eşliğinde geç saatlere kadar devam ediyor. Bu esnada gelen telefonlar ve okunan mektuplar hep gecenin anlamını içeriyor.

Ve 21. yüzyılın ilk saatleri yüzyılın sonunun ilk müjdesi olarak Habip Gül'ün mezarının ziyaretiyle başlıyor. Ona verebileceğimiz doğumgünü hediyesi şimdilik karanfillerimiz ve türkülerimiz. Asıl armağanımız yüzyılı sosyalizmle tamamlamak olacak.

İzmir'den yoldaşları

**GAMAK işçileri 30 yıl önce tensikata karşı
ölümüne direndiler ve kazandılar!**

Patronların devleti o gün de işbaşındaydı

**Şerif Aygün 29 Aralık '69'da
kahpece kurşunlanarak katledildi**

Saldırılara karşı

Gamak işçilerinin yolundan yürüyelim!

**İşçi sınıfı savaşıacak,
sosyalizm kazanacak!**

Şerif Aygün ağıtı

*Mezarlardan çıktılar/bayram benim neyime
Çekip Şerif'i vurdular/Kan damlar yüreğime*

*İşte Şerif şehit oldu/Bayram benim neyime
Patronların gönlü oldu/Kan damlar yüreğime*

*Ezilip duruyoruz/Bayram benim neyime
İktidara yürüyoruz/Gül damlar yüreğime*

Kızıl Bayrak

